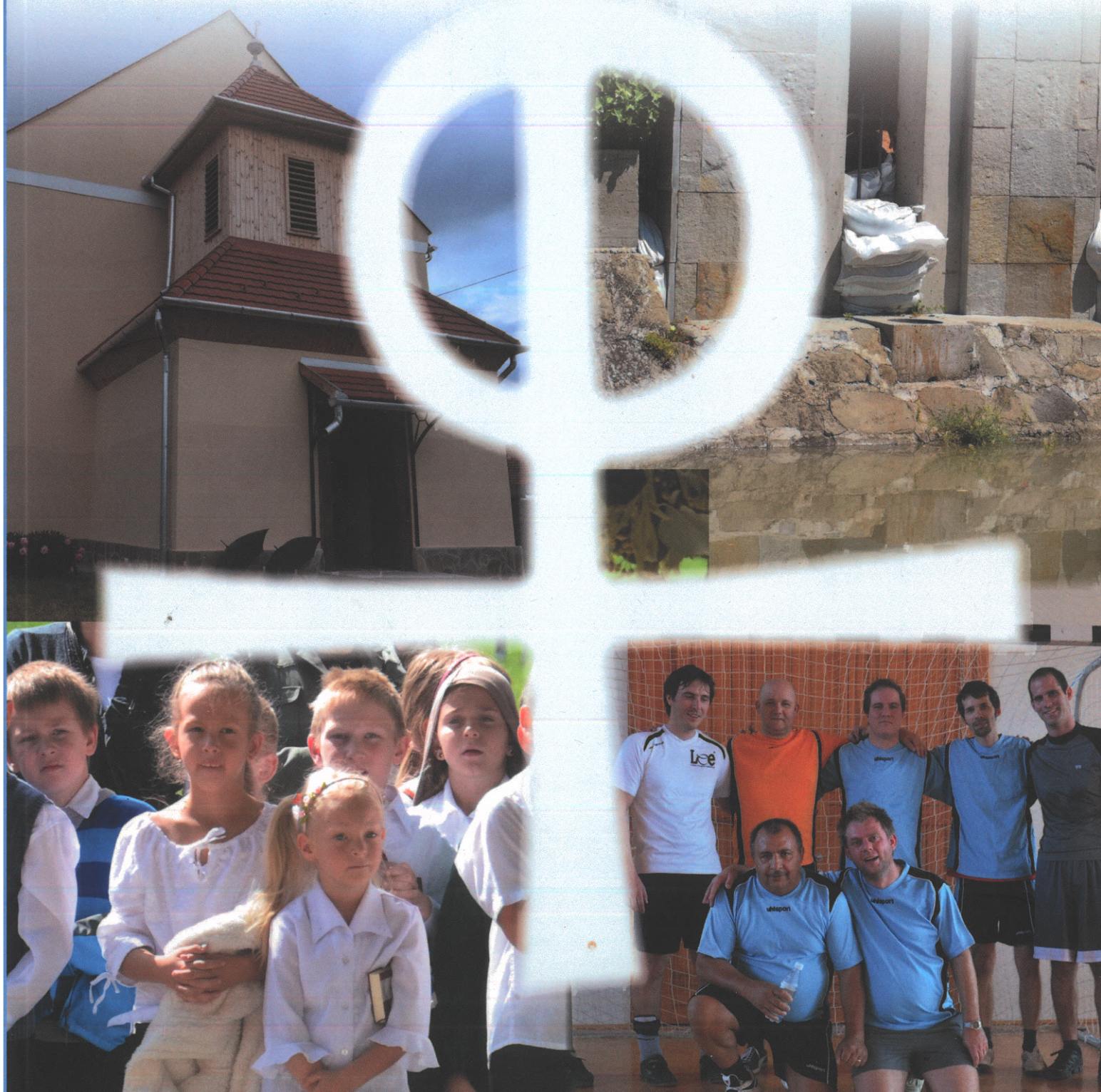

Kerületi Krónika 2013

Életképek a Magyarországi Evangélikus Egyház
Északi Egyházkerületének életéből

Kerületi Krónika 2013

A Magyarországi Evangélikus Egyház Északi Egyházkerületének éves krónikája

Tartalom

Előszó	3
Egyházkerületi események	4
Az egyházmegyék életéből	9
A Borsod–Hevesi Egyházmegye eseményei	10
A Budai Egyházmegye eseményei	15
A Dél-Pest Megyei Egyházmegye eseményei	24
Az Észak-Pest Megyei Egyházmegye eseményei	30
A Hajdú–Szabolcsi Egyházmegye eseményei	34
A Nógrádi Egyházmegye eseményei	41
Külső kapcsolatok és események	45
Oktatási intézmények eseményei	51
Események a Püspöki Hivatalban és egyéb püspöki szolgálatok	56
Az egyházkerület gyülekezeti és intézményi lelkészei 2013-ban	62
Az egyházkerület elnökségének jelentései	70
Események időrendi sorrendben	79

Előszó

„Nincs itt maradandó városunk, hanem az eljövendőt keressük...” – 2013-ban oly sokszor idéztük az Útmutató éves igéjét. Ennek az igének csak látszólag mond ellent, hogy az egyházkerületi krónika segítségével az aktuális év helyzetét szeretnénk dokumentálni. Mert reméljük ugyan, hogy a nyomtatott betű hosszú ideig megmarad és tanúskodik életünkről és munkánkról, de mindez csak átmeneti helyzet az örökkévalóság keretei között.

Ezzel a szerénységgel jelentetjük meg – immár ötödik alkalommal – a Magyarországi Evangélikus Egyház Északi Egyházkerületének éves krónikáját. A korábbiakhoz hasonlóan egy-egy fénykép és rövid tudósítás segítségével idézzük fel a 2013-as év fontosabb eseményeit az egyházkerületben. Tapasztaljuk, hogy idővel fontos dokumentummá válhatnak ezek a képek és tudósítások. Az előző évi krónikákkal kapcsolatos visszajelzésekből pedig azt tudjuk, hogy ki-ki nemcsak magát látja szívesen e füzet lapjain, hanem még nagyobb örömmel ismerkedik meg ily módon más közösségek életével is. Örömmel tudatosíthatjuk egyházi életünk sokszínűségét is. Ugyanakkor nem eshetünk a teljesítményközpontúság hibájába sem, azaz észre kell vennünk a meglévő hiányosságokat, gyenge pontokat is.

Füzetünkben – a korábbi évek gyakorlatának megfelelően – kitérünk az egyházkerületünkben működő oktatási intézmények életére is azzal a bevallott céllal, hogy azokat közelebb vigyük a gyülekezetekhez. Az eseményeket megörökítő egy-egy kép a maga szerény módján talán hozzásegíthet ahhoz, hogy némileg jobban megismerjük az ott folyó munkát és azokat a munkatársakat, akik az evangélikus oktatás szolgálatában állnak. Mindez megfordítva is érvényes: szeretnénk, ha ezeket az intézményeket is az evangélikus szellemiség, valamint a gyülekezetszerűség jellemezné.

Áttekintést adunk továbbá a külügyi és a püspöki hivatalban folyó széles körű munkáról.

A krónika végén olvasható a 2013-as esztendőre vonatkozó püspöki és felügyelői jelentés. Újításként az egyházkerület minden gyülekezeti és intézményi lelkészének fotóját is közöljük, ezzel is segítve egymás jobb megismerését – ebben a részben az egyházkerület életében történt személyi változásokat is feltüntetjük.

Köszönet illeti a Luther Kiadó és az evangélikus portál irányítóit, hogy lehetővé tették az általuk közölt anyagok ilyen formájú újraközlését. Köszönjük azon lelkészek és intézményvezetők fáradozását, hogy – felkérésünkre – tudósításokat küldtek a krónika számára. Horváth-Hegyvi Áron püspöki titkárnak a szerkesztés munkájáért mondunk köszönetet.

Kísérje Urunk áldása egyházkerületünk további életét.

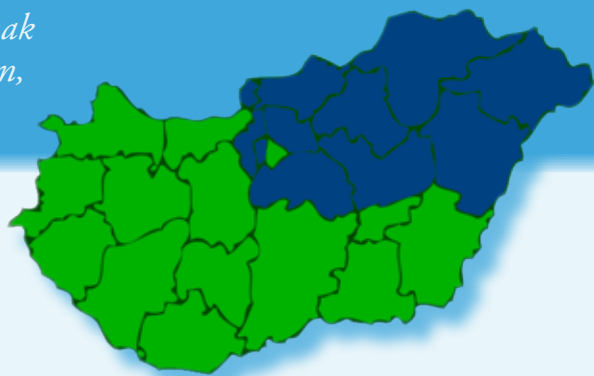
Testvéri köszöntéssel:

Fabiny Tamás

Dr. Fabiny Tamás

püspök

Mert ahogyan egy testnek sok tagja van, de nem minden tagnak ugyanaz a feladata, úgy sokan egy test vagyunk a Krisztusban, egyenként pedig egymásnak tagjai. Róm 12,4-5

Egyházkerületi események

Február 3. Arnót – Együtt az egyházkerület esperesi kara

Az egyházkerület és egyházmegyéinek vezetősége (balról jobbra):

- Budai Egyházmegye: *Bence Imre* esperes (elnöktársa: *Némethyné Uzoni Hanna*)
- Dél-Pest Megyei Egyházmegye: *Krámer György* esperes (elnöktársa: *Bak Péter*)
- Hajdú–Szabolcsi Egyházmegye: *Zsarnai Krisztián* esperes (elnöktársa: *Márföldi István*)
- Fabiny Tamás püspök (elnöktársa: *Fabri György*)
- Borsod–Hevesi Egyházmegye: *Buday Barnabás* esperes (elnöktársa: *Gyuris Miklós*)
- Észak-Pest Megyei Egyházmegye: *Mekis Ádám* esperes (elnöktársa: *Roncz Béla*)
- Nógrádi Egyházmegye: *Szabó András* esperes (elnöktársa: *Koncz István*)

Április 13. Budahegyvidék – Egyházkerületi ifjúsági nap

„Tárjátok kezeitek az élő Isten felé!” – visszhangzott a budahegyvidéki evangélikus gyülekezet templomának falai között a jól ismert ifjúsági énekben a nap mottója, amelyet a fiatalok állva, az ott megtanult kézmozdulatokkal kísérték. *Grendorf-Balogh Melinda* lelkész,

főszervező köszöntése, valamint *Keczkó Pál* és *Keczkó Szilvia* helyi lelkészek közös áhítata után *Füke Szabolcs* galgagutai lelképásztor tartott előadást. A budahegyvidéki templomban több mint kétszáz fiatal gyűlt össze, amelyen kezeiket nemcsak Isten felé tárhatták, hanem különféle workshopokon is használhatták. Éhesen sem maradt senki, erről a szervezők több mint száz pizzával gondoskodtak. A morzsaszedés során azután mindenki megtekinthette, illetve hallhatta az elkészült alkotásokat. A résztvevőket a program végén *Bence Imre* budai esperes bocsátotta útra áldással.

Április 19. Eger – Egyházkerületi közgyűlés

Az egyházkerület közgyűlése tavasszal az egri evangélikus templomban ült össze. A jelentések sorában elsőként *dr. Fabiny Tamás* püspök kapott szót, aki a hat egyházmegyei helyzetjelentés után kitért a felügyelete alá tartozó területekre: egyházunk külügyi, diakóniai és sajtómunkájára. Ezután *dr. Fabri György* egyházkerületi felügyelő jelentésében sorra vette eddigi egyházi szolgálatait. Majd a következőkben három terület felelőseinek jelentéseit fogadta el a közgyűlés: *dr. Tóth Judit* az előző ciklus, *dr. Aszódi Ilona* a jelenlegi ciklus ügyésze, *Blatniczky János Dániel*, az előző ciklus missziói lelkésze, valamint *Selmeczi Lajos Péter* GAS-felelős jelentését. A hozzászólások napirendi pontnál – a népszámlálási adatok és a szeptembertől bevezetésre kerülő hit- és erkölcsoktatás témái miatt – talán a megszokottnál is hosszabban időzött a közgyűlés. A további napirendi pontok között sikerült a félévre üresen maradt kerületi missziói lelkészi feladatkört is betölteni, *Bozorády András* lelkész személyében.

Május 12. Kazincbarcika – Missziói nap

A 2013-ban Kazincbarcikán megrendezett kerületi missziói napra a hat egyházmegyből és Felvidékről hatszázötvenen érkeztek. A nap minden szempontból

jól sikerült: az idő, a szervezés, a program, a hangulat, a sok és sokfajta éneklés ismét emlékezetes órákat adott az egyházkerületnyi gyülekezetnek. A nap házigazdája *Bozorády András* egyházkerületi missziói lelkész volt. A délelőtti evangélikációt *Szeverényi János* országos missziói lelkész tartotta. A nap főelőadója *Balczó András* háromszoros olimpiai bajnok öttusázó volt, aki bizonyosságot tett arról, ahogyan a számos, sportban elért eredménye után megtalálta élete igazi értelmét: Jézus Krisztus követését. A borsodi helyzetet fókuszba állító pódiumbeszélgetés moderátora *Fábri György* egyházkerületi felügyelő volt. Beszélgetőpartnerei a témának megfelelően mindannyian a borsodi egyházmegyéből valók voltak: *Buday Barnabás* esperes és felesége, *Buday-Malik Adrienn* közigazgató, valamint *Kocziszky György* professzor. Az ebédszünetben

lehetőség nyílt a szabadabb beszélgetésekre és találkozásokra, majd tizenöt csoportra oszolva beszélgetés keretében a nap témája, az „Elengedett adósságod” személyes vonatkozásainak megosztására. A délelőtti kezdéshez hasonlóan a záró igei alkalom is zenében gazdagnak bizonyult. Először a miskolci *In His Steps* zenekar lépett színpadra, majd az ausztrál *Grandville Pillar* szólóéneke következett. A záró igei alkalom keretében *Fabiny Tamás* püspök a türelem és vigasztalás Istenéről beszélt Róm 15,4–7 alapján. Az igehirdetés zenei keretét a Miskolci Belvárosi Evangélikus Gyülekezet énekkarának két blokkja adta. A tartalmas nap az evangélikus himnusz közös eléneklésével végződött: Erős vár a mi Istenünk!

Június 20. ÉPH – Ordinációs előkészítő

Az egyházkerületben 2013 nyarán két ordinálásra kerül sor. *Fabiny Tamás* püspök a lelkészjelölteket (*Dobó Dániel* és *Liszka Viktor*) fél napos konzultációra hívta a Püspöki Hivatalba, hogy kiküldésük előtt a lelkészi szolgálat gyakorlati tudnivalóiról beszélgessenek. A személyes hangú együttléten a fő hangsúly a lelki elcsendesedésre és a beszélgetésre esett. A Magyarországi Evangélikus Egyház törvényei szerint az egyetemi és gyakorlati évek sikeres lezárása után ordinálható (avatható fel) a lelkészjelölt. Ennek jegyében kerül sor az ünnepi istentiszteletekre az illetékes püspök, esperes és a Hittudományi Egyetemet képviselő lelkész szolgálataival a küldő gyülekezetek templomaiban.

Ordinációk 2013-ban:

- Dobó Dániel – Pesthidegkút, 2013. június 23. (hatodév: Vanyarc, *Szabó András* lelkész–esperes mentorságával)
- Liszka Viktor – Budavár, 2013. június 29. (hatodév: Hévízgyörk, *Lindákné János Zsuzsa* lelkész mentorságával)

Július 1–7. Bánk – Egyházkerületi konfirmandus- és ifjúsági tábor

Testileg és lelkileg egyaránt felfrissülést jelentett az idei északi kerületi konfirmandus- és ifjúsági tábor. A tizenhárom gyülekezetből érkező hatvanhárom fiatal

és hat vezető megtapasztalhatta, hogy milyen különleges dolgot is jelent közösségekben lenni, új barátokat szerezni, sokat nevetni, énekelni, játszani. Ezek a fiatalok, akik kreatívak, vidámak, hangosak, tele vannak energiával és életkedvvel, egyházunk jövőjét jelentik. Jó volt látni és megtapasztalni, hogy van utánpótlás! És ahogy a Prédikátor könyvében is olvashatjuk – amely a tábor igei vezérfonalát képezte –, mindennek rendelt, megszabott ideje van. A táborozásnak és az onnan való hazatérésnek is.

Augusztus 27–29. Mátraháza – Munkaévkezdő lelkésztalálkozó

Az egyházkerületi munkaévkezdő lelkésztalálkozója 2010 után most ismét a mátraházi református konferenciaközpontban kapott helyet. A háromnapos alkalmon az egyházkerület lelkészeinek nagy része megfordult, szám szerint nyolcvanötven. A program fő témája a *Megfáradás és megújulás a lelkészi szolgálatban* volt. Kedd délután a témát három szolgálati területen vizsgálták meg a jelenlévők, három előadó vitaindító gondolatai alapján. A haldoklók kíséréséről *Némethné Tóth Szilvia*, a hitoktatásban rejlő kihívásokról *Koczor Tamás*, a lelkészi életpályáról pedig *Ribár János* szólt. Az esti és reggeli áhítatokat Bence Imre esperes tartotta Illés próféta életéből vett szakaszok alapján. Szerda délelőtt a találkozó fő előadója, *Kerekes Márton* református kórházlelkész (Kecské-

mét) kapott szót. A szakember a kiegész számos előzményére, tünetére és következményére hívta fel a figyelmet. Az elhangzottakat csoportokban dolgozták fel a lelkészek. Az előző évekhez képest egy új programponnttal is gazdagodott az együttlét, amely nem szellemileg, hanem fizikailag fárasztotta le a résztvevőket: a szerda délutáni Mátra-túra. Mindezek után mi sem eshetett volna jobban, mint a vacsora, az elgondolkodtató esti áhítat, és a *Boyzless Voice* énekegyüttes egyórás vidám, lendületes, biztonyságtétellel egybekötött koncertje. Csütörtök délelőtt, a konferenciaközpont udvarán kialakított égre nyíló templomban úrvacsorás istentiszteletre került sor *Fabiny Tamás* püspök szolgálatával. A találkozó hittestvéri hangulatban telt, sok vidámsággal, sok komoly, a megfáradásról és megújulásról szóló beszélgetéssel, és nem utolsó sorban számos személyes találkozással.

Október 4–5. Aszód – Egyházkerületi sportnap

Negyedik alkalommal került megrendezésre az Északi Egyházkerület családi és sportnapja az Aszódi Evangélikus Petőfi Gimnázium és Kollégiumban. A két-napos alkalom néhány rekordot is döntött az előző évekhez képest: a focibajnokságra nevező tizenhárom csapattal, a kollégium kapacitását majd meghaladó száz szállást kérővel, vagy éppen a Luther-mérföld 4 perc 40 másodperces idejével. A sok mozgás mellett a lelki töltekezésre is akadt alkalom: az áhítatokat *Albert Gábor* gödöllői lelkész, *Fabiny Tamás* püspök és *Csádó Balázs* irsai lelkész tartotta. A péntek esti beszélgetésre a tizenkilenc éves *Adámi Zsanett*, a legeredményesebb magyar paraolimpikon úszó tolószékekben érkezett, családjával és derűjével. A résztvevők változatos sportágakban mérhették össze erejüket és tudásukat: labdarúgás, kosárlabda, kötélhúzás, büntetődobó verseny, asztalitenisz, csocsó, sakk, íjászat, zsonglírózás. Az összesítésben idén ismét a Borsod-Hevesi Egyházmegye győzött, de inkább nevezhetjük a miskolci Kosuth Lajos Evangélikus Általános Iskola, Gimnázium és Pedagógiai Szakközépiskolát a kupatulajdonosnak,

hiszen egyedüli csapatként képviselték az egyházme-
gyét. Az igen népszerű – ezért három csoportban kör-
mérkőző – focibajnokságban szintén ők léphettek a
képzeletbeli dobogó legfelső fokára. A lelkész–tanár
szombati örömfoci sem maradt el, amiben ismét a ta-
nárok voltak jobbak.

November 15. ÉPH – Egyházkerületi közgyűlés

Az Északi Egyházkerület őszi közgyűlésének kivéte-
lesen a püspöki hivatal adott otthont. Az együttlét a
kápolnában kezdődött istentisztelettel, *Bozorády And-
rás* nyíregyházi lelkész igei szolgálatával, akit ezek után
dr. Fabiny Tamás püspök iktatott be egyházkerületi
missziói lelkészi tisztségébe. A közgyűlés a tanács-
teremben folytatódott *dr. Fábri György* egyházkerületi
felügyelő vezetésével. Többek között a szeptemberben
bevezetésre került hit- és erkölcstanoktatás és az egy-
házi pályázati továbbképzésekre való igény kérdéseit

tárgyalta a huszonhat szavazati jogú tagot számláló
testület. A négyórás együttlét sok témában sok felszó-
lálásra és közös gondolkodásra adott lehetőséget. Re-
ményesség szerint semmi sem hangzott el hiába, és rövid
időn belül megtörténnek azok a lépések, amelyek elő-
reviszik egyházunk megbízatásának – az evangélium
terjesztésének – ügyét.

Az Északi Püspöki Hivatal munkatársai 2013-ban

- *dr. Fabiny Tamás* – püspök
- *dr. László Virgil* – teológiai referens -> külügyi re-
ferens
- *Horváth-Hegyi Áron* – püspöki titkár
- *Kecskés Anita* – irodavezető
- *Kovács István* – gondnok, gépkocsivezető
- *Kovács Viola* – gondnok, egyházi
- *Pap Kinga Marjatta* – külügyi referens -> tanácsos

*Egy a test, és egy a Lélek, aminthogy egy reménységre kaptatok
elhívást is: egy az Úr, egy a hit, egy a keresztség, egy az Istene és
Atyja mindeneknek; ő van mindenek felett, és mindenek által, és
mindenekben. Ef 4,5-6*

Az egyházmegye életéből

A Borsod–Hevesi Egyházmegye eseményei

A Borsod–Hevesi Egyházmegye lelkeszi munkaközössége

- *Aklan Béla Sándor* (Egri Evangélikus Egyházközség)
- *Asztalos Richárd* (Tokaj és környéke Evangélikus Egyházközség)
- *Balázs Tibor* (Sajókazai Evangélikus Egyházközség)
- *Buday Barnabás* (esperes, Arnót–Újcsanálói Társult Evangélikus Egyházközség)
- *Domokos Tibor* (Fancsal–Hernádvécsei Evangélikus Egyházközség)
- *Gerlai Pál* (Kossuth Lajos Evangélikus Általános Iskola, Gimnázium és Pedagógiai Szakközépiskola)
- *Molnár József* (Diósgyőr–Vasgyári Evangélikus Egyházközség)
- *Sándor Frigyes* (Miskolci Evangélikus Egyházközség)
- *Sándorné Povazsanyecz Gyöngyi* (Miskolci Evangélikus Egyházközség)
- *Tóth Melinda Anna* (Ózd–Putnoki Társult Evangélikus Egyházközség)

Január 23. Eger – Ökumenikus imaóra

Az ökumenikus imahét során az egri evangélikus gyülekezet *Aklan Béla Sándor* lelkész vezetésével látta vendégül a különféle felekezetű híveket és lelkipásztorait. *Ternyák Csaba* egri érsek igehirdetésében földi életünk mulandóságáról beszélt. Hamvazószerdán arra emlékeztet az egyház, hogy porból vagyunk és porrá leszünk. Ebben egyek vagyunk az egész teremtett világgal. Isten azonban azért lett emberré, hogy ben-

nünket felemeljen. De nem csak ránk gondolt, hanem

az egész világra: a teremtett világ is megsza-
badul a romlottság bilincsetől, és megdicsőül
– hangsúlyozta az egri érsek.

Január 27. Arnót – Ökumenikus imahét zárása

Az ökumenikus imahét helyi záróalkalmára *D. Szebik Imre* nyugalmazott evangélikus püspök látogatott el. A lutheránus templomban először képes beszámolót tartott tizenhat éves püspöki szolgálatáról, majd pedig az istentiszteleten igehirdetéssel szolgált. A záró ünnepi alkalmon *Szabó Zoltán* református lelkész, *Rácsok András*, a Tiszánineni Református Egyházkerület sajtó- és kommuni-

kációs referense, *Rácsokné Fügedi Zsófia* ügyészként dolgozó református lelkész, *Szemerszki Mihály* görögkatolikus lelkész, egyházmegyei ifjúsági referens, *Zajacz Ernő* római katolikus plébános és *Buday Barnabás* helyi evangélikus lelkész végezte a liturgiai szolgálatot. A vasárnap délutáni arnóti alkalom kiváló példája volt annak, hogy helyi szinten hogyan élhető meg a kereszténységben való egységünk.

Február 3. Arnót – Egyházmegyei elnökség iktatása

Hatvanad vasárnapján került sor a Borsod–Hevesi Evangélikus Egyházmegye elnökségének beiktatására Arnóton. *Buday Barnabás* arnóti lelkész esperesként, *Gyuris Miklós* pedig felügyelőként kapta a püspök és a lelkésztársak áldását a hat éves elnökségi megbízatásra. Az egyházkerület püspöke, *dr. Fabiny Tamás* igehirdetési szolgálatát Ézs 40,1 alapján végezte: „Vigasztaljátok, vigasztaljátok népemet! – mondja Istenetek”. A Barnabás név jelentése: vigasztalás fia. Hol, ha nem ebben a nehéz gazdasági és demográfiai helyzetben lévő térségben van szükség a vigasztalásra – mondta a püspök. Az istentisztelet keretében a Miskolci Belvárosi Evangélikus Gyülekezet, illetve az arnóti óvónők kórusa szolgált. Az iktatáson részt vett *Tormod Remøy* norvég lelkész is, aki 2012-ben három hetet töltött az arnóti gyülekezetben, miután ő maga ugyancsak három hétre látta vendégül *Buday Barnabás* lelkészt egymás egyházának és szolgálatának megismerése céljából.

Február 21. Arnót – Házassági évfordulók

Második alkalommal rendeztek ökumenikus évfordulós ünnepséget a Házasság hete alkalmából Arnóton a község önkormányzata és a négy történelmi egyház helyi gyülekezeteinek közös szervezésében. A környék településeit összefogó programra huszonnégy pár látogatott el, hogy hálát adjanak az eltelt évekért, és

megegyeztetik szövetségüket. Az egyházi szolgálatot *Zajacz Ernő* római katolikus plébános, *Szemerszki Mihály* görögkatolikus parókus, *Szabó Zoltán* református lelképásztor, valamint *Buday Barnabás* evangélikus esperes végezte. Utóbbi kiemelte: „Minden generációnak feladata van abban, hogy az utána jövőket mi felé fordítja: megpróbálja-e Isten kegyelmét és szeretetét észrevenni, s beszélni erről, vagy sem”.

Június 1. Kurityán – Megszépült az evangélikus templom

A teljes körű állagmegóvás érdekében a Kurityánért Alapítvány 2009-ben pályázatot nyújtott be az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program keretében. A 2011-ben elnyert 9 millió forintból a kurityáni evangélikus templomot újították fel kívül-belül, amelyet a község és az egyházak közös ünnepén *dr. Fabiny Tamás* püspök szentelt újjá. A püspök igehirdetésben Zsolt 26,8 alapján szólt: „Nem elég csodálni, szeretni is kell Isten házáat.” – mondta. Ezután az ünnepi közgyűlés keretében *Balázs Tibor*, a szórványt gondozó sajkazai lelkész, illetve *Icsó Miklósné*, a Kurityánért Alapítvány elnöke számolt be a munkálatokról. Végezetül a mindenkinek kedves kis templomban már megszokott kulturális műsor következett.

Június 2. Tokaj – Vasárnapi körút Tokaj és környékén

Asztalos Richárd beosztott lelkész immár három éve gondozza a Tokaj és környéke Evangélikus Egyházközséget. Tokajon (ahol a parókia is van) kívül hét kicsiny szórványgyülekezet evangélikusainak lelkes lelképásztor. Vasárnaponként száz kilométert autózik, hogy összesen száz embernek prédikálhasson. *Fabiny Tamás* püspök egy ilyen útra szegődött a fiatal lelkész mellé: Tokajban, Tállyán, Hernádbúdön, Abaujszántón, Monokon. Az öt istentisztelet bár változatos körülmények között zajlott (a háromszáz férőhelyes

templomtól a nyári konyháig), közös volt mindegyikben a kicsinység – és a több felekezetű jelleg. A vasárnapi textus alapján (Róm 1,16–17) a püspök az együtt maradás és Pál apostol „nem szégyellem az evangéliumot” hitvallásának fontosságát helyezte a hívek szívére.

Június 8. Fancsal – Iktatás és szentelés

A Nyíregyháza–Kertvárosi Evangélikus Egyházközség a Fancsal–Hernádvécsei Evangélikus Egyházközség kedves meghívására vett részt a Fancsalon tartott családi napon. Az istentiszteleten *Buday Barnabás* esperes, *Domokos Tibor* beosztott lelkész és *Laborczi Géza* lelkész szolgált. Az istentisztelet keretein belül felszentelték az újonnan elkészült filagóriát, szakrális teret, harangot és haranglábat, sor került az új gyülekezeti felügyelő beiktatására is, majd ünnepélyes közgyűlés vette kezdetét. Közben a gyermekek is találhattak maguknak elfoglaltságot: trambulín, ugrálóvár és arcfestés várta őket. A finom ebédet követően *Zsarnainé Nóra* hívta közös éneklésre a résztvevőket. *Laborczi Géza* beszámolót tartott a Nyíregyházán folyó diakóniai munkáról. A program végén a rendőrség képviselői mutatták be munkájukat.

Július 4–8. Miskolc – Brassóiak voltak a miskolci evangélikus gyülekezet vendégei

Közel ötven brassói magyar testvér látogatta meg a miskolci evangélikusokat testvérgyülekezeti kapcsolat keretében. A vendégek látogatásuk négy napját ven-

dégfogadó családoknál tölthették. Megérkezésük esetében újra találkozhattak azok, akik már jól ismerték egymást, és azok, akik ismeretlenül köszönthették egymást. Másnap Miskolc városával ismerkedhettek meg a vendégek, és a Miskolc–Tapolcai barlangfürdőben tölthettek néhány közös órát a fogadó családokkal. Szombaton a magyar történelem egyik neves városa, Eger szépségében gyönyörködhetett a csapat. Vasárnap délelőtt *Kosztai István* brassói lelkész hirdette az ígét Ézsaiás 43,1–2 alapján. A közös ebédet követően a délután kötetlen programmal telt a vendéglátó családok szervezésében. Hétfő reggel 6 óra, a visszaindulás ideje nagyon hamar elérkezett, amikor mindenki szívében egyformán megfogalmazódott: Találkozzunk minél előbb!

Augusztus 31. Tállya – Egyházmegyék csendesnapja

A Tokaj és környéke Evangélikus Egyházközség legszébb és legnagyobb temploma, a tállyai, étellel telt meg augusztus utolsó szombatján. Ismét együtt tölthettek fel a Borsod–Hevesi és Hajdú–Szabolcsi Egyházmegyék gyülekezeteinek tagjai a már sok éve hagyománnyá vált tállyai csendesnapon. A tavaly felújított gyülekezeti teremben rengeteg finom házi sütemény fogadta az érkező vendégeket. Rövid énektanulás után *Asztalos Richárd* helyi lelkész nyitóáhitata következett. A délelőtti fő programja *Döbrentey Ildikó* mesés előadása volt. A program ebéd után a miskolci *IHS* (In His Steps) zenekar dicsőítő koncertjével folytatódott. Ezután vetített képes előadást hallhattak az egybegyűltek *dr. Kertész Botondtól*, az Evangélikus Or-

szágos Múzeum tudományos munkatársától a tállyai evangélikus templom leghíresebb kereszteltjéről, Kosuth Lajosról, aki egész életében szoros kapcsolatot ápolt egyházával. A záró úrvacsorás istentiszteleten *Buday Barnabás* esperes szolgált igehirdetéssel.

Szeptember 28. Ózd – Teremtésünnep

Tóth Melinda lelkésznő és *Széchy Béla* címzetes egyetemi tanár, lelkész közreműködésével teremtésünnepi istentiszteletet tartottak Ózdon. Az egyházak első európai ökumenikus konferenciájától hosszú út vezetett a teremtés egyházi ünnepkörének meghirdetéséig. A Jézus Testvérei Ökumenikus Diakóniai Rend szolgatársai esperesi, sőt püspöki támogatással jutottak el Ózdra, a hajdan neves ipari városba és annak ma is hűséges evangélikus gyülekezetébe, hogy istentisztelettel ünnepeljék a teremtés hetének kezdetét. A közös ebéd után a rend spirituálisa, *Biczó Dénes* adott tájékoztatást a környezeti ügyekért felelős államtitkár által szervezett konzultációkon elhangzottakról, melyek során *dr. Illés Zoltán* megvizsgálta a rendnek a teremtés gondozás gazdagítására tett ajánlásait.

Október 17–20. Miskolc – 20. Veczán Pál Egyházzenei Kórustalálkozó

A két évtizedes hagyományokkal rendelkező programsorozat csütörtöktől vasárnapig Miskolc négy különböző felekezetű templomában zajlott. A kórustalálkozó

megrendezésének ötlete néhai Veczán Pál evangélikus esperes kezdeményezésére született meg azzal a céllal, hogy egyházi zenét éneklő kórusok bemutathassák tudásukat, valamint az egyházzenei művek iránt érzett elhivatottságukat. A templomokban szolgáló kórusok mellett az érdeklődők a város komolyzenei életét meghatározó, nemzetközi szinten is elismert kórusokat és neves művészeket is megismerhették. Mint a szervezők hangsúlyozták, idén több külföldi kórus is részt vesz, s ezzel a Veczán Pál Egyházzenei Kórustalálkozó immáron nemzetközivé válik.

Október 20. Fancsal – Gyülekezeti ház alapkövetétele

Hálaadó istentisztelet után helyezték el a Fancsal–Hernádvécsei Evangélikus Egyházközség gyülekezeti házának alapkövét. Az ünneplő gyülekezet tagjai előtt *Boros Csaba* egyházközségi felügyelő olvasta fel az „időkapszulába” kerülő okmány szövegét, amit a jelenlévők hitelesítettek.

Vajon évtizedek múlva, amikor a parókia kertjében most épülő gyülekezeti hajlék soros generációja felnyitja a befalazott üreget, ki fog emlékezni az aláírókra? Lelkészek és gyülekezeti tagok öröklik egymástól a közösség építésének lehetőségét. Az éppen aktuális „új generáció” pedig jól teszi, ha őrzi elődeitől kapott örökségét. Fancsalban bőségesen van mit őrizni, és – örömmel tapasztalhattuk – van mit építeni is. Csak akkor van azonban értelme építeni, ha az alapkő lerakásakor életünk alapjára, azaz tetteink mozgatórugójára figyelünk: Jézusra, Isten Fiára.

Október 28. Putnok – Megújult a templom

A Putnoki Evangélikus Egyházközség tagjai nagy örömmel várták az alkalmat, amikor hálát adhattak a templom megújult homlokzatáért. A kicsiny közösség nagy odaadással készült. Az alkalmon *Buday Barnabás* esperes hirdette az ígét Mt 11,28 alapján. Ezek után a gyülekezetben keresztelt és konfirmált Kolarovszki Annamária, a Kosuth Lajos Evangélikus Gimnázium tanulója szavalt, majd a városi Nyugdíjas Női Klub énekkara szolgált. *Tóth Melinda Anna* lelkésznő elmondta, hogy egy jótékonyági rendezvény által sikerült a templom homlokzatát rendbe tenni. Sok

áldott lélek adományozott erre a célra, felekezettől függetlenül. Az istentiszteleten áldást kértek azokra az

emberekre, akik ma, a nehéz viszonyok közepette is örömmel adtak és segítettek.

A Budai Egyházmegye eseményei

A Budai Egyházmegye lelkesi munkaközössége

- *Balicza Iván* (Budavári Evangélikus Egyházközség)
- *Bálintné Varsányi Vilma* (Óbudai Evangélikus Egyházközség)
- *Bence Imre* (esperes, Budavári Evangélikus Egyházközség)
- *Bencéné Szabó Márta* (Budavári Evangélikus Egyházközség)
- *Blázy Árpád* (Budapest–Kelenföldi Evangélikus Egyházközség)
- *Blázy Árpádné* (Budapest–Kelenföldi Evangélikus Egyházközség)
- *Donáth László* (Csillaghegyi Evangélikus Egyházközség)
- *Endreffy Géza* (Budaörsi Evangélikus Egyházközség)
- *Fabiny Tamás* (püspök, Budavári Evangélikus Egyházközség)
- *Fodor Viktor* (Pesthidegkúti Ev. Egyházközség)
- *Fülöp Attila* (Csillaghegyi Evangélikus Egyházközség)
- *Gáncs Tamás* (Budapest–Kelenföldi Evangélikus Egyházközség)
- *Hokker Zsolt* (Budafoki Evangélikus Egyházközség)
- *Horváth-Hegyi Olivér* (Szentendrei Evangélikus Egyházközség)
- *Johannes Erlbruch* (Budapesti Német Ajkú Evangélikus Egyházközség)
- *Keczkó Pál* (Budahegyvidéki Evangélikus Egyházközség)
- *Keczkó Szilvia* (Budahegyvidéki Evangélikus Egyházközség)
- *Kézdy Péter* (Piliscsabai Evangélikus Egyházközség)
- *Labossa Péter Mihály* (Érdi Evangélikus Egyházközség)
- *Labossáné Kövágó Anita* (Érdi Ev. Egyházközség)
- *Lacknerné Puskás Sára* (Budakeszi)
- *Lászlóné Agod Anett* (Budavári Evangélikus Egyházközség -> Óbudai Evangélikus Egyházközség)
- *Szabó Bertalan Péter* (Nagybörzsönyi Evangélikus Egyházközség)
 - *Sztojanovics András* (Sarepta Budai Evangélikus Szeretetotthon, Idősök és Fogyatékos Személyek Otthona)
 - *Zólyomi Mátyás* (Csepeli Evangélikus Egyházközség)

Január 7. Budavár – BESZ Tomcsányi Pállal

A Budavári Evangélikus Szabadegyetem 2013. évi első előadója *Tomcsányi Pál* Széchenyi-díjas magyar agrármérnök, marketingszakember, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja volt, aki az agrármarketing, valamint a kertészeti szabványosítás egyik úttörője. Előadásában arra kereste a választ, miként láthatjuk meg Istent, a teremtőt a teremtett világban. Bizonyára lennie kell egy tudatos tervezésnek – aki ezt nem látja maga körül, az tulajdonképpen a véletlenek valószínűtlen egybeesésében hisz. A természet mintegy tanít bennünket arról, hogy Isten van. Aki megtapasztalja Istent, az a legnagyobb „élményjavat” tudhatja magáénak.

Február 4. Budavár – BESZ Patai Mihállal

Ötödik alkalommal került megrendezésre a Budavári Evangélikus Szabadegyetem, amelyen *Patai Mihály*, az UnicreditBank elnök-vezérigazgatója, a Magyar Bankszövetség korábbi elnöke *A magyar bankrendszer helyzete* címmel tartott előadást. A laikusok számára is jól értelmezhető grafikonok segítségével Patai Mihály többek között szólt arról, hogy a Magyarországon működő nagyobb bankok és biztosítók mindegyike kül-

földi. „A magyar pénzügyi szektor az elmúlt 20 évben szervezeten beintegrálódott az Európai Birodalomba” – fogalmazott az elnök. Ez többek között azt is jelenti, hogy a pénzügyi szektor európai beágyazottsága biztosítja a stabilitást, tőkemegfelelést és likviditást; a pénzügyi szektor erős, és kész a reálszféra kiszolgálására.

Február 17. Budahegyvidék – Keczkó Szilvia lelkésziktatása

Böjt első vasárnapján a Budahegyvidéki Evangélikus Gyülekezetben Bence Imre esperes beiktatta parókus lelkészi állásába a gyülekezetben hetedik éve beosztott lelkészként szolgáló *Keczkó Szilviát*. Az ünnepi alkalmon az esperes a 91. zsoltár alapján arról szólt, hogy Isten semmilyen körülmények között nem hagy el bennünket. A „régí-új” szolgálatba induló lelkésznek nem az ad bátorítást, ha irracionális ígéretekkel halmozzuk el, hanem az az ígéret, hogy Isten velünk van az irracionális helyzetekben is. *Fabiny Tamás* püspök rövid igei köszöntésében kiemelte: egyházunknak értéke, hogy nőket is felszentel egyházi szolgálatra, és ezáltal teret ad az ige női szemmel való tanulmányozására, amely sok új szemponttal gazdagítja hitéletünket. Az ünnepélyes beiktatás és a jelenlévő huszonhárom szolgatárs áldása után Keczkó Szilvia parókus lelkészként első ízben állhatott a számára már jól ismert szószékre.

Március 4. Budavár – BESZ Nyíri Kristóffal

Hatodik alkalommal került megrendezésre a Budavári Evangélikus Szabadegyetem, amelyen *Nyíri Kristóf* akadémikus a konzervativizmus XXI. századi helyzetéről beszélt, arra keresve választ, hogy mi lehet a feladata, küldetése posztmodern korunkban ennek a világnézeti irányzatnak. Az

akadémikus szerint a konzervativizmus önmagában nem azonos a jobboldali világnézettel: a konzervatív szemlélet csak akkor válhat ma is megkerülhetetlen szellemi irányzattá, ha nem réved a múltba és nem pusztán a tradicionalista, vagyis hagyománytisztelő szemléletre épít. A konzervatív a jövő megeremtéséhez szükséges tudást őrzi – fogalmazta meg Nyíri Kristóf.

Április 8. Budavár – BESZ Ferenczi Ilonával

A hetedik Budavári Evangélikus Szabadegyetem előadója *dr. Ferenczi Ilona*, a Magyar Tudományos Akadémia Zenetudományi Intézetének zenetörténésze volt, aki *Mit jelenthet egy egyházzenesz a közösség életében?* címmel tartott előadást. A témát Johann Wohlmuth, a soproni evangélikus gyülekezetnek a XVII–XVIII. század fordulóján szolgáló zeneigazgatója személyén keresztül bontotta ki. Az előadó – megtörve ezzel a BESZ rendezvények statikus jellegét – több alkalommal is megmozgatta a közönséget a témához remekül illő, üdítő, közös énekléssel.

Április 21. Pesthidegkút – A Sarepta új épületének alapköletétele

Jubileate vasárnapján elhelyezték a Sarepta Budai Evangélikus Szeretotthon új épületének alapkövét, bár még háromszázmillió forint hiányzik ahhoz, hogy másfél év múlva elkészülhessen a korszerű pesthidegkúti épület. Vannak már jótékony adományozók, de a költségeknek csak nyolcvan százalékára van fedezet. A tervek szerint ötven fogyatékkal élő otthonlakó költözhet majd be az új épületbe a régi Szehtlo-otthonból. *Fabiny Tamás* püspök igehirdetésében a sareptai

özvegyasszony történetét idézte fel: a ki nem ürülő lisztes fazekat és az el nem fogyó olajat. Az alapkő letételére sokan eljöttek, alig fértek el az ideiglenesen felállított sátorban. A megható istentisztelet és a sok szép köszöntő mellett előadásra is sor került: az otthon lakói énekeltek és szavaltak, ami számukra egyáltalán nem könnyű feladat, de nagy megtiszteltetés volt.

Május 6. Budavár – BESZ Andrásfalvy Bertalannal

A Budavári Evangélikus Szabadegyetem nyolcadik,

évadzáró alkalmán *dr. Andrásfalvy Bertalan* Széchenyi-díjas néprajzkutató tartott előadást *Az őshagyomány erkölcsé* címmel. A rendkívül érdekfeszítő és nagy visszhangot kiváltó előadás arra hívta fel a figyelmet, hogy az archaikus kultúrák milyen mély üzenetet hordoznak, különös tekintettel az emberi együttélés formáira. A posztmodern társadalomban különösen is indokolt meríteni a hagyomány kútjából. Az előadó rámutatott arra, hogy ezek az immanens és transzcendens értékek mennyire összhangban vannak a Biblia tanításával.

Június 8. Szentendre – Árvízhelyzet Szentendrén

Szentendrén vasárnap délben tetőzött a Duna. A már egy hete zajló védekezési munkálatokban számos önkéntes segített a hatóságoknak. A Dunába torkolló Bükkös-patak is szokatlanul megduzzadt a visszafolyás következtében, így a közvetlen a patakparton fekvő evangélikus templomot is árgus szemekkel figyelte város és gyülekezet. A biztonság kedvéért csütörtökön pár száz homokzsákkal meg is erősítették a harangláb alsó részét, hogy még véletlenül se folyjon át a patak (vagy inkább a Duna) vize, hisz akkor az tovább folyna a templom túloldalán lévő, alacsonyabban fekvő sétálóutcákba.

Imádság árvíz idején

*Mennyei Atyánk! Számtalanszor kell átélnünk, mennyi-
re kicsinyek és kiszolgáltatottak vagyunk. Most, árvizek
idején, a nemrég még nyugodtan hömpölygő folyók
megfékezhetetlen előretörését kell megtapasztalnunk.
Féliünk, mert érezzük: védtelenek vagyunk a természet
erőivel szemben. Féliünk, mert oly sokszor voltunk már
veszteségekkel és áldozatokkal járó tragédiák részesei.
Féliünk, ha nem Rád tekintünk.*

*Most azért kérünk, mutasd meg arcodat a baj közepette,
és a ne adj erőnkön felüli megpróbáltatást.*

*Segíts, hogy a zsoltárossal együtt mi is így tudjunk
könyörögni: „Hozzád imádkozzék minden hívő, amíg
megtalálhat. Ha nagy vizek áradnak is, nem érik el őt”.
Tégy minket eszközeiddé, hogy önzetlenül, jókor és jó
helyen vigyük a vigasztaló szavakat és kékezi segítő
munkánkat a rászorulóknak. Különösen is imádkozunk
az idősekért, a gyermekekért, a várandós édesanyákért
és a betegekért. Küldd minél több imádkozva zsakoló
és lapátoló hívedet a gátakra, és fakassz imára minden
segítő szándékú embert.*

*Köszönjük, hogy a hivatásosok és önkéntesek összefogá-
sának nagyszerű példáit láthatjuk ezekben a napokban.*

*Köszönjük, hogy a nemes célt szolgáló összefogás erejét
Te megáldod és tovább erősíted. Így kérjük a Te egységet
teremtő kegyelmedet egyházunkra és hazánkra.*

*Kérünk, értesd meg velünk akaratomat a kihívások és
tragédiák idején, hogy a Te nevedet tudjuk dicsőíteni, és
hogy mindinkább hozzád ragaszkodjunk. Mert hisszük,
hogy Te semmilyen körülmények között el nem hagyod el
a hozzád menekülőt. Ámen.*

Június 9. Budavár – Tanévzáró fesztivál

Immáron harmadik alkalommal került sor a Budavári Evangélikus Egyházközség tanévzáró istentisztelettel egybekötött fesztiváljára. Szabadtéri koncertek, igehirdetés, kézművesség és jó hangulat várta az érdeklődőket a Vár kapujában. A fesztivál az „Éljetek szeretetben!” (Ef 5,2) gondolatkört nemcsak mottóként, hanem meglevenítő

üdeséggel hirdette azáltal, hogy a gyülekezet tagjai és az előadók mind arra törekedtek, hogy a közösség megélését nemcsak templomon belül, hanem azon kívül is gyakorolták. Mindez lehetőséget adott arra, hogy az egyház nyitottságát azoknak is jelezze, akik esetleg érdeklődők vagy kevésbé kötődnek az egyházhoz. Fontos és örömteli a három éve indított budavári bel- és külmiszió, amely hívogat, erősít és jelzi, hogy a budai környezetben élő és aktív, szeretetben élő közösség várja jelenlegi és leendő tagjait.

Június 23. Pesthidegkút – Dobó Dániel lelkészavatása

A pesthidegkúti evangélikus gyülekezet első ízben ünnepelhetett lelkészt pályáján elindító közösségként. *Dobó Dániel* személyében olyan fiatalembert kísérhetett az oltárhoz, aki teljes szívéből és lelkéből Istentől fogadta el a lélekmentés szolgálatát. Amint ő vallja: „Azért jelentkeztem a teológiára, mert Isten azt mondta, hogy menjek. Ezt olyan egyértelműen tette, hogy

semmit sem kellett rajta gondolkodnom”. Lelkészavatása alkalmából *Fabiny Tamás* püspök 2Tim 1,7 alapján szólt: „Mert nem a félelemnek lelkét adta nekünk az Isten, hanem az erő, a szeretet és a józanság lelkét”. A liturgiában *Varga Gyöngyi*, az Őszövetségi Tanszék docense, valamint a helyi gyülekezet lelkésze, *Fodor Viktor* segédkezett. Az istentisztelet ünnepélyességét a gyülekezet énekkarának szolgálata emelte, a köszöntésekben elhangzott személyes szavak pedig mind arról tettek tanúbizonyságot, hogy Dobó Dánielnek valóban a lelkészi szolgálatban van a helye, amit az Alberti Evangélikus Egyházközségben, *Túri Krisztina* lelkész felügyelete alatt kezd meg.

Június 24–28. Budapest–Kelenföld – Rendhagyó hittantábor

Szokatlan koncepciót ötlöttek ki a szervezők a kelenföldi evangélikus gyülekezet idei hittantáborához. A napközis táborban a gyerekek bibliai háttérű mesékkel ismerkedhettek meg, és naponta izgalmas, interaktív módon dolgozhatták fel őket. A mesék amerikai evangélikus szerzője, Theodor Geisel dr. Seuss – vagy ahogyan a gyerekek mondták: „Dr. Szösz” – álnéven írt, ezért az ötnapos foglalkozás a Dr. Seuss rendel címet kapta. A beszélgetések során látszott, hogy a gyerekek megértették a történetek tanulságát. A biblikus tartalmat a vezetők kifejtették a foglalkozásokon. A súlypontokra az áhítatokban és imádságokban is igyekeztek a szervezők rámutatni. A csodás mesevilágban teológushallgatók és ifjúsági segítők kalauzolták a gyerekeket, *Gáncs Tamás* lelkész és *Kucsara-Csapó Dorotty*a gyülekezeti tag vezetésével.

Június 29. Budavár – Liszka Viktor lelkészavatása

Liszka Viktor Gábert lelkészi szolgálatra indításakor választott igéje, Ézs 40,31 („...akik az Úrban bíznak, erejük megújul, szárnyra kelnek, mint a sasok, futnak és nem lankadnak meg, járnak és nem fáradnak el”) alapján szólt *Fabiny Tamás* püspök a budavári ünnepi istentiszteleten. A liturgiában részt vett *dr. Korányi András*, az Evangélikus Hittudományi Egyetem Egyháztörténeli Tanszé-

kének docense, valamint *Bence Imre* esperes. Az avatás, az áldások és a Confirma erőt adó pillanatai után köszöntőt mondott és ajándékokat adott át *Fabiny Tamás*, *Laborczi Géza* (a Hajdú–Szabolcsi Egyházmegye, valamint a család nevében), *Balicza Iván* (a Budavári Gyülekezet nevében) és dr. Kovács László Attila (a Nyíregyházi Evangélikus Egyházközség nevében), aki a szertartás alatt a kántori szolgálatot is végezte. Viktor szolgálatát a Pílisi Evangélikus Egyházközségben, *Krámer György* lelkész–esperes felügyelete alatt kezdi meg.

Július 2. Pesthidegkút – Keresztény kultúrkör

Mobiltelefon kikapcsol, figyelem bekapcsol. Jó programok mellett nincs szükség fegyelmezésre. Négy éve járnak nyáron is „iskolába” keddenként a pesthidegkúti – zömében – evangélikus gyerekek. Négy éve fáják már a könyveket, és hallgatják a gyermeknyelvre fordított tudományos előadásokat a negyedévente megszervezett Könyvfaló klubban *Békés Tamás* koordinálásával, *Fenyvesi Judit* tanítónő előkészítő foglalkozásainak segítségével. A játékos kör repertoárja egyre bővül, és a meghódított épületek, múzeumok, bevett könyvtárak, felfalt ifjúsági és történelmi regények száma is gyarapodik. Ezúttal a Petőfi Irodalmi Múzeum (PIM) Weöres Sándorról szóló kiállításával folytatódott a nyári „batyus”, de intellektuális kirándulás.

Augusztus 25. Budapest–Kelenföld – Gáncs Tamás iktatása

A nyolcvanöt éves kelenföldi templom tizennyolcadik lelkészét áldotta meg egy-egy bibliai igével harminchat szolgátarsa. A gyülekezet közgyűlése ál-

tal június közepén parókus lelkésznek választott *Gáncs Tamást* esperese, *Bence Imre* iktatta be hivatalába. Igehirdetésében dr. *Fabiny Tamás* püspök 1Kor 3,7 üzenetét idézte. A budai oldal egyik legerősebb egyházközségének új parókus lelkésze pedig a tőle megszokott formabontó stílusban mondta el igei üzenetét Jn 20,24 alapján. A beöltözött lelkészek között édesapaként foglalt helyet *Gáncs Péter* elnök-püspök is. Az

ünnepi istentisztelet meghatározó része volt az esperes testvére, *Bence Gábor* által vezetett gyülekezeti ének- és zenekar többször felcsendülő, igényes muzsikája.

Augusztus 31. Budavár – Bencéné Szabó Márta iktatása

Hét és fél év után ismét iktatási ünnepségre gyűltek össze a Budavári Evangélikus Egyházközség hívei. A jelenlegi három parókus lelkész, *Balicza Iván*, *Bence Imre* és *Fabiny Tamás* mellé *Bencéné Szabó Mártát* má-

sodlelkészi állásába iktatta be *Endreffy Géza* esperes helyettes. Bencéné Szabó Márta az elmúlt tizenöt évben megbízott lelkészként szolgált a budavári gyülekezetben, hét évet pedig helyettes lelkészként a Budahegyvidéki Evangélikus Egyházközségben. A két félmunkaidős szolgálat helyett immáron egy teljes státuszban fogja lelkészi szolgálatát végezni. Az ünnepségen huszonkét Luther-kabátos lelkésztárs mondott személyre szóló áldást, és énekelte a megerősítő Confirmát. A gyülekezet gospelkórusa három vidám énekkel köszöntötte a lelkésznőt.

Szeptember 15. Nagybörzsöny – Szabó Bertalan iktatása

Nagybörzsönyben ezúttal nem a turisták miatt vált zsúfolttá az utca. *Szabó Bertalan* beiktatására jöttek sokan. Érkeztek vendégek korábbi gyülekezeteiből – Mosonmagyaróvárról és Hegyeshalomról egy kisbusznyi csoport jött, és Józsefváros is képviseltette magát. Jöttek az Ipoly (és a határ) túlsó partjáról is a százdi és az ipolyszakállosi gyülekezet tagjai, lelkészünkjük, *Hana Peničková* vezetésével, hisz a nagybörzsönyi lelkésznek az ott élő magyarok gondozása is a feladata. A délutáni napsütésben

megett a templom, ahol *Bence Imre* esperes beiktatta hivatalába Szabó Bertalan lelkészt. A nap lekiója alapján három mozdulatra hívott az esperesi igehirdetés: térdünk meghajtásra, szívünk kitérására és kezeink felemelésére. A gyülekezet ezen a napon adott hálát százhatvanegy éve felszentelt templomáért is. A köszöntések után a kitelepítettek emléktáblájánál hangzott el ima és nemzeti imádságunk, a Himnusz.

Szeptember 17. Budavár – Disputa Szent Ágoston Vallomásairól

Az Ars Sacra fesztivál keretében *Szenteokról protestánsoknak* címmel Szent Ágoston Vallomásairól beszélgetett *Kránitz Mihály* római katolikus teológus és *Oberfrank*

Pál színművész a budavári gyülekezet kápolnájában. A zsúfolásig megtelt teremben szemelvények hangzottak el az egyházatya írásából. A beszélgetést *Fabiny Tamás* püspök vezette be.

Szeptember 29. Budagyöngye – Megújult a kápolna

A nyár folyamán festés és a nyílászárók javítása nyomán megújult a Budavári Evangélikus Egyházközséghez tartozó budagyöngyei kápolna. Utolsó mozzanatként helyére került az addig csak ideiglenesen falra akasztott gobelin is, amelyen a megvető példázat egy

mondata olvasható: „és terem némely száz annyit, némely hatvan annyit, némely pedig harmincz annyit” (Mt 13,23b). A kárpitszőnyeget *Martos Katalin* textilművész, a szegedi Tömörkény István Művészeti Szaközépiskola tanára készítette immáron tizenhét éve, és ajándékozta egykoron a közösségnek. A mostantól fogva lényegében oltárképként is szolgáló kárpitot *Fabiny Tamás* püspök áldotta meg a szeptember 29-i istentisztelet keretében. Ugyancsak ekkor vette először használatba a gyülekezet azt a kerámia úrvacsorai készletet, amelyet az iowai (amerikai) evangélikus testvérektől kapott az egyházkerület idén tavasszal.

Október 6. Budavár – Harmincéves kapcsolat

1983-ban magyar egyházi delegáció járt Nürnbergben, amikor is *dr. Nagy Gyula* püspök a gyönyörű, gótikus St. Sebald-templomban prédikált. Később ebből fejlődött ki a testvérgyülekezeti kapcsolat a Budavári Evangélikus Egyházközséggel. Sokféle találkozás, kirándulás, közös tábor jellemzi az együttműködést. Októberben az elmúlt harminc évert szól a hála. A szeretet himnuszának két kifejezése került fel németül arra a tükörrre, amelyet a Budavári Evangélikus Egyházközség a nürnbergi St. Sebald gyülekezet delegáci-

ójának ajándékozott az évforduló alkalmából. „Jetzt – dann aber”, azaz most tükör által homályosan látunk, akkor pedig színről színre. A keresztyén közösségek ebben a kettősségben élnek még akkor is, ha a múltra emlékeznek, a jelennek örülnek, és a jövőt tervezgetik – mondta *Bence Imre* budavári lelkész.

Október 11–13. Budapest–Kelenföld – 85 éves a templom

A Budapest–Kelenföldi Evangélikus Egyházközség három napos hálaadással és színes programokkal ünnepelte temploma felavatásának 85. évfordulóját. Az alkalmon szokás szerint a gyülekezet finn és erdélyi

testvérgyülekezetének képviselői is részt vettek. *Reuss András*, az Evangélikus Hittudományi Egyetem professzora *Reformáció és kultúra* címmel tartott előadást.

Gáncs Tamás igazgató-lelkész vezetésével gyermekdelelőttre került sor. A finn herthoniemi evangélikus gyülekezet kórusa és a helyi gyülekezet ének- és zenekara egyházzenei hangversenyt adott *Bence Gábor* vezényletével. A kelenföldi evangélikus színpályakör Csehov *Három nővér* című drámáját adta elő. A gyülekezeti tanácsteremben *Olescher Tamás* festőművész kiállítását

Zászkalicky Zsuzsanna, az Evangélikus Országos Múzeum művészettörténésze nyitotta meg. Az istentiszteleti szolgálatokat *Markku Rautiainen* herthoniemi igazgatólelkész és *Zelenák József* sepsiszentgyörgyi püspök helyettes végezte.

Október 14. Budavár – Elindult a BESZ második évada

A Budavári Evangélikus Egyházközség által tavaly ősszel indított Budavári Evangélikus Szabadegyetem idén ősszel is kezdetét vette. A téma ezúttal Weöres Sándor művészete volt, *Szolga csak egy van, az Isten* címmel (részlet a *Rongyszőnyeg* című versből). *Gryllus Dániel* Kossuth-díjas zeneszerző, előadóművész, zeneszerző citerával kísért énekléssel szólaltatta meg a száz éve született költő verseit, *Fabiny Tamás* püspök pedig szavakba öntve adott áttekintést a költő életéről és munkásságáról. Így vált az egyórás előadás mintegy dialógussá, és egyben a közönséget is bevonó interaktív eseménnyé.

Október 20. Budavár – Kudlik Júlia és Szvorák Katalin lemezbemutatója

Kudlik Júlia és *Szvorák Katalin* a budavári evangélikus templomban mutatta be *Szeretettel* című lemezét. Az idén a Magyar Érdemrend Középkeresztjével kitüntette

tett volt televíziós bemondó és a Kossuth-díjas énekes első közös albumán a bibliai idézeteken keresztül a népi és vallásos énekeken át csendültek fel gondolatok a templomban. Pál apostol szeretethimnuszából kiindulva Albert Schweitzer és Teréz anya gondolatai olyan ívet mutatnak, melyek kifejezik: teremtetségtől fakadóan nemcsak magunkra, hanem másokra, szűk és tágabb környezetünkre is gondolnunk kell. Mindehhez azonban nemcsak az ember elhatárolását társítják, hanem a kegyelem ajándékára is felhívják a figyelmet. Egyedül ugyanis olyanná lennünk, mint a zengő érc vagy pengő cimbalom.

November 4. Budavár – BESZ Jelenits Istvánnal

Novemberben *Jelenits István* piarista szerzetes, Széchenyi-díjas tudós volt a Budavári Evangélikus Szabadegyetem vendége. Az előadó által a 100 éve született Rónay György író élete és munkássága elevenedett meg. A házigazda *Fabiny Tamás* püspök Zsolt 118,17 alapján mondott igei gondolatokat. Jelenits István előadását Rónay György verseivel színesítette. Elsőként a *Fiamhoz* című vers hangzott el, amelyben a költő 1937-ben született László fiát szólítja meg, és mondja el születésének körülményeit, így származását. A továbbiakban elhangzott versek kapcsán sorra kerültek elő az előadó táskájából a Rónay kötetek: *A tenger pántlikái* (1969); *Mérleg* (1974); *Szérű* (1981); *Nyár* (1957), illetve az író naplóbejegyzéseit tartalmazó *Napló* kötetek.

December 2. Budavár – BESZ Csermely Péterrel

A Budavári Evangélikus Szabadegyetem idei utolsó alkalmának vendége dr. Csermely Péter biokémikus, akadémikus volt, akinek kutatási területe a stresszfehérjék működése, az öregedés és a hálózatok. Az *Isten hálózatai – a saját épülésünk hálózatos útjai* címmel megtartott előadás érdekfeszítően és nem csak a szakmabeliek számára érthető módon szólalt meg. Az előadó mindenekelőtt megállapította: „Idehaza a rendszerszerű gondolkodás csekély: ez válság idején életveszélyes...”, majd később hozzátette: „tehetségebbek vagyunk, mint ahogy azt mutatjuk”. Az előadó biológiai példák segítségével fejtette ki, miben vagyunk mi magyarok jók, és mi az, amivel ezt az erősségünket sajnos gyengítjük. Bár a négy legindividua- listább nemzet közé tartozunk, ráadásul még kreatívak is vagyunk, rejtett képességeink mégis kárba vesznek-mondotta. A fórum keretében a téma mindennapokban való megvalósulásával kapcsolatban sorra érkeztek a kérdések és hozzászólások.

December 22. Budaörs – Hálaadás egy évtizedért

A dinamikusan fejlődő és népesedő Budaörs a városhoz hasonló módon gyarapodó evangélikus gyülekezettel büszkélkedhet, ahol advent negyedik vasárnapján ünnepi istentisztelet keretében adtak hálát a templom szentelésének tizedik évfordulóján. Igehirdetésében *Fabiny Tamás* püspök Fil 4,4–5 alapján az örömről szólt. A köszöntések sorában szót kapott többek között *Rusznayk Dezső*, a sajógömöri testvérgyülekezet lelkésze, *D. Szabik Imre*, a templom szentelését végző nyugalmazott püspök, valamint *Ittész István*, a gyülekezetben gyakran helyettesítést vállaló nyugalmazott lelkész. A sort *Endreffy Géza*, a gyülekezetben tizenhét éve szolgáló lelkész zárta köszönő és Istennek hálát adó szavaival. Végül bemutatták az elmúlt tíz évről szóló kisfilmet, amelyet látva örömmel élhette át a gyülekezet, hogy az ott megszólaló gyermekek immáron ifjú felnőttek, és továbbra is a gyülekezet oszlopos tagjai.

A Dél-Pest Megyei Egyházmegye eseményei

A Dél-Pest Megyei Egyházmegye lelkeszi munkaközössége

- *Buday Zsolt* (Bényei Evangélikus Egyházközség)
- *Csadó Balázs* (Irsai Evangélikus Egyházközség)
- *Dechertné Ferenczy Erzsébet* (Péteri Evangélikus Egyházközség)
- *Dobó Dániel* (szeptembertől: Alberti Evangélikus Egyházközség)
- *Győri Péter Benjámin* (Szolnoki Evangélikus Egyházközség)
- *Horváthné Csozászky Márta* (Nyáregyházi Evangélikus Egyházközség -> Ifjúsági Osztály)
- *Koczorné Heinemann Ildikó* (Vecsési Evangélikus Egyházközség)
- *Krámer György* (esperes, Pilisi Evangélikus Egyházközség)
- *Kustra Csaba* (Tápiószentmártoni Evangélikus Egyházközség)
- *László Milán* (Gyóni Evangélikus Egyházközség)
- *Liszka Viktor* (Hajdú-Szabolcsi Egyházmegye, kórházi lelkigondozó -> Pilisi Evangélikus Egyházközség)
- *Németh Mihály* (Maglódi Evangélikus Egyházközség)
- *Pányánszky Ágnes* (Pilisi Evangélikus Egyházközség)
- *Péter Zoltán* (Ceglédi Evangélikus Egyházközség)
- *Pintér Mihály* (Mendei Evangélikus Egyházközség)
- *Selmeczi Lajos Péter* (Monori Evangélikus Egyházközség)
- *Török Anett* (Pilisi Evangélikus Egyházközség -> Erdőkertesi Evangélikus Leányegyház)

- *Túri Krisztina* (Alberti Evangélikus Egyházközség)
- *Valentínyi Erzsébet* (Gyóni Evangélikus Egyházközség)
- *Varsányi Ferenc* (Dunaharaszti Evangélikus Egyházközség)

Február 10. Péteri – Püspöki szolgálat

Ötvened vasárnapján *Fabiny Tamás* püspök Péteriben szolgált, a múlt év októberében parókus lelkészi szolgálatába beiktatott *Dechertné Ferenczy Erzsébet* lelkész-nő gyülekezetében. 2Pt 1,3-11 alapján az elhivatásról és kiválasztásról szólt. Az istentiszteletet követően szeretetvendégség keretében, családias és hittestvéri légkörben találkozott a püspök a gyülekezettel.

Február 23. Gyón – Pénztárosok találkozója

A Dél-Pest Megyei Egyházmegye pénztárosai a dabasi gyülekezeti teremben gyűltek össze, hogy áttekintsék a 2012/13-as év pénzügyi-adózási tudnivalóit. A meg-

jelentek szakmai vezetését *Vadkerti Miklósné* és *Dobrovolni Ádám* segítette. *László Milán* dabas–gyóni lelkész Ézsaiás 43,2 szavaival biztatta a sokszor korlátozott keretekbe kényszerülő tisztségviselőket: „Ha vízen kelsz át, én veled vagyok, és ha folyókon, azok nem sodornak el...”.

Május 19. Maglód – Pünkösdi zöldágazás

Május első napjára virradóan a legények sok helyen még napjainkban is „májusfát” állítanak kedvesük kapujába. Azonban kevesen tudják azt, hogy pünkösdi havában nemcsak lakóházakat, hanem templomokat is díszítettek zöld ágakkal. Különösen a hazai szlovák evangélikusok körében élt ez a vallási népszokás. A templomi zöldágazás 1999-ben lett újra velünk élő népszokássá Maglódon. Pünkösdi vasárnapjának délelőttjén a zöld ágakkal, színes szalagokkal, kendőkkel díszített templomban felcsendül a gyülekezet tagjainak ajkán az ősi ének: „Szálljon hálaének, / Mert itt a Szentlélek!”. A zsendülő faággal, virággal díszített maglódi evangélikus templomban lévőket – ezt, a hagyományait oly büszkén őriző gyülekezetet – pedig betölti a pünkösdi ígélet: a megújulás, a Szentlélekkel való betöltekezés ígérete.

Május 19. Mende – Pünkösdi templomdíszítés

2011-ben került fel a nemzeti szellemi kulturális örökség listájára a mendei evangélikus templomdíszítés pünkösdi szokása, amelynek különlegességét az elmúlt hét végén a hazánkban járt iowai evangélikus delegáció tagjai is megcsodálhatták. A Szentlélek ünnepén a gyülekezet tagjai díszbe öltöztetik a templomot. Nyolc nyárfát állítanak a templom két padsora közé, amelyeket szalagokkal, kézzel hímzett és horgolt kendőkkel – úgynevezett lepkékkel – díszítenek fel. A templomi zöldágazás pünkösdi szokását a tót ősök hozhatták magukkal Trencsén vármegyéből. Azért díszítik éppen a nyárfát, mert az a tavasz legkorábbi hírnöke, akár csak a lepke, amely a terítőknek kölcsönzi alakját. Az életet akarták így megköszönni Istennek a régiek. A májfák később nemcsak a templom díszévé váltak, hanem ajándékkul is szolgáltak a falu leányainak.

Június 8. Dunaharaszti – Könyvbemutató

A dunaharaszti Laffert-kúria barokk díszterme adott otthont *Varsányi Ferenc* evangélikus lelkész *ÉltetŐ* című könyve bemutatójának. *Zentai Károly* zongoraművész jóvoltából Johann Sebastian Bach örök dallamai vezették be a beszélgetést, melynek keretében *Bíró László* római katolikus tábori püspök és *Nagy Péter* budafoki református lelképásztor – a szer-

ző barátai – méltatták a művet. A könyv prédikációs mű, amelyben a prédikációk bibliai alapúak és Krisztus-központúak, az igehirdető személyisége nem öncélúan, hanem hivatása gyakorlásának minőségében mutatkozik meg. Az értelmiségi embernek is szól a könyv, de a szerzőnek a komlói bányászok között vagy börtönlelkészként szerzett tapasztalatai is meg-megjelennek a sorokban. Varsányi Ferenc tanító és lelkigonozó alkat, aki műveltségét nem fitogtatva tesz eleget legfőbb feladatának, az igei üzenet átadásának.

Augusztus 4–10. Szolnok – Zenei tábor

Hetedik alkalommal került megrendezésre a *Partitúra* zenei tábor a szolnoki evangélikus és református gyülekezetek támogatásával, negyvenkét fiatal részvételével. A rendezvény profilját továbbra is az istencicséret és a mögötte álló fúvós, pengetős, ütős, billentyűs hangszerismeret, illetve a szorosan hozzá kapcsolódó hitre vezető, hitben megerősítő szándék vezette. Ezen utóbbi szándékhoz a mottót a János első levelének 3. fejezetében található igei kijelentés adta: „Isten gyermekeinek neveznek minket, és azok is vagyunk”.

Ahogy nem mindegy, hogyan muzsikál zenészként a hangszer a kezünkben, úgy nem mindegy, hogyan muzsikál egész életünk, viselkedésünk a javak és értékek között: tetteinkben, szavainkban, érzelmekben, a döntések felelősségteljes helyzeteiben.

Szeptember 1. Pilis – Szlovák települések találkozója

Immár második alkalommal rendezték meg Pilisen, a Pest-környéki szlovák evangélikus gyülekezetek találkozóját. Két évvel ezelőtt a megalakulásának háromszázadik évfordulóját ünneplő Albertiben szervezték meg első ízben a rendezvényt. A találkozó kezdeményezője és főszervezője a Dolina Pestvidéki Szlovákok Regionális Egyesülete. A rendezvény délelőtt 10 óra körül magyar–szlovák kétnyelvű istentisztelettel kezdő-

dött az evangélikus templomban, ahova szép számmal gyülekeztek a hívek a környező településekről. A zsúfolásig megtelt templomban a lelkészek bevonulása és a szlovák eredetű „térdeplőének” eléneklése után a helyi esperes–lelkész, *Krámer György* püspökhelyettes köszöntötte az egybegyűlteket. A liturgiai szolgálatot *Nobik Erzsébet* és *Gulácsiné Fabulya Hilda* lelkész, az igehirdetési szolgálatot *Szpisák Attila* tótkomlói lelkész végezte Jn 1,29–34 alapján.

Szeptember 7. Káva – Kerékpáros ifjúsági találkozó

„Jöjj, add tovább a jó hírt, mozgass meg minden megmozgathatót!” – csendült az ének a kávai templomban az ötödik biciklis- és ifjúsági találkozó záróahítatán. Mi tagadás, a résztvevők eleget is tettek a felszólításnak. Többségük két keréken gurult, és meg sem állt a kedves, dimbes-dombos faluig, ahol *Buday Zsolt* bénye–kávai lelkész, a tettere kész presbitérium és az önkéntes segítők nagy „süteményes szeretettel” várták őket. Számos környező település képviseltette magát a programon több mint félszáz ifjú követel. Sok esetben

lelkészeik sem maradtak ki a kerekerekezésből. Az élmény nem cél, hanem eszköz az evangélium hirdetéséhez – vallotta *Dobó Dániel* közelmúltban ordinált, az alberti gyülekezetben szolgáló lelkész. És bejött a számítása: élményekkel, a találkozás és a kávai gasztronómia örömeivel és legfőképp örömhírével megpakolva gurultak tova az ifjak Káváról.

Szeptember 15. Irsa – 300 éves az Irsai Evangélikus Egyházközség

Az irsai evangélikusok reggeltől estig együtt ünnepeltek a gyülekezet fennállásának háromszáz éves évfordulóján. A délelőtti ünnepi istentiszteleten *Csádó Balázs*, a közösségben 2012 októbere óta szolgáló beosztott lelkész hirdette Isten igéjét. A közös, sátor alatt elfogyasztott ebéd után a Keresztmetszet zenekar

koncertjével, majd tombolahúzással folytatódott a délután. Három órakor ismét a templomba vonult át a népes gyülekezet, ahol *Fabiny Tamás* püspök szolgált. A liturgiában a helyi lelkészen kívül *Bárdossy Tibor* egykori irsai lelkész és *Krámer György* esperes segédkezett. A köszöntők hosszú sorában felszólt *Matti Salminen*, a finnországi Ylitornio testvérgyülekezet lelkésze, aki ajándékot is hozott magával: két angyal, amelyek kezében a jól ismert esti imádság olvasható: „Én Istenem, Jó Istenem...”. A gyülekezet részletes története az évfordulóra megjelentetett könyvecskében olvasható, amelyet *Hodos Gábor* gyülekezeti tag szerkesztett *Adjatok hálát neki, áldjátok nevét* címmel.

Október 19. Budapest – Börtönben a lelkészi munkaközösség

A Dél-Pesti Egyházmegye lelkészei és az egyházmegye felügyelője különleges esemény részesei lehettek: *Erdélyi Csaba* börtönlelkész meghívására Budapesten, a Markó utcában, egy börtön falai között tarthatták az októberi lelkészi munkaközösségi ülést. A kezdőistentiszteleten egy kisebb csoport fogvatartottal együtt vehettek részt az LMK munkaközösség tagjai, ahol *Selmeczi Lajos* monori lelkész hirdette Isten ígését 1Móz 50,15–20 alapján. Ezután a tanácsteremben *Cséri Zoltán* dandártábornok, az intézet vezetője rövid előadást tartott az intézmény történetéről és működéséről. Az LMK igehirdetési előkészítőjét *Dechertné Ferenczi Erzsébet* tartotta Mt 12,33–37-ről. Különösen is elgondolkodtató volt az ítéletről beszélgetni ezen a helyen.

Október 20. Gyömrő – Megszépült hajlék

Az 1948-ban önállósult Gyömrői Evangélikus Egyházközség hívei 1950-ben építették meg templomu-

kat, majd tíz év múlva a hozzá tartozó parókiát. A közösség életében bekövetkező következő változás az volt, amikor 2011-ben leányegyházközségként a maglódi anyaegyházhoz csatlakoztak. Újabb mérföldkönek a 2013-as felújítás számít, amikor a tetőzet és a homlokzat rendbehozatalára adódott lehetőség. Egyházmegyei és gyülekezeti összefogással a munkálatok hamar el is készültek. Az ünnepi hálaadó istentiszteleten *Fabiny Tamás* püspök prédikált, aki a 26. zsoltár szavaival, de kérdés formájában szólította meg a jelenlévőket: „Szeretitek-e Isten eme egyszerű házát, ami az Ő dicsőségére épült?”. Az ünnepi istentiszteleten az alkalomra összeállt néhány tagú – de annál lelkesebb – ének- és zenekar is szolgált. Reménység szerint egyre több lehetőségük lesz a jövőben, hogy a gyömrői hajlékot megtöltsék Istent dicsőítő énekeikkel.

Október 20. Maglód – Felújított szószék és templom

A maglódi evangélikusok templomuk és szószékük felújításának hálaadó ünnepségére gyűltek össze, amelyen *Fabiny Tamás* püspök hirdette Isten ígését a magvető példázata alapján. Az istentiszteleten a gyermekbibliakörösök és a felnőttekből álló Magdala kórus is szolgált énekkel. A liturgiában *Solarik Vilmos*, a felvidéki

hosszúszoí testvérgyülekezet lelkésze mellett a gyülekezet egykori lelkészei, *Blatniczky János* nyugalma-zott lelkipásztor és *Krámer György* esperes is részt vett. *Németh Mihály*, a gyülekezet jelenlegi lelkésze pedig templombemutató beszédet mondott. „Templomunk egyik ékessége a szószerék” – vallotta, majd hozzátette: a szószerék egyik különlegessége, amit a restaurálás során igyekeztek megtartani, hogy bal oldali párkányán enyhe kopás látható, amit az évszázadok során elhangzó ezernyi igehirdetés közben odatámaszkodó lelkészek hagytak maguk után. Az 1778-ban felépült hajlékot, mely egy középkori templom helyén áll, gazdája – a több, mint ezer tagot számláló közösség – példátlan áldozatkészséget mutatva védi és óvja.

Október 20. Pilis – Hálaadás

Hálaadó istentiszteletet tartott a pilisi gyülekezet. Az ünnepi harangszóra mintegy 40 kisgyermek vonult fel a lelkészek, *Pángyánszky Ágnes*, *Liszka Viktor* és *Keveházi László* vezetésével, közben egy-egy kosárkával az idei év sokszínű terméséből. Az igehirdetés textusa a Miatyánk kérése volt: „Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma”. Ez az imádság nem csak kérés, hanem hálaadásra is indít bennünket. Ezért hangzott befejezésül az ifjúsági ének sora: „Kérünk, adj még hála szívét is”. Az istentiszteletet „gyülekezeti ebéd” követte, melyen a szolnoki gyülekezet ének- és zenekara szolgált. Időközben megérkezett *Krámer György* lelkész is, aki délelőtt esperesként Gyömrőn és Maglódon szolgált a templomok megújítása alkalmain. A gyülekezet így hálát adhatott lelkészeiért is, a pilisi gyülekezetben éppen tizenöt éve szolgáló *Krámer házaspár*ért. A lelkész házaspár megindult szívvel és könnyes szemmel köszöntö meg a megemlékezést.

Október 25–26. Szolnok – Ifjúsági vezetőképző klub

Az egyházmegye megszokott programjai között egy új kezdeményezés indult el Szolnokon, *ifjúsági vezetőképző* címmel. A 15 és 25 év közötti korosztályt megszólító program azzal a céllal és meglátással szerveződött, hogy mindazok, akik részt vesznek rajta, felfedezzék a keresztyén alapokon nyugvó segítő, szervező és szolgáló jellegű élet izgalmát és értékét. A négy hétvégére tervezett sorozat nemcsak a gyülekezeti életben hasznosítható, hanem az egyszerű hétköznapi emberi kapcsolatokban és különböző élethelyzetekben.

Mindazok, akik ott voltak az alkalmon, igeközpontú, gyakorlatias, szórakoztató, játékos és életvezetési ismeretekkel tarkított alkalmon vehettek részt. A program kidolgozását és levezetését *Györi Péter Benjámín* lelkész, *Bogyó András*, a Betánia CE Szövetség igazgatója és *Kiss Szabolcs Máté* ifjúsági vezető fogta össze. Külön köszönet a szolnoki gyülekezetnek, hogy ennek a lelkes kezdeményezésnek a gyülekezeti házban otthonos és barátságos helyet biztosított.

November 10. Vecsés – 90 éves a gyülekezet

A Vecsési Evangélikus Missziói Egyház hivatalosan 1923 pünkösdhétfőjén alakult meg. A fennállás kilencven évéért hálát adó istentiszteleten az igehirdetés szolgálatát *Fabiny Tamás* püspök végezte Zsolt 90,17 alapján. A liturgiát a 2008 óta Vecsésen szolgáló *Heinemann Ildikó* lelkész nő vezette. A rendet megtartva – a hónap második vasárnapja lévén – ifjúsági istentisztelet keretében zajlott a gyülekezet ünneplése, a fiatalok szolgálatba való aktív bevonásával. Hogy mindinkább eszébe vesse a gyülekezet kilenc évtizedes múltját, a közösség szeptember végén gyülekezeti nap keretében emlékezett az elődökre. Októberben a gyermekeknek meghirdetett gyülekezettörténeti rajzpályázat által elevenedtek meg a fontosabb események,

melynek eredményét *Koczor Kinga* hirdette ki a novemberi hálaadó istentiszteleten. A visszatekintés délután ünnepi koncerttel záródott az új Bálint Ágnes Kulturális Központban, ahol a *Boyzless Voice* kamaragyűjtés lépett fel. Ünnepi beszédet *Krámer György* esperes mondott.

November 16. Alberty – Diakóniai nap

Az egyházmegye diakóniai felelősének, *Túri Krisztina* lelkész-nőnek szervezésében diakóniai napot tartottak szombaton a Káldy Zoltán Evangélikus Szeretotthonban.

A nap témája az idősödés lélektana, az idősek gondozása és az időskori mentális betegségek gyakorlatias megközelítése volt. A megjelölt témának szakszerű kibontását és levezetését Juhász Eszter, az Evangélikus Papnék Johannita Szeretotthonának intézményvezetője és Bakonyi László, a Magyar Ökumenikus Lelkigondozói Egyesület elnöke vezette. A felvezető előadásokat közös megbeszélés követte.

November 23. Nyáregyháza – Missziói fórum

Nyáregyházán missziói fórumot rendeztek a gyülekezeti teremben *Misszió a gyülekezetben belül és kívül* címmel. Az egyházmegye missziói felelőse, *Selmeczi Lajos* monori lelkész által szervezett és meghirdetett alkalomra mintegy negyvenen gyűltek össze az egyházmegye gyülekezeteiből, hogy a megjelölt témában közösen gondolkozzanak és beszélgessenek.

A fórumbeszélgetés *Szeverényi János* országos missziói lelkész felvezető előadásával kezdődött, amit kérdések, hozzászólások és válaszok sora követték. Terítékre került többek között a nyáregyházi gyülekezet jelenlegi helyzete és küzdelme a gyülekezet fennmaradásáért és megerősödéséért. A fórumbeszélgetés és a találkozó közös étkezéssel zárult.

December 1. Gyón – 230 éves az egyházközség

Advent első vasárnapjának délutánján nagy ünnepre gyülekezett össze templomába a gyóni gyülekezet apraja-nagyja. A gyülekezet hivatalos megalapításának 230. évfordulójára emlékeztek: az alkalmat *D. Szebik Imre* nyugalmazott püspök és felesége, *Marika* néni is megtisztelte jelenlétével. A liturgiai szolgálatot *Valentinyi Betti*, az igehirdetés szolgálatát és az egyházközség új emléktáblájának leleplezését a püspök végezte.

Az ünnepségen, az emlékezésen túl a gyülekezet új felügyelője, *Pálfi Gyula* beiktatására is sor került *László Milán* gyülekezeti lelkész által. Az istentiszteletet ünnepi közgyűlés követte, majd a gyülekezeti teremben szeretetvendégséggel zárult az együttlét.

Az Észak-Pest Megyei Egyházmegye eseményei

Az Észak-Pest Megyei Egyházmegye lelkészi munkaközössége

- *Albert Gábor* (Gödöllői Evangélikus Egyházközség)
- *Babka László* (Ikladi Evangélikus Egyházközség)
- *Baranka György* (Nagytarcsai Evangélikus Egyházközség)
- *Baranka Mária* (Nagytarcsai Evangélikus Egyházközség)
- *Chikán Katalin* (Dunakeszi Evangélikus Egyházközség)
- *Cserhátiné Szabó Izabella* (Fóti Evangélikus Egyházközség)
- *Detre János* (Váci Evangélikus Egyházközség)
- *Fatalin Helga* (Hatvani Evangélikus Egyházközség)
- *Johann Gyula* (Csömöri Evangélikus Egyházközség)
- *Kozma Anett* (Váci Evangélikus Egyházközség)
- *Laczi Roland* (Csövéri Evangélikus Egyházközség)
- *Lajtos János* (Csomádi Evangélikus Egyházközség)
- *Lindákné János Zsuzsanna* (Hévízgyörki Evangélikus Egyházközség)
- *Lőrincz Csaba* (Aszódi Evangélikus Egyházközség)
- *Mekis Ádám* (esperes, Acsai Evangélikus Egyházközség)
- *Novotny Dániel* (Észak-Pest Megyei Egyházmegye -> Az Evangélikus Egyház Aszódi Petőfi Gimnáziuma és Kollégiuma)
- *Pintér János* (Galgagyörki Evangélikus Egyházközség)
- *Roszik Gábor* (Tessedik Sámuel Családok Átmeneti Otthona)

- *Sághy Balázs* (Domonyi Ev. Egyházközség)
- *Simon Attila* (Az Evangélikus Egyház Aszódi Petőfi Gimnáziuma és Kollégiuma -> rendelkezési állomány)
- *Török Anett* (Pilisi Evangélikus Egyházközség -> Erdőkertesi Evangélikus Leányegyház)

Április 7. Gödöllő – Diakónia és kultúra

A Tessedik Sámuel evangélikus lelkészről elnevezett szociális intézményrendszer belvárosi épülete nemcsak idősök napközi ellátását tűzte zászlajára, hanem kulturális programokkal is színesíti a lakók életét. A Tessedik Galéria immár ötödik kiállítását nyitotta meg, ahol *Pirók Irén* textilművész és *Posztobányi Péter* festőművész alkotásait lehet megtekinteni. A belvárosban működő Idősök Nappali Otthona a szociális szolgáltatást kiegészítve lehetőséget biztosít kortárs kiállítások, irodalmi estek, előadások számára. Az intézményvezető elképzelése szerint azok az idősök, akik nap mint nap idejük nagy részét az intézményben töltik, jó, ha a kultúra pozitív hatásaival is gazdagodnak. A kezdeményezés azonban nemcsak az otthonba járókat, hanem a város lakóit is megszólította.

Április 14. Gödöllő – Rendhagyó konfirmáció

A Tessedik Sámuel Családok Átmeneti Otthona fő feladata olyan családok befogadása és segítése, akiknek lakhatása nem megoldott. Sokszor uzsora, bánalmazás vagy a devizahitelek által kisiklott életutak találkoznak itt, ahol egy éven keresztül

lakhatást és biztonságot kapnak. A családok azonban nemcsak szociális ellátásban részesülnek, hanem hétről hétre lehetőségük van a szomszédos idősök otthonában istentiszteleten is részt venni. *Roszík Gábor* evangélikus lelkész, intézményigazgató nyolc hónapon keresztül tartott foglalkozásokat konfirmandus korú gyermekeknek, hogy elsajátíthassák a Biblia tanítását és az evangélikus teológia alapjait. Az otthonban élő tizenévesek a sikeres vizsgát követően konfirmációi istentiszteleten vallották meg hitüket és váltak egyházunk felnőtt tagjaivá. Az ifjú egyháztagok áldást követően részesültek az úrvacsora szentségében.

Május 20. Acsa – Amerikai vendégek

Az amerikai testvéregyházkerületből érkezett delegáció Acsán vett részt a pünkösdhétfői ünnepi istentiszteleten. A liturgiában *Mekis Ádám* házigazda-esperes szolgált, *Steven Ullestad* püspök igehirdetését *Fabiny Tamás* püspök tolmácsolta. A csoportot *Garay Szilvia* erdőkürti gyülekezeti tag kísérte, aki tavaly egyházunk küldöttként szolgált az iowai egyházkerület nyári táborában, és nyelvtudásával, egyházismeretével hozzájárult a testvérkapcsolat további erősítéséhez. A vendégek számára meghatározó élmény volt a gyülekezeti éneklés örömteli ereje.

Június 29. Csömör – Bringás találkozó és istentisztelet

A Magyarországi Evangélikus Egyház Csömörön tartott kerékpáros istentiszteletet az első csömöri bringafesztivál keretében. Többnyire budapesti és környékbeli gyülekezetek (pl. Újpalota, Cinkota, Rákoskeresztúr, Kőbánya) tagjai mozdultak meg, de voltak, akik az ország másik végéből, például Békéscsabáról jöttek és családi kirándulásukat kötötték az alkalomhoz. Amíg a bringanapon amatőr és profi sportolók mérték össze erejüket, addig a báméskodók finom helyi tót ételeket próbálhattak ki, a kisebbek pedig interaktív mesét hallgathattak, és még körhintázhattak is. Az istentisztelet után Isten igéjével feltöltkezve folytathatták a napi programot a résztvevők.

Június 30. Dunakeszi – Chikán Katalin iktatása

Mekis Ádám esperes *Chikán Katalin* lelkész nő iktatása alkalmából a vasárnapi evangélium alapján (Lk 5,1–11) a csodálatos halfogás történetére és tanulságaira irányította a zsúfolásig telt dunakeszi templom hallgatóságának figyelmét. „Chikán Katalin beosztott lelkészként már három éve szolgált a dunakeszi, gödi, szödligeti gyülekezetekben. Az elmúlt három év alatt gyülekezeteink nagyon megszerették a lelkésznőt, nagyra értékelték gyülekezetépítő munkáját, gyermekhittancsoportok megszervezését, a baba-mama kör beindítását. Az eredményes parókusi vizsgálat után a májusban megtartott lelkészválasztó közgyűlés egyhangú döntéssel megválasztotta lelkészének” – számolt be a gyülekezet gondnoka, *Takács József*.

Június 30. Vácegres – Püspöki látogatás

Fabiny Tamás püspök szolgált a domonyi egyházközség leánygyülekezetében, Vácegresen *Sághy Balázs* lelkész meghívására. A püspök a délelőtti istentiszteleten Ézs 6,1–8 alapján szólt a hívekhez, a délutáni szeretvendégségen pedig Luther a filmvásznon témában adott áttekintést a reformátor élete által ihletett filmek soráról. Külön kitért egyházunk egyik jelenlegi legnagyobb projektjére, a Luther-rajzfilmsorozatra, amelynek első, teljes (és a forráskeresésben is nagy szerepet kapó) epizódja őszre készül el. A majd egész napos látogatás során – amelyhez a püspök családja is csatlakozott – bőven akadt alkalom a gyülekezettel való találkozásra és a személyes beszélgetésre.

Július 7. Rád – Hálaadó örömnep

A Váci Evangélikus Egyházközség hálaadó ünnepet tartott a rádi evangélikus templomban. *Detre János* lelkészt köszöntötték, aki Isten kegyelméből 20 éve végzi szolgálatát Vácott, Rádon és a Dunakanyar településén. A gyülekezet ünneplésének keretében Rád Község Önkormányzata és Képviselőtestülete a lelkész két évtizedes egyházi és faluépítő szolgálatát a „Rád község díszpolgára” cím adományozásával ismerte el. Az ünnepi istentisztelet igehirdetési szolgálatát *dr. Fabiny Tamás* püspök végezte. Az alkalmon jelen volt *dr. Beer*

Miklós váci megyéspüspök és *Harrach Péter* országgyűlési képviselő és frakcióvezető is. *Detre János* köszönetnyilvánításában Fil 4,13 és 1Pt 4,11 köré építette fel hol derültségre, hol meghatódottságra, hol pedig emelkedett hálaadásra indító gondolatait.

Július 18. Csömör – Elhunyt Solymár Péter nyugalmazott lelkész

Solymár Péter nyugalmazott csömöri lelkészt életének 73. évében, 2013. július 18-án hajnalban meghívta Teremtő Ura. Nyíregyházán született, édesapja Solymár János evangélikus lelkész volt. Elemi iskoláját Nyíregyházán és Csömörön végezte, Budapesten az Apáczai Csere János Gyakorló Gimnáziumba járt. Teológiai tanulmányait a budapesti Teológiai Akadémián folytatta 1958 és 1963 között. Lelkesszé 1963 júniusában avatta D. Káldy Zoltán püspök. Utána Pécsre került, majd egy német ösztöndíjas év után – Berlin, Humboldt Egyetem és Evangelische Akademie – Angyalföld következett. Csömörré 1970 áprilisában

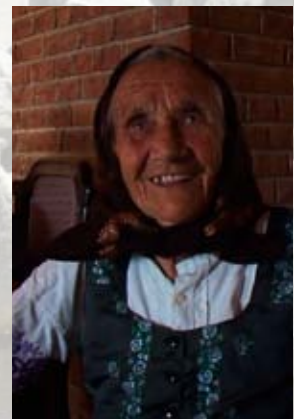

került. Óraadó tanárként 11 esztendeig tanított az Evangélikus Hittudományi Egyetem Ószövetségi Tanszékén, ótestamentumi teológiát és bibliai írásmagyarázatot. Gyülekezeti munkája miatt az egyetemi óraadástól lemondott. Gyülekezeti munkája mellett a kistarcsai Evangélikus Papnéc Jo-

hannita Szeretetotthonának igazgatólelkésze volt. Kiemelkedőek és példamutatóak az egyházközség szerető, hosszú évek óta meglévő testvérgyülekezeti kapcsolatai Finnországgal, Németországgal, a hazai települések közül pedig Siófok, Biharkeresztes, Kötcse gyülekezeteivel. Solymár Péter 1966-ban házasságot kötött Pavlik Márta tanárnővel. Egy leányuk született Eszter. 2000-ben Csömör díszpolgára lett, 2007-ben vonult nyugállományba.

Július 26. Nagytarcsa – Kizúr néni 95 éves

Kizúr néni, a nagytarcsai evangélikus gyülekezet tagja 95 éves lett. Annus néni a Zákus Média Centrum több filmjében szerepelt sugárzó hitével és tehetségével. Nagytarcsa polgármestere, *Rimóczi Sándor* és az önkormányzat főtanácsosa, *Németh Kata* köszöntötte fel családi körben.

Szeptember 29. Hatvan – Évforduló

A hatvani kórház névadója, Albert Schweitzer evangélikus lelkész, orgonaművész, orvos az afrikai őserdő peremén, Lambarénében száz évvel ezelőtt alapította kórházát. A hatvani evangélikusok ennek apropóján vasárnap délután várták az érdeklődőket, hogy együtt emlékezzenek meg „Isten öttalentumos szolgájáról”, ahogyan *Mekis Ádám* Észak-Pest megyei esperes nevezte igehirdetésében Schweitzer doktort. Az ünnepi alkalmon *dr. Cserháti Péter* egészségpolitikáért felelős helyettes államtitkár tartott előadást, az egyházkerület nevében pedig *dr. Fábri György* egyházkerületi felügyelő köszöntötte az emlékező gyülekezetet. A közel kétórás templomi ünnepséget *Laukó Levente*, a fóti gyülekezet kántora és a *Domokos Éva* karnagy vezette fóti gyülekezet kórusának szolgálata színesítette.

Október 13. Galgagyörk – Megszépült a templom

A 127. zsoltár első versei hangoztak *Fabiny Tamás* püspök igehirdetésében a szószékről a galgagyörki evangélikus templom megújulásának hálaadó ünnepén. A barokk stílusú, tizennyolcadik században épült templomhoz száz lépcső vezet fel a parókiától. Egy zsoltárnyi – vagy épp egy éneknyi – út, mely elegendő ahhoz, hogy az istentiszteletre igyekvő lelkileg ráhangolódjon a találkozásra Istennel és a hittestvérekkel. A köszöntések során felszólalt *Mekis Ádám* esperes, *Ronczi Béla* egyházmegyei felügyelő, *Benczúr László* tiszteletbeli egyházkerületi felügyelő, *Adámi János*, a helyi katolikus közösség presbitere, *Mráz István*, a váckisújfalusi leányegyház presbitere és *Matejcsok Zsolt* polgármester is. Az ünnepre sokat vártak a galgagyörkiek, hiszen a 2008-ban beadott LEADER uniós pályázat csak részben nyert, így a kivitelezés évekre megtorpant. A következő nekirugaszkodás gyümölcseként az elnyert huszonhét millió forinttal 2012 tavaszán megkezdődtek a munkálatok. További kilencmillió forint támogatással sok fontos külső és belső munkálatot sikerült elvégezni. A kivitelezés a templomkert rendezésével (többek között kétezer növény ültetésével) szeptemberben befejeződött.

A Hajdú–Szabolcsi Egyházmegye eseményei

A Hajdú–Szabolcsi Egyházmegye lelkeszi munkaközössége

- *Adámi László* (Nyíregyházi Evangélikus Egyházközség)
- *Balázs Viktória* (Debreceni Evangélikus Egyházközség)
- *Bozorády András* (Nyíregyházi Emmaus Evangélikus Egyházközség)
- *Bozorády Ildikó* (Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium)
- *Györfi Mihály* (Filadelfia Evangélikus Egyházközség)
- *Herpay Gábor* (Nyíregyházi Emmaus Evangélikus Egyházközség)
- *Kovács Erzsébet* (Nyíregyháza–Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyház)
- *Kovács László Attila* (Nyíregyházi Evangélikus Egyházközség)
- *Laborczi Géza* (Nyíregyháza–Kertvárosi Evangélikus Ágostai Hitvallású Egyház)
- *Liszka Viktor* (Hajdú–Szabolcsi Egyházmegye, kórházi lelkipáter -> Pilsai Evangélikus Egyházközség)
- *Melich Mihály* (Kölcsei Evangélikus Egyházközség -> Hajdú–Szabolcsi Egyházmegye, kórházi lelkipáter)
- *Molnár Erzsébet* (Evangélikus Roma Szakkollégium)
- *Réz-Nagy Zoltán* (Debreceni Evangélikus Egyházközség)
- *Sztankó Gyöngyi* (Nyíregyházi Evangélikus Egyházközség)

- *Torzsai Tamás* (Nagycserkeszi Evangélikus Egyházközség)
- *Zsarnai Krisztián* (esperes, Nyíregyházi Evangélikus Egyházközség)
- *Zsarnainé Urbán Nóra* (Túróczy Zoltán Evangélikus Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Óvoda)

Január 6–13. Nyíregyháza – Aliansz imahét

A több éves hagyományt folytatva 2013 elején is együtt indultak el az úton Istennel a nyíregyházi evangélikus, református, baptista, metodista egyház és a Magyar Evangéliumi Testvérközösség lelkeszei és hívei, hogy az Aliansz imahéten egymás hite által is erősödvén átélve a testvéri összetartozás örömét, egy szívvel s lélekkel imádják Urukat és Istenüket. Az öt protestáns nyíregyházi gyülekezet tagjai négy helyszínen nyolc este gyülekeztek össze.

Február Nyírtelek – Szociális földprogram

A Filadelfia Evangélikus Egyházközségben szociális földprogram keretében támogatják a munkanélküliséggel sújtott térségben lakókat. A Luther Market szociális önkéntes projektjének keretében 2013-ban is folytatódott a zöldségtermesztés. „Kár, hogy a képek nem adják vissza a fóliasátorban érezhető hatásokat. Dél előtt, mikor ott jártam, a frissen művelt föld illata és a nem erősen sütő nap melegétől is párologó, felásott, megrotált, elgereblyezett föld látványa fogadott. A jókedvű munkások természetesen ráadás voltak!” – írta Györfi Mihály, a gyülekezet lelkésze.

Február 2. Nyírtelek–Görög szállás – Fajátékkészítő és kosárfonó képzés

Fajátékkészítő és kosárfonó képzés volt az ÉAOP projekt keretében Görög szálláson, az épülő alternatív centrumban. Bár a centrumot még át sem adták, máris tanfolyamot tartottak benne – kicsit rendezetlen, kicsit szűkös helyen, néha kicsit fázósan, de mégis saját épületben. A vizsgára nemcsak a hely, az öltözék, de a szívek is megszépültek. Ráadásul sok-sok szép és kreatív alkotás került ki a résztvevők kezéből.

Február 17. Nyírtelek–Görög szállás – Elkészült az alternatív centrum

Bőjt harmadik vasárnapján megtartották az első istentiszteleti alkalmat a görög szállási alternatív centrumban,

ami egy ÉAOP-pályázat, valamint a Magyarországi Evangélikus Egyház önrésztámogatásával épülhetett fel a Filadelfia Evangélikus Egyházközség területén. „Ez az oktatási, szociális, kulturális, vallási központ egy reménybeli közösségi kohó, amelyben Urunk áldását várjuk. A Luther Market szociális támogatási piachoz tartozó fóliasátorral közös telken helyezkedik el a ház. Az épület mögött építettük meg a fóliát, és a mögött díszileg a málnaültetvény. A fóliában ma már elültettünk magokat” – írta Györfi Mihály lelkész.

Március 4–11. Nyíregyháza – ProChrist

Kétség és ámulat címmel hazánk idén is csatlakozott a ProChrist evangélizációhoz, amelynek nyíregyházi helyszíne a Váci Mihály Kulturális Központ hangversenyterme volt. Az évek során a ProChrist egyre közelebb került a nyíregyházi lakossághoz; előbb az evangélikus Nagytemplomban, 2006-ban az evangélikus általános iskola dísztermében, legutóbb a baptista imaházban, most pedig a város központjában lévő „semleges, világi” helyszínen rendezték meg a műholdas közvetítéseket. A nyíregyházi baptista rendezők célja az új helyszínnel az volt, hogy kilépjenek a templom falai közül, s ezáltal többeket érhesen el az örömmel. A stuttgarti Porsche Arenában lezajló istentiszteletet Ulrich Parzany evangélikus lelkész igehirdetéseivel Európában több mint ezer, Magyarországon, Erdélyben, Délvidéken és a Felvidéken több mint hatvan helyszínen követhették nyomon a hívek a modern technika jóvoltából.

2013 márc. 4-11

Március 31. Nyíregyháza – Húsvét hajnali istentisztelet

A nyíregyházi gyülekezet fiataljaiból (egykori húséges gyerekórások, majd ifisek és énekkarosok) összeverődött kicsiny, tíz–tizenkét fős csapat évről évre felelevenít egy olyan, gregorián dallamokból álló liturgiát, amely a sötétségből a világosságba, a teremtéstől Jézus Krisztus feltámadásáig vezeti a gyülekezetet. Az immár tizedik húsvét hajnali istentiszteleten a közel hatvan résztvevő kezében meggyújtott gyertya szinte bevilágította a hatalmas templomot. Az együtt énekelt himnusz pedig már a kívülről is beszivárgó világosságban vezette be az úrvacsorai részt: „Krisztus feltámadt, elmúlt kín, gyalázat, halleluja!”. Az idei istentisztelet különlegességét többek között az is adta, hogy a gyülekezetből származó *Horváth-Hegyi Áron* lelkész vezette a liturgiát és hirdette Isten ígését Mt 16,1–4 alapján, kiemelve a feltámadás döbbenetét: se halott Krisztus, se kő. Krisztus valóban feltámadt!

Április 12. Nyíregyháza és környéke – Látogatás amerikai vendéggel

Stephen Nelson, az Amerikai Egyesült Államok Evangélikus Egyház (ELCA) chicagói székhelyű globális szolgálatának igazgatója európai útja során Nyíregyházára

látogatott. A helyszín már csak azért sem tekinthető véletlennek, hisz a szabolcsi megyeszékhelyen, illetve a közeli Nyírteleken két amerikai önkéntes is dolgozik tavaly nyár óta. A két minnesotai ifjú hölgy egyike, *Ashley Debilzen* a nyírteleki Filadelfia gyülekezetben, míg *Kristen Wall* a Nyíregyháza–Kertvárosi Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyház intézményeiben végzi missziós munkáját. *Stephen Nelson* a gyülekezetekben, valamint a szociális intézményekben végzett munkával ismerkedhetett meg, majd találkozhatott az Evangélikus Roma Szakkollégium hallgatóival.

Április 27. Nyíregyháza – Ételosztás

Az ország tíz helyszíne között Nyíregyházán is ételosztásra került sor, ahol a helyi csapatot *Laborczi Géza*, az Oltalom Szeretetszolgálat igazgatólelkésze irányította. Az osztásban az egyházkerületet *Fabiny Tamás*

püspök és *Benczúr László* tiszteletbeli egyházkerületi felügyelő, az Országos Irodát pedig *Kocsis István* pályázati referens képviselte. A szeretetszolgálat munkáját a Kossuth Lajos Gimnázium és a Roma Szakkollégium önkéntes fiataljai is segítették. A Diakóniai Osztály és az evangélikus.hu szervezése nyomán létrejött akció célja nem csupán az ételosztás volt, hanem a rászorulókkal való személyes találkozás is. Ennek jegyében több, rövidebb beszélgetésre is sor kerülhetett. Az egyházkerület vezetősége a nap végén, az esti órákban a mandabokri imaház szentelése után még az anyaóvóba is ellátogatott.

Április 27. Nyíregyháza–Mandabokor – Községi ház szentelése

Az alapkövetéltől számított hét hónap alatt felépült nyíregyháza–mandabokri többfunkciós közösségi ház szentelését az egyházkerület püspöke, *Fabiny Tamás* végezte, aki igehirdetésében az 1Krn 29,1 alapján szövelt: „...a munka pedig nagy, mert nem emberé léssen az a ház, hanem az Úr Istené”. Az ország számos pontjáról közel négyszáz fős ünneplő gyülekezet jött össze. A liturgiában a szórvány egykori, illetve jelenlegi lelkésze segédkezett: *Bozorády Zoltánné* és *Zsarnai Krisztián*. A köszöntésekből a kicsinyek is kivették a részüket: a mandabokri önkormányzati és a nyíregyházi evangélikus óvoda gyermekei. A gyülekezeti tagok versekkel, a nyíregyházi kórus énekkel, két lelkes asszonytéstvér 118 tojásból sült könyv alakú tortá-

val, Zsarnai Krisztián lelkész és felesége *Nóra* pedig közös énekkel tették meghitté az ünnepet, amelynek minden mozzanata Istent dicsőítette.

Május 16–19. Nyíregyháza–Mandabokor – Ittzés István evangelizációs sorozata

A Szentlélek kitöltetésének ünnepén illetve a pünkösöd előtti napokban négy részes evangelizációs sorozatot tartott *Ittzés István* nyugalmazott érdi lelképásztor a nemrég felszentelt nyíregyháza–mandabokri többcélú közösségi házban, *Zsarnai Krisztián* esperes meghívására. Az igehirdetéssorozat témái (Jn 14,15–29 és 16,5–15 alapján) a következők voltak: 1. A másik Pártfogó, az igazság Lelke. 2. A bennünk lakozó Lélek. 3. Ő tanít majd meg titeket mindenre. 4. Leleplezi: mi a bűn, az igazság és az ítélet. Az alkalom a nagy érdeklődés fogadta.

Május 17. Nyíregyháza – Családi nap az anyavődőben

Vidám családi napot rendeztek az Oltalom Szeretetszolgálat Családok Átmeneti Otthonában. *Batyu, avagy útravaló a sikeres társadalmi beilleszkedéshez* címmel fut az intézményben az a projekt, melyet az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával közel 30 millió forintból valósítanak meg. A program célja, hogy szolgáltatásaival, rendezvényeivel hozzásegítse a krízist megélt gyermekeket és asszonyokat, hogy képesek legyenek visszailleszkedni a társadalomba. A családi nap programjában

tűzoltó- és rendőrkutyabemutató szerepelt, felléptek a rendszeres táncfoglalkozáson részt vevő gyermekek, a logikai és ügyességi vetélkedőn legjobban teljesítő csapatok jutalma pedig az volt, hogy elsőként nyúlhattak a Móricz Zsigmond Színház társulatának adományaként érkezett, plüssállatokkal teli dobozokba.

Május 17. Nyírtelek és Nyíregyháza–Kertváros – Iowai vendégek a roma misszióknál

Kéthetes európai körútjuk utolsó állomásaként látgattott el az Északkelet-iowai Evangélikus Egyházkerület küldöttsége Magyarországra. A huszonkét fős csoportot *Steven Ullestad* püspök, *Mark Anderson* püspöki titkár, valamint *Kathryn Kleinhans*, a waverly-i Wartburg College professzorasszonya vezette. Magyarországi tartózkodásuk alatt *Fabiny Tamás* püspök, *László Virgil* teológiai referens és *Horváth-Hegyí Áron* püspöki titkár szolgáltak kíséretül. Az iowai amerikaiak a romamunka iránt is érdeklődtek, így a látogatás két főbb állomása a nyírteleki Filadelfia gyülekezet által gondozott Görögszállás és a nyíregyháza–kertvárosi gyülekezet imaháza volt. A nemrégiben épült alternatív centrumban a vendégek többek között a misszióban megtért cigány testvérekkel találkoztak, Nyíregyházán pedig a Roma Szakkollégium hallgatóival ismerkedhettek meg.

Május 18. Nyíregyháza – 260 éves a Nyíregyházi Evangélikus Egyházközség

A pünkösd előtti szombat délelőtt tartott emlékülnepeyen arra emlékeztek a tirpák ősök mai utódai, hogy 260 évvel ezelőtt, 1753. május 16-án írta alá Károlyi Ferenc gróf azt a pátenslevelet, amelyben megbízta nemes Petrikovits János urat Nyíregyháza újra betelepítésének megszervezésével, és szabad vallásgyakorlatuk segítését ígerte a letelepedést vállaló szlovák ajkú evangélikus gazdáknak. A Nagytemplomban tartott ünnepség résztvevőit *dr. Kovács László Attila* igazgatólelkész köszöntötte, majd a Préd 12,1 alapján szólt. A gyülekezeti énekkart is az igazgatólelkész vezényelte, akik hálaadó, Istent magasztaló énekükkel betöltötték az ősök kövekbe épített hitvallása bizonyosságát máig hirdető templomot. Az ünnepi istentisztelet felkért igehirdetője, *Ittész István* a 103. zsoltár 15–18. verse alapján hirdette Isten bátorító üzenetét: „az ÚR szeretete mindörökké az istenfélőkkel van, és igazsága még az unokáikkal is!”.

Május 20. Nyíregyháza–Vargabokor – Pünkösdhétfői csendesnap

2002 óta szervezi az immár hagyományosnak tekinthető gyülekezeti csendesnapokat a Nyíregyházához tartozó vargabokri imaházban a körzet parókus lelkésze, *Adámi László*. Az alkalmak fő témája mindig az ünnep igehirdetési alapigéje – ez évben Mt 16,13–18 alapján Jézus kérdése: „Hát ti kinek mondotok engem?”. A köszöntések után Adámi László nyitó igehirdetésében Urunknak erre a ma is aktuális rákérdezésére kereste a választ. A meghívott vendég *Tar Kata* volt, aki a hazánkban is működő Zsidók Jézusért Misszió

egyetlen magyar nyelvű misszionáriusa. Az előadó személyes bizonyágtétele mellett a misszió szolgálatát mutatta be, s válaszolt a jelenlévők kérdéseire. Ebéd után folytatódott az előadókkal a kötetlen beszélgetés. A csendesnap úrvacsorai istentisztelettel zárult.

Május 22. Nyíregyháza – Szentlélek a börtönben

A nyíregyházi Szabolcs–Szatmár–Bereg Megyei Büntetés-végrehajtási Intézetben *Szentlélek a börtönben* címmel pünkösdi ökumenikus istentiszteletet tartottak. *Drotár Zsolt* alezredes és *Lippai Csaba* börtönlelkész köszöntő szavai után az igehirdetés szolgálatát

Fabiny Tamás püspök végezte. *Kocsis Fülöp* görögkatolikus megyéspüspök az imaterem legújabb liturgikus elemét, a Péter és Pál ikonját szentelte meg. Az istentiszteletet *Bosák Nándor* római katolikus megyéspüspök aranymisés áldása zárta. Mindezek után a jelenlévők a fogvatartottak pünkösdi, zenés–verses műsorát tekinthették meg. A zártkörű együttléten Drotár Zsolt kifejezte háláját és örömét afelett, hogy az egyházakkal gyümölcsöző kapcsolatot ápolhatnak, és hogy az általuk megszólaltatott evangélium szemmel látható változásokat hoz, elviselhetőbbé téve a fogvatartottak számára az intézményben töltött napokat.

Július 22-28. Nyíregyháza – Ökumenikus szabadegyetem

Nemzetközi Ökumenikus Szabadegyetemként él tovább az a nyári program, melyet 1989-ben rendeztek meg először a tiszadobi Andrassy-kastélyban határon túli és anyaországi fiatalok ökumenikus táboraként. A helyszínt adó Andrassy-kastély nagyszabású rekonstrukciója miatt új helyen, egyházunk egyik nyíregyházi intézményében, a Luther Márton Kollégiumban szervezik – most már három éve – az eseményt. A 24.

Nemzetközi Ökumenikus Szabadegyetem (NÖSZ) új vonása pedig az volt, hogy a szervezésbe bekapcsolódott az Evangélikus Roma Szakkollégium, így a hagyományos közönség – főleg erdélyi és partiumi hallgatóság – a Keresztény Roma Szakkollégiumi Hálózatban az Európai Unió támogatásával tanuló ifjúsággal egészült ki. Az idei téma így hangzott: *Integráció vagy asszimiláció – benne vagy?*

Október 5–6. Nyíregyháza–Emmaus – 20 éves az Emmaus

Az EMMAUS Evangélikus Szeretotthon huszadik születésnapját, valamint a templom szentelésének nyolcadik évfordulóját ünnepelte október első hétfőjén. A gazdag program szombaton visszaemlékezéssel kezdődött, amit *Prókai Árpád* református lelkész, majd *Buda Annamária*, egyházunk diakóniai osztály-

vezetőjének előadása követett. *Kákay István Dezső* és az Emmausi Tanítványok Band zenei produkciójával, valamint *Bozorády András* lelkész áhítatával zárult az első nap. Vasárnap ünnepi istentisztelettel és *D. Szebik Imre* nyugalmazott püspök szolgálatával ért véget a két napos alkalom.

Október 6. Nyíregyháza–Rozsrétszőlő – Gyülekezeti ház szentelési évforduló

A Nyíregyházi Evangélikus Egyházközség IV. lelkészi körzetében vasárnap délután aratási hálaadást tartottak. „Ezen az istentiszteleten emlékeztünk – Isten iránti hálával –, a rozsrétszőlői Betlehem gyülekezeti

ház felszentelésének 19. évfordulójára is” – mondta *Sztankó Gyöngyi* lelkész. Az alkalmon *Kelemen István* református lelkész (a Nagyvárad melletti Hegyközsáldobágyról) Ruth könyve alapján hirdette Isten ígését. A gyülekezet énekkara és a hittanos gyermekek szolgálata gazdagította az alkalmat. Szeretetvendégséggel zárult az ünnepi istentisztelet.

Október 26. Nyíregyháza – Emlékezés három évfordulóról

Az evangélikus nagytemplomban három eseményről emlékezett meg közösen a Nyíregyházi Evangélikus Egyházközség és a Nyíregyháza–Kertvárosi Ágostai Hítvallású Evangélikus Egyház hívő népe. Délelőtti gyülekezeti nap keretében a nyíregyházi evangélikusok betelepítésének 260. és a templom felszentelésének 227. évfordulója alkalmából tartottak ünnepséget. Aztán *Kujbusné dr. Mecsei Éva*, a Megyei Levéltár igazgatója a Nyíregyházára telepedett evangélikusok társadalmi életéről tartott előadást. Ugyanakkor *Túróczy Zoltán* püspök születésének 120. évfordulója

alkalmából új *Túróczy* prédikációs kötet bemutatójára is sor került. A *Túróczy* Alapítvány kuratóriuma volt a vendég. A csendesnap, valamint a másnapi ünnepi istentisztelet igehirdetője *Ittész János* nyugalmazott püspök volt.

December 4. Nyíregyháza – Új épülettel bővül az Oltalom

Új épületet emel az Oltalom Szeretetszolgálat Nyíregyházán. A létesítmény alapkövének ünnepélyes letétele egyúttal a *Családbarát Oltalom* című projekt nyitórendezvénye is volt, mivel a beruházás uniós forrásból, az Európai Regionális Fejlesztési Alap finan-

szírozásával valósul meg a Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program keretében. A Magyarországi Evangélikus Egyház fenntartásában működő Oltalom Szeretetszolgálat intézménye ezzel nem csak az ellátás körülményeit javítja, de új célcsoportot ér el szolgáltatásaival: eddig nem volt mód az édesapák, a gyermekekhez tartozó férfi családtagok elhelyezésére, nemritkán őket a város másik végében működő hajléktalanszállón fogadták be szükség esetén. „Gyermekeim, ne szóval szeressünk, ne is nyelvvel, hanem cselekedettel és valóságosan” – hirdette az igét az ünnepi alkalmon *Krámer György*, az egyházkerület püspök helyettese.

December 22. Nyíregyháza – 60 éve szentelték fel a Kistemplomot

„Az ebben az épületben lévő imaház templommá alakítása a Nyíregyházi Evangélikus Egyházközség fennállásának 200 éves jubileuma alkalmával történt a hívek áldozatkészségéből. 1753–1953”: a nyíregyházi Kistemplom belső falán elhelyezett emléktáblán olvasható az idézett szöveg. Éppen hatvan éve, 1953. december 20-án szentelte fel dr. Vető Lajos püspök az épületben lévő egyházi iskolából átalakított termet Isten hajlékává. Korábban Túróczy Zoltán püspök kezdeményezte ezt, hogy megmentsék az államosítástól

az egyház elemi iskoláját. Minderről *Sallai Gábor* presbiter szólt visszaemlékezésében, *dr. Endreffy Ildikó* körzeti felügyelő köszöntő szavai után. Az ünnepi istentiszteleten a 84. zsoltár alapján *dr. Kovács László Attila* igazgatólelkész, a körzet parókusa hirdette az igét: „Mily kedvesek a te hajlékaid, ó Seregek URa!”.

A Nógrádi Egyházmegye eseményei

A Nógrádi Egyházmegye lelkeszi munkaközössége

- *Bartha István* (Balassagyarmati Evangélikus Egyházközség)
- *Bartos Zoltán* (Egyházasdengелеgi Evangélikus Egyházközség)
- *Blatniczky János Dániel* (Szügyi Evangélikus Egyházközség)
- *Blatniczkyné Hammersberg-Ganczstuckh Júlia* (Szügyi Evangélikus Egyházközség)
- *Deme Károly* (Salgótarjáni Evangélikus Egyházközség)
- *Eszlényi Ákos* (Ősagárdi Ev. Egyházközség)
- *Füke Szabolcs* (Galgautai Evangélikus Egyházközség)
- *Gombor Krisztián* (Kétbodonyi Evangélikus Egyházközség)
- *Klenóczkyné Sulyok Anna* (Bátonyterenye–Szúpatak–Pásztói Evangélikus Egyházközség)
- *Lehoczky Endre* (Sámsonháza Evangélikus Egyházközség)
- *Malik Péter Károly* (Lucfalvai Evangélikus Egyházközség)
- *Szabó András* (esperes, Vanyarci Evangélikus Egyházközség)
- *Szakács Tamás* (Felsőpetényi Evangélikus Egyházközség)
- *Thuránszky István* (Béri Evangélikus Egyházközség)
- *Zsugyel Kornél* (Bánki Evangélikus Egyházközség)
- *Zsugyel-Klenovics Katalin* (Nógrádi Evangélikus Egyházközség)

Április 13. Balassagyarmat – Az evangélikus egyház jövőjéről

Nagy megtiszteltetésben részesült a Nógrádi Evangélikus Egyházmegye felügyelői és munkatársi közössége, ugyanis egyházunk két vezetőjét egyszerre

láthatta vendégül. *Pröhle Gergely* országos és *Fábri György* egyházkerületi felügyelő együtt érkezett Balassagyarmatra, hogy a felkérés alapján ismertessék álláspontjukat egyházunk jelenéről, jövőjéről a legutóbbi népszámlálás adatainak tükrében. Az oldott hangulatú, családi találkozón az őszinte önvizsgálatra okot adó tényekkel való szembenézéssel mellett a lehetőségek számbavétele is megtörtént. Az alkalomnak helyt adó Balassagyarmati Evangélikus Egyházközség tagjai mellett a távolabbi Pásztóról és a szomszédos Szügyből is érkeztek érdeklődő testvérek.

Április 22. Balassagyarmat – Születésnaposok köszöntése

A Túrmezei Erzsébet Evangélikus Szeretetszolgálat lakói közül ketten is áprilisban ünnepelték kilencvenedik születésnapjukat, így *Peremiczky Andrásné Juci nénit* és *Kis Istvánné Magdi nénit* a családtagok, lakótársakon és az intézmény dolgozóin kívül Balassagyarmat polgármestere, *Medváczy Lajos* és vele együtt *Zolnyánszki Zsolt* önkormányzati képviselő is felköszöntötte. Juci néni örömmel és büszkén mondta el, hogy unokája a Szügyi Evangélikus Gyülekezetben szolgál lelkészként. Magdi néni pedig az otthonba beköltözni készülő húgá-

val együtt ünnepelt, és a családi emlékek közül előkerült egy nyolcvanöt évvel ezelőtt készült közös fotó is.

Május 11. Ósagárd – Nosztalgikus találkozó

„Még két fontos dolgot kell mondanom nektek” – ezzel a mondattal kezdte nyitóáhitatát *Béla bácsi* (Kálcska Béla nyugalmazott esperes) Ósagárdon, ahol tíz évet szolgált. A volt balassagyarmati és környékbeli ifjúságból sokan gyűltek össze az alkalomra családotul. A találkozót a Béla bácsi által a nyolcvanas években elindított ifjúsági konferenciák és táborok egykori résztvevőinek közös igénye hívta életre. Az áhitatot és az ebédet követően mindenki elmondhatta, mi történt vele az utóbbi időben. A tizenöt–húsz évvel ezelőtti konferenciákat videofelvételek és fotók kivetítésével idézték vissza, sok-sok nevetés közepette. A záró áhitaton *Köszeghy Miklós* Dán 9,18–19 alapján hirdette az ígét. Ez a találkozó is azt igazolja, hogy az egyház él, és a felnőtté váló fiatalok továbbadják a hitüket gyermekeiknek. Fontos üzenetet hordoz fogyó gyülekezeteink számára: ha jó a vetés és a gondozás, akkor a növekedést és a gyümölcsöt megadja Isten.

Május 19. Vanyarc – Hagyomány és élő víz

Egy kis múltidézés zajlott az idei pünkösdön a Nógrád megyei Vanyarcon. Népviseletbe öltözött gyermekek, fiatalok és felnőttek töltötték meg a templomot a va-

sárnap délelőtti istentiszteleten. A régi hagyomány szerint a fiúk a kóruson ültek, a lányok pedig az oltár előtti térben állták végig az istentiszteletet. Imádkozásnál ők is letérdeltek, az oltárhoz menő lelkész előtt pedig ajtót nyitottak. Szlovák nyelven is megszólalt az üzenet az igehirdetésben, valamint a Miatyánk a záró oltári szolgálatban. A délutáni program is gazdag volt.

A népviseletbe öltözött fiatalok zenés utcai felvonulása megmozgatta az egész falut, majd a tájháznál a település különféle korosztályokat képviselő együttese mutattak be színes folklórműsort. A megéhező érdeklődők pedig megkóstolhatták az ilyenkor elmaradhatatlan sztrapaćskát is.

Május 20. Vanyarc – Nógrádi énekkarok találkozója

A zene nyelvén szólt a Szentlélek a pünkösd másodnapját ünneplő népes gyülekezethez a vanyarci templomban. A Nógrádi Egyházmegye kórusai az immár évtizedes hagyományokra visszanyúló egyházmegyei énekkari találkozóra gyűltek össze. „Isten élő Lelke, jöjj!” – zengett nemcsak az istentisztelet kezdő énekében, hanem több kórus tolmácsolásában is, hiszen a Szentlélek képes arra, hogy ezen az ősi közös nyelven, az éneklés, az együtt zenélés nyelvén is közelebb vigyen Istenhez. Idén tíz gyülekezet kórusa vett részt a talál-

kozón. Elhangzottak többszólamú kórusművek régi, nagy hagyományokkal bíró énekkarok előadásában, szóltak friss, új énekek hegedű-, fuvola- és gitárkísérettel. A szügyi gyülekezet képviselőiben gyermekek énekelték: „Drága Szentlélek, jöjj!” – s abban a közel három órában, amíg az egybegyűltek egymást hallgatták, az Isten dicséretének legszínesebb zenei palettája vonult fel előttük.

Május 27. Salgótarján – Megállapodás aláírása

A Nógrád Megyei Védelmi Bizottság nevében *dr. Szabó Sándor* kormány megbízott, a bizottság elnöke, a Magyar Katolikus Egyház Váci Egyházmegye képviselőjében *dr. Beer Miklós* püspök, a Magyarországi Evangélikus Egyház Északi Egyházkerületének képviselőjében *dr. Fabiny Tamás* püspök, a Magyarországi

Református Egyház Dunamelléki Egyházkerülete nevében pedig *dr. Szabó István* püspök írta alá a megállapodást. Ennek alap gondolata, hogy a lakosság védelme és biztonságának megteremtése olyan közös feladat, amely csak valós együttműködéssel hajtható végre. Rendkívüli helyzetekben a polgári lakosság megsegítése, a keletkezett károk mérséklése az egyház képviselőinek bevonásával lényegesen hatékonyabban végezhető.

Július 21. Lucfalva – Malik Péter Károly iktatása

A három éve már Lucfalván szolgáló *Malik Péter Károlyt* iktatta be parókus lelkészi hivatalába az egyházmegye esperese, *Szabó András*. A liturgiában *Megyaszai László*, a gyülekezet volt lelkésze, valamint *Győrfi Mihály*, a beiktatott lelkész apósa szolgált. *Malik Péter Károly* Ef 2,19 és Ef 5,8 alapján szólította meg a népes

gyülekezetet: „Jövevény lettem, de az Úrban nem vagyok idegen”. Lehetetlen lenne felsorolni mindazt a sok köszöntést, amely a közgyűlésen elhangzott. Hatalmas szeretet és várakozás veszi körül a bővülőfélben lévő Malik családot (hamarosan megszületik második gyermekük). Kedves és meghatározó pillanat volt a görögországi roma testvérek énekes köszöntése: „Tüzed, Uram Jézus, szítsd a szívemben, / Lángja lobogjon elevenebben!”.

Augusztus 4. Sámsonháza – 19. szlovák nemzetiségi letelepedési emlékünnepség

A Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat a Községi Önkormányzat társszervezésében rendezte meg a 19. szlovák nemzetiségi letelepedési emlékünnepséget. A program az evangélikus templomban kezdődött ünnepi istentisztelettel, majd a szabadtéri kultúr-műsorban együttesek léptek fel: Sámsonházi Evangélikus Énekkar, Sámsonházi Szlovák Nemzetiségi Tagóvoda, Lucfalvi Általános Iskola Énekkara, Jánošík

Folklóregyüttes (Füle) valamint a helyi hagyományörzők. Ezután a faluban zenés felvonulásra került sor, este pedig a faluházban népzenei este, a szabadtéri színpadnál pedig bált tartottak, amelyen *Gáspár Ferenc* („DUDU”) zenélt. Egész nap kirakodóvásár, hagyományörző ételek kóstolója volt, gyógynövényekből teaház üzemelt, valamint a Szlovák Konyhamúzeumot és Kendőkiállítását lehetett megtekinteni.

Augusztus 5–10. Lucfalva – Gyermekek- és ifjúsági tábor

Az Evangélikusok Közössége az Evangéliumért (EKE), az amerikai Hauge Foreign Mission (HFM) és a lucfalvai gyülekezet által szervezett evangélikus nyári gyerektábor már évek óta működik, de idén először a gyerektáborból már kinőtt fiatalok számára ezzel párhuzamosan ifjúsági tábor is indult. Délelőttönként Dávid élete került előtérbe. A kicsik játékosan, flanel

segítségével, a nagyok *Jonathan Unverzagt* (az amerikai csapat lelkesze) tanítása és kiscsoportos beszélgetések által mélyedhettek el a témában. Ebéd előtt, a templom hűsében az amerikaiak bábjátékkal és angol énekek tanításával foglalták le a csapatot. Kora délután a kicsik kézműveskedtek, a nagyobbak a drámajáték fortélyait tanulhatták.

December 17. Szügy – Teológusnap

Advent harmadik vasárnapján *dr. Orosz Gábor Viktor* egyetemi docens vezetésével a teológusok egy csoportja szolgált a Szügyi Evangélikus Egyházközségben. A hallgatók bemutatták a Hittudományi Egyetemet, és igével is szolgáltak, majd csatlakoztak az adventi készülődéshez is, aminek keretében a gyülekezet fiataljai többek között karácsonyi díszeket készítettek és mézeskalácsot díszítettek.

*„Menj és nézd meg, hogy jól vannak-e testvéreid és a nyáj.”
1Móz 37,14*

Külügyi kapcsolatok és események

Február 8. és augusztus 13. ÉPH – Felvidéki megbeszélés

A Felvidéken végzett magyar nyelvű evangélikus szolgálat folyamatosságának biztosításáról gondolkodik közösen időről időre néhány, hivatalból, vagy erre erős elhívást érző evangélikus hívő. A felvidéki szolgálat körül egyre inkább gyűlnek a megoldandó kérdések.

Általában véve a határon túli szolgálat egyik határát a munkatársak hiánya jelenti. Másik behatároltsága a munkatársképzés hiánya, esetlegessége. Szlovákiában nincs olyan nemlelkészimunkatárs-képzés, mely a magyar anyanyelvűek számára elérhető lenne. Ezért az ottani szolgálók képzését Magyarországon kell megoldani, vagy kihelyezett képzéseket kell megvalósítani. A megbeszélések házigazdája *Fabiny Tamás* külügyekért felelős püspök. Rendszeres résztvevők: *Nagy Olivér* és *Rusznayk Dezső* felvidéki lelkészek, *Garádi Péter*, a budaörsi gyülekezet egykori felügyelője, *Lóczy Tibor* sajógömöri presbiter, a felvidéki magyar nyelvű misszió koordinátora. A megbeszélésekbe becsatlakoznak az Ökumenikus és Külügyi Osztály és az Országos Iroda illetékes munkatársai, valamint a határ menti településeket gondozó magyarországi lelkészek is.

Február 28.–március 1. Genf – LVSZ Special Committee ülés

A Lutheránus Világszövetség a reformáció 2017-es jubileumára készülve egy különálló bizottság keretében tekinti át a tagegyházak előkészületeit. A megemlékezés értelmezésében hangsúlyos a globális kitekintés, hiszen a Wittenbergből útjára indult lutheri reformá-

ció egyházi napjainkban a déli féltekén növekednek a leginkább; erre utal a 2017-es jubileumi nagygyűlés namíbiai helyszíne is. Az ökumenikus nyitottság jegyében dialógust folytatnak a katolikus egyházzal, bízva abban, hogy a teológiai párbeszéd lehetőséget teremt a közös emlékezésre. A bizottság által készített teológiai dokumentumot várhatóan a júniusi tanácsülésen fogadja el a Világszövetség legfőbb vezető testülete. A gyűléseken *Fabiny Tamás* püspök is részt vesz.

Március 8-10. Kárpátalja – Testvérek között

Fabiny Tamás püspök a kárpátaljai reformátusok hívását elfogadva érkezett Kárpátaljára, ezúttal is az igei útmutatás jegyében: „Menj, és nézd meg, hogy jól vannak-e testvéreid és a nyáj” (1 Móz 37,14). A háromnapos látogatás során sok helyszín és élmény várta a püspököt és kísérijét, *Horváth-Hegyí Áron* püspöki titkárt. Ungváron *Kolozsy András* nagydobronyi lelkész és *Héder János* püspökhelyettes volt a vendéglátó. Itt meglátogatták azt a templomot is, ahol a két világháború között magyar evangélikus istentiszteletet is tartottak. Ezután Szelmence, a kettévágott faluba vitt az út. A legtöbb látnivaló Nagydobronyban volt. A kárpátaljai reformátusok legnagyobb gyülekezetéhez kapcsolódóan – részben egyházkerületi fenntartásban – gyermek- és öregotthon, gimnázium és cigány iskola is működik. A vasárnapi istentiszteleten *Fabiny Tamás* püspök szolgált 2Móz 32,30–34 alapján a jelen lévő majd 600 hívőnek. Délután a Nagydobrony melletti cigánytelepen, majd Szojván szolgáltak a vendégek. Itt ellátogattak az 1944-ben Oroszországba hurcoltak emlékére állított parkba is. Munkácson *Majnek Antal* római katolikus püspök meglátogatása után a vár sem maradhatott ki a látnivalók közül. Itt az egykori evangélikus templomot és parókiát is megnézték a vendégek *Lautner Zsóka*, a kárpátaljai magyar evangélikuság történetének talán utolsó tagja vezetésével. A ma már baptista imaházként működő hajlékban meghitt körülmények között hangzott fel magyarul az evangélikusok himnusza: „Erős vár a mi Istenünk...”.

Április 2. Fűrészmező, Erdély – A Brassói Egyházmegye LMK-ján

Kajcsa László lelkész meghívására vett részt Fabiny Tamás püspök a brassói lelkészi munkaközösség áprilisi gyűlésén, ahol *Reformáció és tolerancia* címmel tartott előadást. Az ezt megelőző napokban, húsvét ünnepén pedig igehirdetéssel szolgált a fűrészmezei gyülekezetben. Az egyházmegyéhez tizenhét gyülekezet tartozik: Apáca, Bácsfalva, Barcaújfalva, Brassó, Csernátfalva, Csíkszereda, Halmágy, Hosszúfalva–Alszeg, Hosszúfalva–Felszeg, Krizba, Oltszakadát, Pürkerec, Sepsiszentgyörgy, Székelyzsombor, Tatrang, Türkös és Zajzon.

Május 19. ÉPH – Iowai vendégek látogatása

Az Északkelet-iowai Evangélikus Egyházkerület Magyarországon négy napot töltő hat fős küldöttsége az Északi Püspöki Hivatalba is látogatott. A baráti hangulatú összejövetelen Pröhle Gergely országos felügyelő és felesége is részt vett. A kötetlen együttlét célja egymás megismerése, és a kialakulóban lévő partnervizony részleteinek megbeszélése volt. A Püspöki Hivatal kápol-

nájában a közös éneklés után a kapcsolatot szimbolizáló táblácskát adott át Fabiny Tamás püspök Steven Ullestad püspöknek. A tábla Budapest távolságát mutatja az iowai Waverlytól (4970 mérföld), az egyházkerület központjától. A hivatalban maradó, nyíl alakú tábla pedig Waverly felé mutat.

Május 27. Alsószeli–Budaörs – Felvidéki missziói nap

Alsószelinen jártak és szolgáltak a Budaörsi Evangélikus Egyházközség tagjai a felvidéki missziói nap alkalmából. A napra több mint százan érkeztek Felvidék több gyülekezetéből, illetve Győrből és Budaörsről.

A hívek együtt vettek részt a nyitóáhitaton, a csoportbeszélgetéseken és a záró, úrvacsorás istentiszteleten. Ebédre az alsószeli asszonyok látták vendégül hatalmas adag finom gulyással és rengeteg házi készítésű süteménnyel a résztvevőket. A napot a szlovák püspök, Milan Krivda nyitotta meg. Nagy Olivér, a gyülekezet házigazdája és Lackner Pál köszöntötte az egybegyűlteket. Az igét Endreffy Géza budaörsi lelkész hirdette.

Május 30. ÉPH – A norvég testvéregyházkerület lelkészeinek látogatása

A moldei testvéregyházkerület katedrálisához tartozó egyházmegye lelkészei Øystein Bjordal dómprépost vezetésével látogattak el az Északi Püspöki Hivatalba. A találkozás közös áhitattal vette kezdetét, melyen Chikán Katalin egykori norvégiai ösztöndíjas hirdette Isten igéjét. Fabiny Tamás püspöknek a magyar–norvég egyházi kapcsolatok történetét megvilágító előadását követően a vendégek és a találkozón részt vevő, norvég kapcsolattal rendelkező lelkészeink röviden bemutatták saját szolgálati területüket. A testvéregyházkerületi szerződés öt évenkénti megújítására szeptemberben kerül sor Norvégiában.

Június 13. Genf – LVSZ tanácsülés

Fabiny Tamás, a Lutheránus Világszövetség (LVSZ) alelnöke a diakóniai szolgálatban folytatott erőfeszítéseket, az elkötelezett igehirdetést és az egyet nem értés esetén is tapasztalható összetartást kiemelve üdvözölte a szövetség Genfben összegyűlt tanácstagjait a nyitó istentiszteleten. Az ülés témája idén a mai világban való Krisztus-követésre való elhívás lesz. A püspök a nyitóalkalmon a 107. zsoltár alapján prédikált, és a diakóniai szolgálat fontossága mellett utalt az új korok szekularizált társadalmára is: sok eltévedt ember ugyanis nem az anyagi javak hiánya miatt szenved,

hanem a spirituális éhségtől. Az egyházaknak fel kell tenniük a kérdést, vajon eleget tettek-e már e téren.

Július 22–25. Schwerte, Németország – 40 éves a leuenbergi konkordia

A negyven éve, 1973-ban aláírt leuenbergi konkordia lehetővé teszi evangélikus, református és metodista gyülekezetek szószék- és úrvacsorai közösségét. Ebből az alkalomból rendezett nemzetközi teológiai konferenciát a Vesztfáliai Protestáns Egyház Schwertében, az egyház Haus Villigst nevű konferencia-központjában. Ez az úgynevezett uniált közösség egy tartományi egyházba tömöríti az evangélikusokat és a reformátusokat. A konferencián előadások hangzottak a „protestáns ökumené” további esélyeiről, valamint az úgynevezett porvoo-i egyezményről, amely az evangélikusok és az anglikánok együttműködésének ad keretet. A konferencia nyitó istentiszteletének igehirdetője *dr. Fabiny Tamás*, egyházunk külkapcsolatokért felelős püspöke volt.

Augusztus 19. ÉPH – Norvég püspöki kar látogatása

A nyár derekán különleges látogatásra került sor az Északi Püspöki Hivatalban: a norvégiai evangélikus egyház teljes püspöki kara érkezett Magyarországra. A révfülöpi munkaértekezlet és imádságos elvonulás előtt találkozhattak *dr. Fabiny Tamás* püspökkel és *Cselovszkyné dr. Tarr Klára* osztályvezetővel, akik egyházunk aktuális témáiról adtak tájékoztatást. Ezután a vendégek ellátogattak a hivatal melletti épületben működő Luther Animációs Műhelybe, ahol a készülő Luther-rajzfilm időigényes, és alapos szakmai felkészülést igénylő munkálataiba kaptak betekintést.

Szeptember 6–13. São Paulo – Partnerkapcsolati találkozó

A bajor evangélikus egyház a hálózatoság jegyében hívja össze rendszeresen a világ számos országából a maga testvéregyházainak képviselőit. Öt éve Neuendettelsauban a misszió volt a fő téma, a mostani, são paulói találkozón az erőszak. A közel negyven résztvevő összesen tizennyolc egyházat képviselt: Afrikából Tanzánia, Kenya, Libéria és Mozambik, Latin-Amerikából a vendéglátó brazilok mellett Costa Rica, El Salvador, Honduras és Nicaragua, Ázsiából Hong Kong, Malajzia, Szingapúr, a csendes-óceániai térségből Pápua-Új-Guinea evangélikusai, valamint az ausztráliai egyház képviselője érkezett – nem ritkán 25–30 órás repülőúttal – São Paulóba. A német evangélikus egyházat *Heinrich Bedford-Strohm* tartományi püspök vezetésével hatan képviselték. A Magyarországi Evangélikus Egyház két küldöttet *dr. Fabiny Tamás* püspök és *Cselovszkyné dr. Tarr Klára* külügyi osztályvezető. A konferencia keretében lehetőség volt gyülekezetlátogatásra, valamint az egyház szociális szolgálata – mint például egy hajléktalanszálló – megismerésére is.

Szeptember 19-22. Molde, Norvégia – 30 éves a norvégiai Møre Egyházkerület

Az egyházkerület püspöke, *Fabiny Tamás* öt év után újra Norvégiában járhatott abból az alkalomból, hogy a norvég møre-i testvéregyházkerület harminc éves. Az északi egyházak és az anglikánok közötti úgynevezett porvoo-i egyezmény jegyében a norvégok kapcsolatot ápolnak a newcastle-i egyházkerülettel is, akik ugyancsak képviseltették magukat a jubileumon. Magyarországról püspök és felesége, valamint *Pál Marietta* korábbi ifjúsági referens mellett *Gryllus Dániel* volt a küldöttség tagja, mivel a szervezők azt kérték, hogy az ünnepi kulturális műsor keretében a Kossuth-díjas evangélikus művész szólaltassa meg biblikus darabjait. A hivatalos megbeszélés – benne a szerződés áttekintése – a püspöki hivatalban történt, ahol a falon bekeregetve látható az együttműködési szerződés, alatta az egyházkerületünkötől kapott tábla: Budapest 1850 km.

Az együttműködésben még mindig vannak tartalékok, például teológiai vagy kulturális területen. A jubileumi istentiszteleten *Ingeborg Midttomme* püspök prédikált, a vendégek a liturgiában szolgáltak, akik a háromnapos látogatás keretében több gyülekezetet is meglátogattak. A ünnepséget tudatosan összekötötték egy ifjúsági találkozóval is.

Szeptember 20–22. Hosszúszó – Evangelizációs nap

Missziós hétvége volt a Gömör megyei Hosszúszón (Szlovákia) *Viliam Solarik* helyi lelkész szervezésében. Sokan érkeztek a környékről: Rozsnyó, Csucsom, Sajógömör, Nagyboldog, Tornalja, Rimaszombat is képviseltette magát. Az igehirdetés szolgálatát *Szeverényi János* missziói lelkész végezte. A hétvége testvérgyülekezeti találkozó is volt, hisz a hosszúszói és a maglódi evangélikus gyülekezetek élő kapcsolatot tartanak fenn 2012 óta. *Németh Mihály* lelkész vezetésével hatvanan érkeztek Magyarországról. A maglódi evangélikus gyülekezet *Magdala-kórusának* éneke színesítette a vasárnapi istentiszteletet, a két gyülekezet néhány férfi tagja pedig fenséges szarvaspörköltet főzött az ünnepi ebédre.

Szeptember 30.–október 2. Helsinki – LVSZ európai találkozó

A Lutheránus Világszövetség három európai régiójának vezetői Finnországban tanácskoztak. A sokszínű témák sorában a reformáció 500 éves évfordulójára való előkészülethez kapcsolódva *Fabiny Tamás* püspök

bemutatta az egyházunk által készített Luther-rajzfilmsorozat első elkészült epizódját angol felirattal. Az egyházvezetőktől kapott visszajelzések fontos szerepet töltenek be a sorozat további fejlesztésében, a bemutató pedig megalapozta a sorozat készítésében és terjesztésében elengedhetetlen nemzetközi együttműködést.

Október 7. Drezda – Emlékplakettet kapott Fabiny Tamás püspök

Az egyházkerület püspöke *Harald Bretschneider* meghívására utazott Drezdába: a kelet-német területen ifjúsági lelkészként szolgált Bretschneider a Lutheránus Világszövetség 1984-es budapesti nagygyűlése óta szoros kapcsolatot ápol egyházunkkal. Az 1989-es eseményeket felidéző fórumbeszélgetésen *Fabiny* püspök az evangélikus egyháznak a magyar társadalmi változások során betöltött szerepéről tartott előadást. Ezt követte az emlékplakett átadása, mellyel a szervezők elismerték a püspök szerepét az 1984-es nagygyűlés ifjúsági előtalálkozójának létrejöttében, illetve egyházunk hozzájárulását a magyarországi békes demokratikus átalakuláshoz.

Október 15. ÉPH – Bemutakoztak az amerikai önkéntesek

Jó hangulatban telt az Amerikai Evangélikus Egyház (ELCA) fiatal felnőttek globális missziói programja

(YAGM) keretében érkezett amerikai önkéntesek bemutatkozása. Az öt fiatal a MEE Diakóniai Osztályának irányításával egy évig végez szolgálatot Nyíregyházán, Görögszálláson, Szombathelyen, Szarvason és Piliscsabán. Az elkötelezett, lendülettel teli keresztény fiatalok erős elhívást éreznek a romák között végzett szolgálatra. A találkozón egyházunk részéről jelen volt *Fabiny Tamás* külügyekért felelős püspök, az Ökumenikus és Külügyi Osztály részéről *Cselovszkyné Tarr Klára* és *Pap Kinga Marjatta*, a Diakóniai Osztály részéről *Buda Annamária* és *Bense Krisztina*. Az Amerikai Evangélikus Egyház részéről *Miriam Schmidt*, a YAGM szervezet közép-rurópai koordinátora vett részt, aki egyben a pozsonyi nemzetközi gyülekezet lelkipásztora.

November 24. Tornalja – Nyolcvan éves a templom

1933-ban minden modern gépi segédeszközt nélkülözve, építészek, mesterek és hívek odaadó munkájával, az alapkőletételétől számítva rekordidő, száznyolcvan nap alatt készült el a tornaljai evangélikus templom. Örökélet vasárnapján kétnyelvű istentisztelet keretében adott hálát a közösség az elmúlt nyolc évtizedért. *Miloš Klátik* szlovák országos püspök És 65,17–25 alapján hirdette Isten ígését a százhusz fős gyülekezetnek. A liturgiában részt vett *Rusznják Dezső* sajógömöri és *Gubo Mihály* losonci lelkész, valamint *Gerlai Pál* miskolci iskolalelkész, aki gyakran vállal helyettesítési szolgálatot. Az úrvacsorai liturgia keretében, örökélet vasárnapja alkalmán Jézus halál feletti

diadalmáról szólt *Lackner Pál* országos programkoordinátor, egykori protestáns táborigazgató püspök. A század eleji templómépítő magyar gyülekezet mára nagyon nehéz helyzetben került. Hála azonban a sok oldalról érkező segítségnek, még hangozhat magyarul is Isten ígéje a Felvidék magyarul beszélő részeiben.

December 1. Muraszombat – Szlovén püspök iktatása

Advent első vasárnapján Muraszombatban iktatták be a szlovéniai evangélikus egyház új elnökségét, *Geza Filo* püspököt és *Johann Laco* felügyelőt. Egyházunk külügyekért felelős püspöke, *Fabiny Tamás* egyben a Lutheránus Világszövetség közép-kelet-európai régiójáért felelős alelnöki minőségében mondott köszöntőt. Jelenleg leginkább a magyar nyelvű szolgálatot érintő, határon átnyúló együttműködés adja a két egyház közti kapcsolat aktualitását.

*„Menjete el tehát, tegyete tanítvánná minden népet,
megkeresztelve őket az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek
nevében, tanítva őket, hogy megtartsák mindazt, amit én
parancsoltam nektek; és íme, én veletek vagyok minden napon a
világ végezetéig.” Mt 28,19-20*

Oktatási intézmények eseményei

Február 26. Nyíregyháza – Az Egyesült Államok budapesti nagykövetének látogatása

A nyíregyházi Evangélikus Roma Szakkollégium vendége volt az Amerikai Egyesült Államok budapesti nagykövete, *Eleni Tsakopoulos Kounalakis*. A romák integrációjának ügye iránt elkötelezett amerikai diplomatát *Molnár Erzsébet* lelkész, az intézmény vezetője tájékoztatta a szakkollégiumban folyó munkáról. *Dr. Fabiny Tamás* püspök a szakkollégiumot fenntartó Magyarországi Evangélikus Egyházzal beszélt. A nagykövet távozását követően a roma szakkollégium hallgatóinak figyelme *Sztojka Attilára*, az EMMI Területi Felzárkózási Ügyek Osztályának vezetőjére irányult, aki saját életútjáról szólva arról beszélt, hogy cigány értelmiségiként is meg kell maradniuk közösségükben, hogy valóban segíthessenek a hazai cigányság felemelkedésében.

Március 14. Aszód – Petőfi-nap

Az Evangélikus Egyház Aszódi Petőfi Gimnáziumában nemcsak nemzeti ünnepünkről, hanem az intézmény névadójáról is megemlékeztek. Az iskola növendékei számára minden évben ezen a napon nyílik lehetőség arra, hogy közelebb kerüljenek a nemzeti múlt örök-

ségéhez. A Petőfi-nap a 10. évfolyam ünnepi megemlékezésével kezdődött, majd az ebédlőben kialakított Pilvax kávéházban mindenki elfogyaszthatta kedvenc édességét. Ez után a résztvevők útnak indultak és útjuk során feltárult előttük a történelem. Az évfolyamoknak többek között lehetősége nyílt ellátogatni a Petőfi Irodalmi Múzeumba, az aszódi evangélikus templomba és a Podmaniczky-kastélyba. A Petőfi-nap kora délután a rendezvény versenyprogramjainak eredményhirdetésével zárult. Bár a százhatvanöt évvel ezelőtti eseményeket idéző zord időjárás sokakat elkedvetlenített, a kulturális élményeknek köszönhetően a feltöltődés talán kitart jövő márciusig.

Március 22–23. Nyíregyháza – Az Úr (huszadik) érkezése

A Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium jubileumi tanévet ünnepel: épp húsz éve, hogy a Magyarországi Evangélikus Egyház visszakapta a gimnáziumot, és újból megindulhatott az egyházi oktatás. Az Úr érkezése szavalóverseny egyidős az újraindítással. *Dr. Bánszki István*, a gimnázium akkori igazgatója úgy érezte, a gimnázium falai közé érkezett kegyelem előtt tisztelegnie kell egy istenes verseket felvonultató versünneppel. A hagyomány máig kíséri a gimnázium életét. Minden évben húsvéthoz közel, a böjti időszakban rendezik meg a versenyt. Ilyenkor igazán jólesik gyermeknek, felnőttnek egyaránt a lelki táplálék, amelyet az istenes versek és a sok színes kulturális program nyújt. Idén tizenhét iskola huszonnyolc versenyzője nevezett a megmérettetésre. Az első helyezett *Papp Teodóra*, a nyíregyházi Szent Imre Katolikus Gimnázium tanulója lett.

Május 22. Nyíregyháza – Csendesnap és fórum a Kossuthban

A Nyíregyházi Kossuth Lajos Gimnázium tavaszi csendesnapján az Északi Egyházkerület elnöksége közös szolgálati lehetőséget kapott: *Fabiny Tamás* püs-

pök igei gondolatokkal, *Fábri György* egyházkerületi felügyelő pedig előadással foglalta le a közel négyszázötven diák és tanár figyelmét a nyíregyházi nagytemplomban, *Bozorády Ildikó* iskolalelkész meghívására. A templomi, első részt követően a diákok a gimnázium épületében, kis csoportokban dolgozták fel a délelőtti hallottakat. Az egyházkerület elnökségének jelenlétét kihasználva délután a gimnáziumi, az általános iskolai és kollégiumi, valamint a régióban szolgáló lelkészek fóruma vette kezdetét, amelyen az oktatás–állam–egyház kapcsolatrendszerét vették nagytító alá a jelenlévők. A nap mottója ez volt: „...ösvényeidre taníts meg engem”.

Szeptember 15. Alberti – 20 éve indult újra az Alberti Evangélikus Általános Iskola

Az Alberti Evangélikus Egyházközség általános iskolája újraindulásának huszadik évfordulóját hálaadó istentisztelettel ünnepelte, amelyen *dr. Fabiny Tamás* püspök hirdette Isten ígését Péld 23,26 alapján: „Adjad, fiam, a te szívedet nékem”. Az istentiszteleten a gyülekezet gyermek- és felnőtt énekkara több ízben is szolgált. Utolsó mozzanatként a püspök megáldotta a gyülekezet újraválasztott lelkészét, *Túri Krisztinát*, akit éppen három éve iktattak be parókus lelkészi szolgálatába. Ezután a gyülekezet a templom mellett lévő evangélikus általános iskolához vonult át, ahol *dr. Fischl Vilmos* és *Roszik Mihályné Melitta* néni leplezte le az iskolát újraindító lelkész, Roszik Mihály – immáron az iskola névadója – domborművét. A templom közvetlen szomszédságában, az iskolaudvaron felépült új játszótér ünnepélyes átadását a püspök és a gyülekezet lelkésze végezte. Így lett igazán teljessé a gyülekezet ünneplése, hálaadása, jövőbe tekintése.

Szeptember 19. és 21. Nyíregyháza – EKLK-mozaik

Mozgalmas napokat élhetett át a Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium (EKLK) közössége. Csütörtökön a nyíregyházi Bokortanyák Lakosságáért Egyesület első alkalommal hirdette meg hagyományörző szándékkal a *Tirpák ki mit tud* elnevezésű vetélkedőjét, amely a gimnázium dísztermében került megrendezésre. A vetélkedőt követő percekben rövid ünnepség keretében a gimnázium lépcsőfordulóiban Kossuth Lajos műviasszal kezelt gipsz mellszobra kapott helyet. Szombaton pedig az iskola hagyományos családi napjának forgatagában felállították azt az életfát – *Bodó Csaba* erdélyi fafaragó alkotását – amellyel az 1961-ben végzett 4/D osztály tagjai kívánták kifejezni hálájukat és ragaszkodásukat alma materükhöz. Ráadásként az iskola B épületének kerengőjében kiállítás nyílt Bodó Csaba fafaragásaiból és az ugyancsak ötvenkét éve itt érettségizett *Tőkei Péter* festőművész alkotásaiból.

Szeptember 20. Nyíregyháza – Tanévnyitó az Evangélikus Roma Szakkollégiumban

Tanévnyitó ünnepséget tartott az Evangélikus Roma Szakkollégium Nyíregyházán. A Nyíregyháza–Kertvárosi Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyház gyülekezeti központjában, a *Laborczy Géza* igehirdetésével megtartott istentiszteletet követően a roma szakkollégium intézményvezetője, *Molnár Erzsébet* nyitotta meg az intézmény harmadik tanévét. A szakkollégiumnak idén is húsz hallgatója van, akik a Campus kollégium egyik szárnyában, egymás közelében laknak. A lakhatásért kollégiumi díjat fizetnek, de ehhez jelentős segítséget nyújt számukra a teljesítménytől függő szakkollégiumi ösztöndíj. A tanévnyitó ünnepségen köszöntötte a szakkollégistákat az Északi Egyházkerület felügyelője, *dr. Fábri György*, valamint a DE Egészségügyi Karának dékánja, *dr. Fábián Gergely* és a Nyíregyházi Főiskola tanára, *Tukacsné dr. Károlyi Margit*.

Szeptember 23. Nyíregyháza – Svéd vendégek a Roma Szakkollégiumban

A svédországi Linköpingi Evangélikus Püspökség delegációja négynapos magyarországi tartózkodása során a magyarországi cigányság helyzetével, a körükben fo-

lyó szociális munkával, egyházunknak az integrációért vállalt missziójával ismerkedett előbb Békéscsabán, majd a nyírtelek–görögyszállási Filadelfia gyülekezetben. Az Evangélikus Roma Szakkollégiumban folyó szakmai munka mellett bepillantást nyertek a fiatalok személyes sorsába, a hátrányok leküzdéséért vállalt erőfeszítéseikbe. Nyíregyházi látogatásukon a svéd vendégek elmondták: szeretnék megismerni és megérteni a roma emberek gondolkodásmódját, hogy megtalálják a segítségnyújtás megfelelő formáit.

Október 3. Nyíregyháza – Vesztfáliai vendégek a Roma Szakkollégiumban

A vesztfáliai tartományi evangélikus egyház vezetőségi tagjai és a tartományi parlament képviselői látogattak el a nyíregyházi intézménybe, hogy az ott folyó munkáról tájékozódjanak. *Laborczy Géza* evangélikus lelkész, a szakkollégium igazgatótanácsának elnöke bemutató előadásának végén összegzésként hangsúlyozta: a cél az, hogy a fiatalok olyan országban tudjanak élni, ahol nem a bőrünk színe számít, hanem az emberségünk, emberi minőségünk. A német vendégek nagyra értékelték a kollégiumban folyó munkát. Meglátásuk szerint a cigányok integrációja érdekében megkezdett – egyébként feltáratlan – úton gyorsabban haladunk, mint ők. A vendégek célja egyébként a

magyarországi bevált gyakorlatok tanulmányozása és majdani otthoni hasznosítása volt.

Október 12. Albertirsa – Koráléneklési verseny

Kilencedik alkalommal tartották meg az országos koráléneklési versenyt az Alberti Evangélikus Általános Iskolában, amely néhány hete az intézményt újraindító lelkész, Roszík Mihály nevét viseli. A diákok három korcsoportban vetélkedtek, mindenki öt kötelező és egy szabadon választott énekeskönyvi énekkel készült. A nap során igazzá vált *Buday Zsolt* bényei lelkész áhítatának Máté evangéliumából idézett zárósora: „Gyermekek és csecsemők szája által szereztél dicséretet” (Mt 21,16). A zsűrinek nem volt könnyű dolga az értékelésnél, hiszen jobbnál jobb énekesek mutatkoztak be a délelőtti folyamán. Az alkalom szép momentuma volt, hogy a versenyzők – csatlakozva egyházunk zenei bizottságának felhívásához – a korálstaféta keretében együttesen énekeltek el énekeskönyvünk 364. számú, *Öröm van nálad...* kezdetű énekét.

Október 21. Nyíregyháza – Hálaadás Túróczy Zoltánért

Az egykor Nyíregyházán élt evangélikus püspökre, Túróczy Zoltánra főhajtással és koszorúzással emlékeztek a diákok és az egyházközség elöljárói. A Luther téren élt és dolgozott a százhusz éve, 1893. október 23-án született Túróczy Zoltán, aki evangélikus püspökként teljesített szolgálatot egyházunkban. Ebből az alkalomból több napos rendezvénysorozatot tartottak a városban, így a püspök nevét viselő evangélikus általános iskolában is. Volt a diákoknak filmvetítés, koncert, rajzverseny, családfakészítés és totó, melyen a diákok jobban megismerhették névadójuk életét. Látogatás tettek és megkoszorúzták a Túróczy-emléktáblát Arnóton, Túróczy Zoltán szülőhelyén.

Október 29. Miskolc – Tíz éves az Egyetemi Ökumenikus Lelkészség

Tizedik születésnapját ünnepelte a Miskolci Egyetem Ökumenikus Lelkészsége. Ebből az alkalomból a felekezetek megerősítették a 2003-ban kötött megállapodást. *Csomós József* tiszáninneni református püspök, *Fábri György* evangélikus egyházkerületi felügyelő, *Palánki Ferenc* római, és *Orosz Atanáz* görögkatolikus püspök, az egyetem részéről pedig *Torma András* rektor írta alá a szerződést az intézmény szenátustermében. A rektori köszöntő, majd az együttműködési

megállapodás megerősítése után a történelmi egyházak képviselői köszöntötték a megjelenteket. A felszólalók sorát *Fábri György* zárta. Beszélt egyházunk hazai helyzetéről és életéről, hangsúlyozva az egyház kifelé történő misszióját. Mint mondta, nagy szükség van az egyetemi ifjúság között való megjelenésre, hiszen az egyház szolgatársai segíthetnek a fiatalok problémáinak megoldásában.

November 20. Szentendre – Kibővült az Evangélikus Zenei Óvoda

A harmadik éve működő Szentendrei Evangélikus Zenei Óvoda udvarán gyűltek össze szülők, gyermekek, gyülekezeti tagok és érdeklődők, hogy hálát adjanak a felújított és kibővített óvodaépületért. A megújult épület tárt kapukkal várja a három csoportba járó hetvenegy gyermeket és az intézmény tizenhárom dolgozóját. *Bence Imre*, a Budai Egyházmegye esperese prédikációjában kiemelte, hogy amint az óvodás gyermekeknek van jelük, úgy minden keresztény embernek is van, ez pedig a Krisztus jele a keresztségben. Az ünnepség házigazdája a gyülekezet és az óvoda lelkesze, *Horváth-Hegyí Olivér* volt.

Amit tesztek, jó lélekkel végezzétek úgy, mint az Úrnak, és nem úgy, mint az embereknek, tudván, hogy ti viszonzásul megkapjátok az Úrtól az örökséget; az Úr Krisztusnak szolgáljatok tehát. Kol 3,23-24

Események a Püspöki Hivatalban és egyéb püspöki szolgálatok

Január 15. ÉPH – Készülés a médiás istentiszteletekre

Dr. Fabiny Tamás püspök mint médiáért felelős püspök minden év elején közös gondolkodásra, felkészülésre hívja azokat a lelkészeket, akik az elfogadott terv szerint rádiós vagy televíziós istentiszteletet házigazdái lesznek az adott évben. Az alkalmat Szemerei János püspök áhítata nyitotta meg, amelyet dr. Fábri György provokatív, vitaindító előadása követett, melynek hatására a jelen lévő lelkészek között élénk beszélgetés, közös gondolkodás indult a házigazda moderálásában.

Az alkalom lezárásaként Nagy László, a vallási műsorok szerkesztője technikai tudnivalókkal segítette a lelkészek felkészülését.

Evangélikus istentisztelet 2013-ban az Északi Egyházkerületben, a Magyar Rádióban:

- Április 14. – Kelenföld, Gáncs Tamás lelkész
- Augusztus 11. – Domony, Sággy Balázs lelkész
- December 25., karácsony első napja – Szentendre, dr. Fabiny Tamás püspök

és a Magyar Televízióban:

- Március 24., virágvasárnap – Pilis, Krámer György esperes

Február 7. ÉPH – Videokonferencián tartott megbeszélést az északi esperesi kar

Első ízben szervezett az Északi Püspöki Hivatal videokonferenciát az egyházkerület hat esperese és a püspök részvételével. Az eddigi telekonferenciákhoz képest

tehát a még modernebb megoldások útjára lépett az egyházkerület. Az egyórás megbeszélésen a következő heti egyházmegyei elnökségek tanácsát készítették elő az egyházi vezetők. Az új típusú megbeszélési forma számos előnyt rejt magában: költséghatékony, gyorsan megszervezhető, bárholnan részt lehet venni rajta, ahol megvannak a technikai adottságok hozzá. A kezdeményező Fabiny Tamás püspök mindezt ekképpen egészítette ki: „A tervezett videokonferenciák semmiképpen sem mennének a személyes találkozások rovására. Tehát a MET üléseit természetesen a megszokott keretben tartanánk.”

Február 15. ÉPH – Cigánymissziós stratégiai megbeszélés

Február idusán a cigánymissziós stratégiájának megvitatására gyűltek össze lelkészek és nem lelkészek. A főleg Borsodra koncentráló megbeszélésen Birkás Antal, az Egyházi, Nemzetiségi és Civil Társadalmi Kapcsolatokért Felelős Államtitkárság főtanácsosa és Sztojka Attila, az Emberi Erőforrások Minisztériuma

Társadalmi Felzárkózásért Felelős Államtitkárságának főosztályvezető-helyettese is részt vett. Az evangélikus egyházat Fabiny Tamás püspök, Benczúr László felügyelő, Bakay Péter cigánymissziói referens, Molnár Erzsébet, a nyíregyházi roma szakkollégium igazgatója, Györfi Mihály, Laborczi Géza, Buday Barnabás, Tóth Melinda és Domokos Tibor lelkészek, Liszka Viktor kórházi lelkigondozó és Laborczi Dóra újságíró képviselte. Ezen a területen az egyház többete a szociális segítségnyújtáson túl a tanítványságra hívás és a meglévő keresztyén közösségekbe való integrálás.

Február 21. és November 26. ÉPH – Öt plusz kettő sikeres parókusi vizsgálat

Az Északi Egyházkerület Püspöki Hivatala által meghirdetett parókusi alkalmassági vizsgálatra öt beosztott lelkész jelentkezett. A szóbeli meghallgatáson a törvényben foglaltak alapján négy fős bizottságok

előtt bizonyíthatták alkalmasságukat a lelkészek: a püspök, az esperes, a felügyeletet végző lelkész, illetve az adott egyházközség felügyelője előtt. A bizottság hat órás vizsgáztatása eredményeképpen *dr. Fabiny Tamás* püspök öt parókus lelkészi oklevelet adhatott át: *Asztalos Richárd* a Tokaj és környéke Evangélikus Egyházközségben, *Chikán Katalin* a Dunakeszi Evangélikus Egyházközségben, *Malik Péter Károly* a Lucfalvai Evangélikus Egyházközségben, *Török Anett* a Pilisi Evangélikus Egyházközségben és *Zsugyel-Klenovics Katalin* a Nógrádi Evangélikus Egyházközségben szolgáló lelkészeknek.

A 2013-as évben másodjára, novemberre is meghirdették a parókusi alkalmassági vizsgálatot. Tervek szerint mostantól késő ősszel lesznek ezek a vizsgálatok, hisz a nyári ordinációs időszak miatt már ekkorra betöltik az érintettek két éves lelkészi szolgálatukat, amely a vizsgálat előfeltétele. Ez alkalommal *Kovács Viktor*, az Evangélikus Teológus Otthon, valamint *Csádó Balázs*, az Irsai Evangélikus Egyházközség beosztott lelkésze jelentkezett. Így a püspök újabb két parókus lelkészi oklevelet adhatott át. Isten kíséresse mindannyiuk szolgálatát egyházunkban!

Március 12. ÉPH – Az EHE első évfolyamának látogatása

Az egyházkerület püspöke az elmúlt évek szokásához híven idén is meghívta az Evangélikus Hittudományi Egyetem első éves nappali tagozatos hallgatóit, egymás alaposabb megismerése céljából. A találkozást a püspök az egyházkerület rövid bemutatásával kezdte.

Ezután a diákoknak adta át a szót egy bemutatkozás erejéig, majd pedig kötetlen beszélgetés következett, amelynek keretében számos téma szóba került – köztük a pápaválasztás is. A bő kétórás beszélgetés végén a püspök igei üzenettel indította útjukra a jelenlévőket, a Fülöp és a kincstárnok történetéből vett idézettel: „...örvendezve haladt tovább az útján” (ApCsel 8,39c).

Április 22. ÉPH – Luther Műhely ülés

A Püspöki Hivatalban tárgyaltak az egyházunk megrendelésére a 2017-es évforduló jegyében készülő Luther-rajzfilmsorozat alkotói és a sorozat előkészítésében részt vevő egyházi munkatársak. *Richly Zsolt* rendező és *Lackfi János*, az irodalmi forgatókönyvek szerzője a sorozat művészi megfogalmazásához kapott további iránymutatást. *Fabiny Tamás* püspök a Reformációi Emlékbizottság elnökeként nemcsak a sorozat teológiai tartalmát felügyeli, de a sorozat nemzetközi pozicionálásában is szerepet vállal; *Kendeh K. Péter* a Luther Animációs Műhelyt befogadó Luther Kiadó igazgatójaként felügyeli a Püspöki Hivatal melletti épületben kialakított Műhely munkáját, az Ökumenikus és Külügyi Osztály munkatársai pedig a nemzetközi partnerekkel való kapcsolattartással segítik a sorozat elkészítését.

Augusztus 11–19. Ócsa – Evangélikus igehirdetéssel zárult a Cserkészszövetség nemzeti nagytábora

Három és félezer külföldi és magyar résztvevő gyűlt össze a Magyar Cserkészszövetség centenáriuma emlékező ócsai táborban. 1989 óta nem volt ilyen nagy magyar cserkésztábor. Vasárnap délután – a zárónapon – a táborlakók a nagyszínpadnál gyűltek össze, ahol *Fabiny Tamás* püspök Mt 17,4 alapján hirdette Isten igéjét. *Buday Barnabás* elnök, evangélikus lelkész az evangélikus egyházunkban működő cserkész munkával kapcsolatban elmondta: nagyon jó a cserkészcsapat a Budavárban, ami közös a kelenföldivel. Ezen kívül van egy kisebb a Fasori Gimnáziumban. Budahegyvidéken a reformátusokkal közös a csapat fenntartása. A budapesti csapatokon kívül Kiskőrösön és Győrben működnek még evangélikus csapatok, illetve elindult a szervezés a bonyhádi gimnáziumban. Reménység szerint a jövőben még tovább bővül egyházunk berkein belül a cserkészkedni vágyók tábora.

Szeptember 25. Budahegyvidék – 70 éves lett Benczúr László

Benczúr Lászlót, az egyházkerület tiszteletbeli felügyelőjét 70. születésnapja alkalmából könyvvel lepte meg családja és a Luther Kiadó. A kötet bemutatójára az ünnepelt által tervezett budahegyvidéki evangélikus templomban

került sor. Köszöntőt az egyházkerület elnöksége, *dr. Fabiny Tamás* püspök és *dr. Fábri György* felügyelő mondott. A kötetet *Pazár Béla* építész és *Kende K. Péter*, a Luther Kiadó igazgatója ismertette. A templom zsúfolásig megtelt az ünnepelt családtagjaival, ba-

rátokkal, gyülekezeti tagokkal, a szakma képviselőivel, és az alkalomról értesülő érdeklődőkkel. A felszólalók mindegyike kiemelt egy-két, Benczúr Lászlóra jellemző tulajdonságot, melyek tulajdonképpen egy közös szóban találkoznak: a szeretetben.

Október 14. Budapest – Püspöki tárlatvezetés az Ámos-kiállításon

A Rumbach Sebestyén utcai zsinagógában tartott tárlatvezetést *Fabiny Tamás* evangélikus püspök, az Ámos-kiállítás védnöke. Az *Ámos Imre és a XX. század* című kortárs összművészeti kiállítás 2012 decemberében a Szentendrei Régi Művésztelepi Galériában nyílt meg *Hol van a te testvéred?* címmel. Azóta Pécs, Dunaszerdahelyen és a berlini Collegium Hungaricumban is meg lehetett tekinteni. Utóbbi Fabiny Tamás beszédével nyílt meg június 17-én. A tárlatot – mely október végéig Budapesten látható – immáron több mint huszonezren látták. A kiállítás a Magyarországi Evangélikus Egyház és az Asztali Beszélgetések

Kulturális Alapítvány együttműködésében jött létre és Ámos Imre és negyvenkét kortárs alkotó művein keresztül kíván reflektálni a holokauszt érthetlenségére.

November 11. Budapest – Parlamenti imaóra evangélikus püspök szolgálatával

A Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Társadalmi Felzárkózásért Felelős Államtitkársága rendszeresen, minden hónapban parlamenti imaórákat szervez az országgyűlési képviselők és a parlamenti adminisztrációban dolgozók számára a Német Ajkú Református Egyházközség templomában. Novemberben az evangélikus egyház püspöke, *Fabiny Tamás* szólt a reggeli hallgatósághoz, akik az elcsendesedés után a parlamentben folytatták napjukat. A liturgiában *Lőrincz Csaba* aszodi evangélikus lelkész segédkezett, a záróimádságokat pedig országgyűlési képviselők

mondták. A püspök Márton-nap lévén három korszak három Mártonáról beszélt: Tours-i Szent Mártonról, Luther Mártonról és a huszadik században élt evangélikus lelkészről, Józsa Mártonról. Az irgalmasság kapcsán többek között megemlékezett az előző napi, Fülöp-szigeteki természeti katasztrófáról.

December 2. Budapest – Könyvbemutató: Kereszt fogantyú nélkül

Fabiny Tamás *Kereszt fogantyú nélkül* című kötetét mutatta be a Luther Kiadó advent első hetében. Társadalmi, bibliai és közéleti kérdések nemcsak a szószéken, hanem a Magyar Rádió – a Lélektől lélekig rovat keretében – immáron hat éve hallhatóak Fabiny Tamás püspöktől. A Luther Kiadó a nagy sikerű rádiós sorozat adásainak írott anyagát foglalta kötetbe, amely az evangélikus püspök biblikus alapú, de a „hétköznapi ember” számára is érthető írásait tartalmazza: hétköznapiak, ünnepek, bibliai tájakon, közös ügyeink, személyes hangon. A hetvenegy írásból tizenkilenc hanganyaga is megtalálható a mellékelt CD-n. Kortárs művészek, így *Dresch Mihály* Liszt Ferenc-díjas zenész, *Aknay János*, *Fehér László* és *Konok Tamás* Kossuth-díjas festőművészek csatlakoztak a kötet illusztrációs anyagához. Így szöveg, beszéd, zene és képek egységében találkozhatunk az értékes tartalommal.

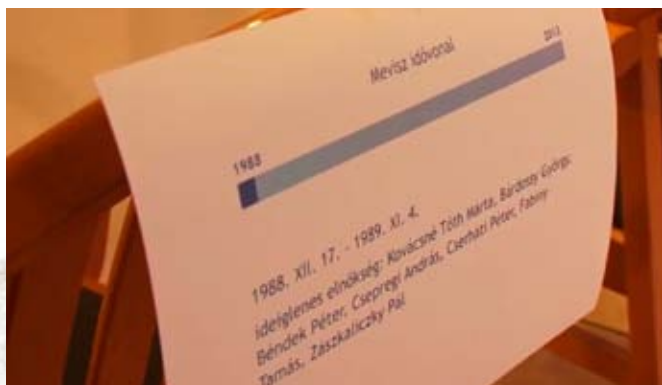

írott anyagát foglalta kötetbe, amely az evangélikus püspök biblikus alapú, de a „hétköznapi ember” számára is érthető írásait tartalmazza: hétköznapiak, ünnepek, bibliai tájakon, közös ügyeink, személyes hangon. A hetvenegy írásból tizenkilenc hanganyaga is megtalálható a mellékelt CD-n. Kortárs művészek, így *Dresch Mihály* Liszt Ferenc-díjas zenész, *Aknay János*, *Fehér László* és *Konok Tamás* Kossuth-díjas festőművészek csatlakoztak a kötet illusztrációs anyagához. Így szöveg, beszéd, zene és képek egységében találkozhatunk az értékes tartalommal.

írott anyagát foglalta kötetbe, amely az evangélikus püspök biblikus alapú, de a „hétköznapi ember” számára is érthető írásait tartalmazza: hétköznapiak, ünnepek, bibliai tájakon, közös ügyeink, személyes hangon. A hetvenegy írásból tizenkilenc hanganyaga is megtalálható a mellékelt CD-n. Kortárs művészek, így *Dresch Mihály* Liszt Ferenc-díjas zenész, *Aknay János*, *Fehér László* és *Konok Tamás* Kossuth-díjas festőművészek csatlakoztak a kötet illusztrációs anyagához. Így szöveg, beszéd, zene és képek egységében találkozhatunk az értékes tartalommal.

December 14. Budapest – 25 éves a MEVISZ

A Magyarországi Evangélikus Ifjúsági Szövetség (MEVISZ) idén ünnepli fennállásának 25. évfordulóját. Erre emlékeztek a hétvégén a lágymányosi MEÖT-

székházban. Az alkalmon *Szilvási Bertalan*, a MEVISZ elnöke köszöntötte az egybegyülteket, majd *Fabiny Tamás* diakóniáért felelős püspök hirdette Isten ígétjét. A püspök, aki a kezdetekben a szövetség ideiglenes elnökségének tagja volt, prédikációjában bemutatta azt az idővonalat, amelyet az alkalomra készítettek: 25 szék a 25 év krónikáját szimbolizálta.

Az Északi Püspöki Hivatal gyakran szolgál hazai és nemzetközi partnerek látogatásának helyszínéül

Február 13-án *Hölvényi György* egyházi, nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkár az egyházi vezetők végiglátogató körútja keretében érkezett bemutatkozó látogatásra.

Március 26-án a Nógrád Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság küldöttei jártak a hivatalban hogy a május 27-én aláírásra kerülő megállapodásról egyeztessenek, amely a Nógrád Megyei Védelmi Bizottság Elnöke és a történelmi egyházak között köttetik a rendkívüli helyzetekben történő együttműködés jegyében.

Június 7-én az amerikai Missouri Synod evangélikus egyház küldötteit egyházunk részéről *Fabiny Tamás* püspök és *László Virgil* teológiai referens fogadta. A küldöttek *dr. Patrick Ferry*, a Concordia egyetem (Wisconsin) elnöke, és felesége, *dr. David C. Birner*, a Concordia egyetem nemzetközi kapcsolatokért felelős vezetője és *David A. Fiala*, a Missouri Synod közép-európai programkoordinátora volt.

Augusztus 23-án *David Nelson*, az Amerikai Evangélikus Egyház (ELCA) korábbi misszionáriusa ismét hazánkba látogatott, hogy felelevenítse magyar kap-

csolatait. A megbeszélésen *D. dr. Harmati Béla* ny. püspök is részt vett. David Nelson a továbbiakban is támogatni kívánja a két egyház közti kapcsolatokat, elsősorban az evangélikus iskolákkal.

Az Északi Püspöki Hivatal számos országos és egyházkerületi ülésnek ad helyet

Az országos elnökség, a kibővített elnökség és a püspöki tanács forgó rendszerben – a püspöki hivatalokban vagy az országos irodában – ülésezik.

Negyedévente gyűlnek össze a kerület hat egyházmegyéjének elnökségei (esperes és felügyelő), illetve az egyházkerületi munkahelyi felelősök, hogy az aktuális gazdasági, személyi, ingatlanokkal,

programokkal kapcsolatos ügyeket átbeszéljék.

A 2012 végén egy püspöki tanácsi döntésnek megfelelően újjáalakult ökumenikus és külügyi munkacsoportot évente két-három alkalommal hívják össze.

Az egyetemi lelkészszégekben szolgálók (Budapest, Miskolc, Debrecen, Piliscsaba, Győr) negyedévente találkoznak az országos munkaágért felelős püspök hivatalában.

A Budai Evangélikus Egyházmegye lelkészi munkaközösségének (LMK) januári összejövetelei rendre a püspöki hivatalban kapnak helyet, amelynek – budavári parókuslelkészi státusa miatt – *Fabiny Tamás* püspök is tagja.

Mert a hegyek megszűnhetnek, és a halmok meginoghatnak, de hozzád való hűségem nem szűnik meg, és békességem szövetsége nem inog meg - mondja könyörülő URad. Ézs 54,10

Az egyházkerület gyülekezeti és intézményi lelkészei 2013-ban

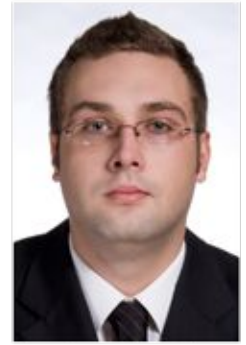
Adami László
*Nyíregyházi Evangélikus
Egyházkerület*

Aklan Béla Sándor
Egri Evangélikus Egyházkerület

Albert Gábor
*Gödöllői Evangélikus
Egyházkerület*

Asztalos Richárd
*Tokaj és környéke
Evangélikus Egyházkerület*

Babka László
*Ikladai Evangélikus
Egyházkerület*

Balázs Tibor
*Sajókereszti Evangélikus
Egyházkerület*

Balázs Viktória
*Debreceni Evangélikus
Egyházkerület*

Balicza Iván
*Budavári Evangélikus
Egyházkerület*

Bálintné Varsányi Vilma
Óbudai Evangélikus Egyházkerület

Baranka György és Baranka Mária
Nagytarcsai Evangélikus Egyházkerület

Bartha István
*Balassagyarmati Evangélikus
Egyházkerület*

Bence Imre és Bencéné Szaló Márta
Budavári Evangélikus Egyházkerület

Blaticzky János Dániel és Blaticzkyne
Hammersberg-Ganczstuckh Júlía
Szegyi Evangélikus Egyházkerület

Blázy Árpád és Blázy Árpádné
Budapest–Kelenföldi Evangélikus Egyházközség

Bozorády András és Bozorády Ildikó
*Nyíregyházi Emmaus Evangélikus Egyházközség, Nyíregyházi
Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium*

Bartos Zoltán
*Egyházszervezési Evangélikus
Egyházközség*

Buday Barnabás
*Arnót–Újesanási Társult
Evangélikus Egyházközség*

Buday Zsolt
Bényei Evangélikus Egyházközség

Chikán Katalin
*Dunakeszi Evangélikus
Egyházközség*

Csadó Balázs
Irsai Evangélikus Egyházközség

Cserhátiné Szabó Izabella
Vóti Evangélikus Egyházközség

Dechertné Ferenczy Erzsébet
Péteri Evangélikus Egyházközség

Deme Károly
*Salgótarjáni Evangélikus
Egyházközség*

Detre János
Váci Evangélikus Egyházközség

Doló Dániel
*szeptembertől: Alberti Evangélikus
Egyházközség*

Domokos Tibor
*Váncsal–Hernádveséi Evangélikus
Egyházközség*

Donáth László
*Csillaghegyi Evangélikus
Egyházközség*

Endreffy Géza
Budaörsi Evangélikus
Egyházkerület

Eszlényi Ákos
Ósagyári Evangélikus
Egyházkerület

Fabiny Tamás
püspök, Budavári Evangélikus
Egyházkerület

Fatalin Helga
Hatvani Evangélikus
Egyházkerület

Fodor Viktor
Pesthidegkuti Evangélikus
Egyházkerület

Fűke Szaboles
Galagutai Evangélikus
Egyházkerület

Fülöp Attila
Csillaghegyi Evangélikus
Egyházkerület

Gáncs Tamás
Budapest–Kelenföldi Evangélikus
Egyházkerület

Gerlai Pál
Kossuth Lajos Evangélikus Általános
Iskola, Gimnázium és Pedagógiai
Szakközépiskola

Gombor Krisztián
Kétybodonyi Evangélikus
Egyházkerület

Györfi Mihály
Filadelfia Evangélikus
Egyházkerület

Györi Péter Benjámin
Szolnoki Evangélikus
Egyházkerület

Herpay Gábor
Nyíregyházi Immanuel Evangélikus
Egyházkerület

Hócker Zsolt
Budafoki Evangélikus
Egyházkerület

Horváth Hegyi Olivér
Szentendrei Evangélikus
Egyházkerület

Horváthné Csoszánsszky Márta
Nyáregyházi Evangélikus
Egyházkerület → Ifjúsági Osztály

Johann Gyula
Csömöri Evangélikus
Egyházkerület

Johannes Erlbruch
Budapesti Német Ajkú Evangélikus
Egyházkerület

Keczkó Pál és Keczkó Szilvia
Budabagytridéki Evangélikus Egyházkerület

Kézdy Péter
Pilis-sabai Evangélikus
Egyházkerület

Klenóczkyné Sulyok Anna
Bátonteregy-Szűpatak-Pásztói
Evangélikus Egyházkerület

Kovács László Attila és Kovács Erzsébet
Nyíregyházi Evangélikus Egyházkerület, Nyíregyháza-
Kertvárosi Ágostai Hitvallási Evangélikus Egyház

Koczorné Heinemann Ildikó
Vácói Evangélikus Egyházkerület

Kozma Anett
Váci Evangélikus Egyházkerület

Krámer György és Pángyánszky Ágnes
Pilis-i Evangélikus Egyházkerület

Kustrá Csaba
Tápiászentmártoni Evangélikus
Egyházkerület

Laborcezi Géza
Nyíregyháza-Kertvárosi Evangélikus
Ágostai Hitvallási Egyház

Labossa Péter Mihály és Labossáné Kővágyó Anita
Érdi Evangélikus Egyházkerület

Lackner Pál és Lacknerné Puskás Sára
Országos Iroda, Budakeszi

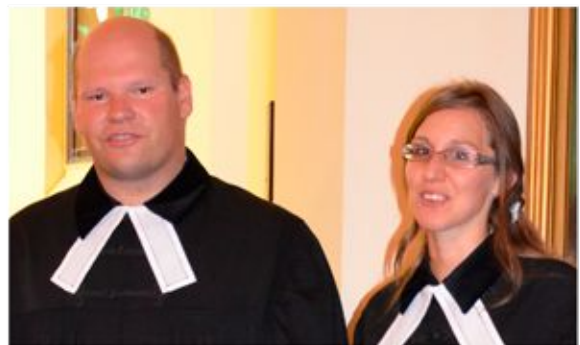
Laczi Roland
*Csővári Evangélikus
Egyházkerület*

Lajtos János
*Csomádi Evangélikus
Egyházkerület*

László Milán és Valentinyi Erzsébet
Gyóni Evangélikus Egyházkerület

László Virgil és Lászlóné Agod Anett
*Északi Püspöki Hivatal → Ökumenikus és Külső Osztály,
Budavári Evangélikus Egyházkerület → Óbudai Evangélikus
Egyházkerület*

Lchoczky Endre
*Sámsónbázi Evangélikus
Egyházkerület*

Lindákné János Zsuzsanna
*Hériszgyörki Evangélikus
Egyházkerület*

Liszka Viktor
*Hajdú-Szabolcsi Egyházmegye, kórházi
lelkigondozó → Pülsői Evangélikus
Egyházkerület*

Lőrincz Csaba
*Aszódi Evangélikus
Egyházkerület*

Malik Péter Károly
*Ludfalvai Evangélikus
Egyházkerület*

Melis Ádám
*Acsai Evangélikus
Egyházkerület*

Melich Mihály
*Kölesei Evangélikus
Egyházkerület → Hajdú-Szabolcsi
Egyházmegye, kórházlelkész*

Molnár Erzsébet
*Evangélikus Roma
Szakkollegium*

Molnár József
*Diósgyőr–Vasgyári Evangélikus
Egyházkerület*

Németh Mihály
*Maglodi Evangélikus
Egyházkerület*

Novotny Dániel
*Észak-Pest Megyei Egyházkerület →
Az Evangélikus Egyház Aszói Petőfi
Gimnáziuma és Kollégiuma*

Péter Zoltán
*Ceglédi Evangélikus
Egyházkerület*

Pintér János
*Galgagyörki Evangélikus
Egyházkerület*

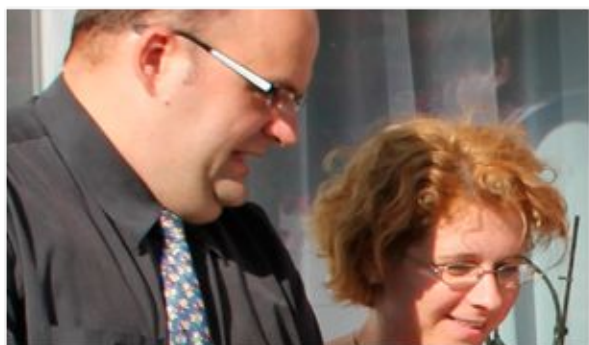
Pintér Mihály
*Mendei Evangélikus
Egyházkerület*

Réz-Nagy Zoltán
*Debreceni Evangélikus
Egyházkerület*

Roszik Gábor
*Tessedik Sámuel Családok
Átmeneti Otthona*

Sági Balázs és Sági Katalin
Domonyi Evangélikus Egyházkerület, GYES

Sándor Frigyes és Sándorné Povazsanyecz Gyöngyi
Miskolci Evangélikus Egyházkerület

Selmeczi Lajos Péter
*Monori Evangélikus
Egyházkerület*

Simon Attila
*Az Evangélikus Egyház Aszói
Petőfi Gimnáziuma és Kollégiuma
→ rendelkezési állomány*

Szabó András
*Ványai Evangélikus
Egyházkerület*

Szabó Bertalan Péter
*Nagybörzsönyi Evangélikus
Egyházkerület*

Szakács Tamás
Felsőpetényi Evangélikus
Egyházközség

Sztankó Gyöngyi
Nyíregyházi Evangélikus
Egyházközség

Sztojanovics András
Sarepta Budai Evangélikus
Szeretetotthon, Idősek és Fogytékos
Személyek Otthona

Thuránszky István
Béri Evangélikus Egyházközség

Török Anett
Pilisí Evangélikus Egyházközség →
Erdőkertesi Evangélikus Leányegyház

Törzsa Tamás
Nagyecserkeszi Evangélikus
Egyházközség

Tóth Melinda Anna
Ózdi-Putnoki Társult
Evangélikus Egyházközség

Turi Krisztina
Alberti Evangélikus
Egyházközség

Varsányi Ferenc
Dunaharaszti Evangélikus
Egyházközség

Zólyomi Máttyás
Csepeli Evangélikus Egyházközség

Zsarnai Krisztián és Zsarnainé Urbán Nóra
Nyíregyházi Evangélikus Egyházközség, Tímóczy Zoltán
Evangélikus Angol Két Tanitási Nyelvű Általános Iskola és
Óvoda

Zsugyel Kornél és Zsugyel Klenovics Katalin
Bánki Evangélikus Egyházközség, Négyrúti Evangélikus
Egyházközség, Sámsonházi Evangélikus Egyházközség

**MAGYARORSZÁGI
EVANGÉLIKUS EGYHÁZ
ÉSZAKI EGYHÁZKERÜLET**

Az egyházkerület elnökségének jelentései

Dr. Fabiny Tamás püspöki jelentése

Tavaszi egyházkerületi közgyűlés
Balassagyarmat, 2014. május 9.

Igen Tisztelt Egyházkerületi Közgyűlés!

Jelentésem két részből és egy függelékből áll. Az első részben a digitális szolgálati napló alapján összesített szolgálataimat tekintem át bizonyos témakörök alapján, a másodikban pedig néhány évfordulóhoz kapcsolódóan kísérel meg meghatározni jelen egyházi és társadalmi helyzetünket, valamint az ezekből adódó feladatokat. A függelék pedig a szolgálati naplóm (amit csak digitális formában küldünk ki), továbbá 2013-as publikációim összesítését tartalmazza.

I. A 2013-as püspöki szolgálatok súlypontjai

Jóllehet az egyházkerület székháza Budán van, igyekeztem sokat kimozdulni a Szilágyi Erzsébet fasorból, hogy minél több gyülekezetet és intézményt meg tudjak látogatni. Az alábbi összesítésből kiderül, hogy mely gyülekezetekbe jutottam el.

Abaújszántó	Fót	Monok
Acsa	Galgagyörk	Nyírszőlős
Alberti	Gyömrő	Pesthidegkút
Arnót	Hernádbúd	Péteri
Aszód	Irsa	Szentendre
Budahegyvidék	Kazincbarcika	Tállya
Budaörs	Kelenföld	Tokaj
Budavár	Kurityán	Vác
Budagyöngye	Maglód	Vácegres
Csömör	Mandabokor	Vanyarc
Eger	Mende	Vecsés

Mindennek némi szépséghibája, hogy – saját budavári gyülekezetemet leszámítva – a legtöbb esetben nagyobb ünnepségen, nem pedig a közösségek mindennapjait tükröző alkalmon voltam jelen. Ezzel együtt a lelkészekkel és felügyelőkkel való közvetlen kapcsolattartás lehetőséget ad a reális kép megismerésére. A felsorolásból kitűnik, hogy 2013-ban különösen sokat jártam borsod-hevesi gyülekezetekben, mintegy illeszkedve ahhoz stratégiához, hogy az elmúlt esztendőben ezt az egyházmegyét kívántuk – egyebek mellett projektek céltámogatásával – megerősíteni.

A tavalyihoz hasonlóan megkíséreltem a programokat bizonyos kategóriák szerint csoportosítani:

Iktatás	4	Temetés	2	Előadás	25
Szentelés	7	LMK	4	Ülés	73
Istentisztelet	68	Megbeszélés	225	Ünnepség	21
Esküvő	1	Stúdiófelvétel	27		

Ebből kiderül, hogy igen sok volt a személyes megbeszélés és egyeztetés. Ezek egy része lelkipozíció, ezen belül is a lelkészek hivatását érintő beszélgetés volt. A listát nézve még mindig nagyon magasnak tartom a különféle ülések számát. Ezek egy része püspöki tanácsi, országos elnökségi, országos presbitériumi és zsinati ülés volt, de részt kell vennem számos bizottság életében. A viszonylag nagy számú stúdiófelvétel azzal függ össze, hogy rendszeres rádiós és televíziós szolgálataim vannak: a Kossuth Rádió Vasárnapi Újságjának Lélektől lélekig rovatában, illetve a Duna TV Világ-Nézet című sorozatműsorának Püspökkenyér című epizódjában kapok rendszeres megszólalási lehetőséget. Ezeken keresztül a rendszeres templomlátogatók, sőt általában az evangélikusok körén túl is nagy számban elérhetőek az emberek.

Bár az egyház elsősorban gyülekezeteiben él, egyre több intézmény működik országos vagy gyülekezeti fenntartásban. Az alábbiakban összesítve közlöm azt is, hogy 2013-ban milyen – oktatási vagy diakóniai – intézményben tettem látogatást, végeztem szolgálatot.

- Alberti Általános Iskola: 20 éves az Alberti Evangélikus Általános Iskola
- Aszódi Gimnázium: Sportnap
- Aszódi Gimnázium: Petőfi nap
- Fasori Evangélikus Gimnázium: Kutató Tanárok Konferenciája
- Fasori Evangélikus Gimnázium: MEGINT fesztivál
- Nyíregyházi Roma Szakkollégium: Amerikai nagykövet látogatása a kollégiumban
- Nyíregyháza és Görögország: Nyíregyházi cigány szolgálat megtekintése
- Nyíregyháza: Ételosztás
- Görögország: Cigány szolgálat megtekintése amerikaiakkal
- Nyíregyháza-Kossuth Lajos Gimnázium: Kossuthos tanárok fóruma
- Nyíregyháza-Kossuth Lajos Gimnázium: Gimnáziumi csendesnap
- Sarepta Szeretetotthon: Norvég vendégekkel
- Sarepta Szeretetotthon: Új épület alapkövetétele
- Soproni Szent Orsolya Gimnázium: Projektnap

A püspökök közötti szereposztás jegyében változatlanul az én felügyeletem alatt folyik a diakóniai és média-munka, továbbá a különféle képzések (OLMK, lelkészakadémia, ebben a tanévben pedig az EHÉ-vel kapcsolatos ügyek) sora, valamint kezdettől fogva elnöke vagyok egyházunk reformációi emlékbizottságának. Ez utóbbi összefüggésben örömmel számolhatok be a tematikus évek sikeréről, a kiírt pályázatokról, a Luther Válogatott Művei sorozat igényes köteteiről, az óriási jelentőségi digitalizálási programról, valamint a Luther-rajzfilmmel kapcsolatos munkálatokról. A sok munka akkor éri el célját, ha a gyülekezeteket is megmozdítja. Feladatom egyházunk ökumenikus és külügyi munkájának irányítása is. Mivel más szélesebb fórum előtt erről nem kell beszámolnom, az alábbiakban jelzem, pontosan milyen hivatalos külföldi útjaim voltak 2013-ban:

- São Paulo (Brazília): Bajor testvéregyházi találkozó (Előadás és igehirdetés)
- Drezda (Németország): Előadás és igehirdetés
- Eisenach (Németország): LVSZ hermeneutikai konferencia
- Hétfalu (Erdély): LMK előadás és igehirdetés, nagyheti és húsvéti szolgálatok
- Erlangen és Leerberg (Németország): a Martin Luther Bundban folytatott tárgyalás, illetve gyülekezetben végzett szolgálat
- Helsinki (Finnország) LVSZ európai találkozó
- Genf (Svájc): összesen 3 alkalommal LVSZ vezetőségi és tanácsülés
- Hamburg (Németország): szolgálatok a Kirchentagon
- Hannover (Németország): LVSZ DNK ülés
- Hannover mellett: részvétel a VELKD zárt körű püspöki találkozásánál (Klausurtagung)
- Kárpátalja : Vendégszolgálat reformátusoknál
- Molde (Norvégia) 30 éves a norvég Møre Egyházkerület
- Schwerte (Vesztfália, Németország) Nemzetközi ökumenikus szimpózium (igehirdetési szolgálat)
- Wittenberg (Németország): Luther-centrum vezetőségi ülés
- Muraszombat (Szlovénia) Püspöktitkárság, ill. magyar lelkészek meglátogatása

II. Évfordulók tanulságai

Jelentésem alapján a 2013-as évről szól, nem hagyhatom azonban figyelmen kívül, hogy jócskán benne vagyunk már a 2014-es esztendőben. Ebben az összefüggésben hadd idézzek fel négy olyan jelentős évfordulót, aminek segítségével a következő hónapok feladataira is utalhatok. Így a visszapillantás mellett lehetőségünk van előretekintésre is.

1514

Nem a Dózsa-féle parasztfelkelésre utalok, hanem a reformáció kezdetének 500 éves évfordulójára. Nem tévedés, már most van okunk erre a jubileumi megemlékezésre. Igaz, hogy Luther 1517-ben szögezte ki 95 tételét, ám már most van 500 éve annak, hogy a wittenbergi egyetemen a Szentírást magyarázva radikális felismeréseire eljutott. 1513 és 1515 között tartotta híres zsolttármagyarázatait, amelyekben már szakított a középkori egyház tanításával, és radikális krisztológiai látással a „sola gratia”, „solus Christus” tanítását fogalmazta meg.

Nem lehet elégszer hangsúlyozni, hogy a reformáció a Szentírás szenvedélyes és személyes értelmezéséből fakadt. Mai szolgálatunk egyedüli zsinórmértéke Isten élő és ható igéje. Hadd olvassak fel egy éppen 500 éves szöveget annak igazolására, hogy Luther már 1514-ben reformátor volt. Az év április 8-án ugyan még „ágotonos testvéred”-ként jegyzi levelét, amelyet szerzetestársának, Georg Spenleinnek írt, és abban immár tiszta tanítást ad Krisztusról:

„Szeretném tudni, hogyan állsz lelked ügyeivel. Nem tanulja-e meg végre lelked, hogy megeléglvén saját igazságát, Krisztus igazságában találjon megnyugvást, és teljesen reá bízva magát? A mi korunkban sok embert valami tüzes vakmerőség kísért, kiváltképpen az olyanokat, akik minden erejükből arra törekszenek, hogy igazak és erényesek legyenek. Csak az Isten igazságát nem ismerik, amit Krisztusban bőséggel és ingyen kapunk.” A szinte már veretes reformátori tanítást aztán így folytatja: „Ismerd meg Krisztust, és pedig a megfeszítettet. Tanuld meg őt dicsérni és tanulj meg kétségbeesni önmagad miatt. És aztán szólj hozzá így: 'Kedves Jézus, te vagy az igazság számomra, de én a te számodra a bűn vagyok. Te magadra vetted, ami az enyém, és nekem adtad, ami a tiéd. Ami nem voltál, azt vetted magadra, és nekem adtad azt, ami nem voltam.' (...) Mert Krisztus nem lakik másutt, csak a bűnösök között. Hiszen lejött az égből, ahol igazak körében lakott, hogy bűnösök között keressen hajlékot magának. Vedd mindig újból fontolóra ezt a szeretetet, és elnyered a legédesebb vigasztalást. Mert ha a magunk erejéből, saját szenvedéseink árán akarnánk elérni a lélek nyugalomát – miért kellett volna öneki meghalnia? Nem, csak benne egyedül fogsz békét találni és vigasztalást, ha kétségbeestél önmagad és cselekedeteid miatt. És meg fogod tanulni tőle, hogy ő az igazságát a tiédde tette, amiképpen magára vett téged és a Te bűneidet” (LVM 7, 46).

Bevallom, ezzel az éppen félévezredes idézettel az is a céloom, hogy kedvet csináljak Luther műveinek olvasásához. Egyházunk mai megújulását is eredményezhetik ezek a változatlanul friss gondolatok. A reformációi emlékbizottság fáradozásai is akkor érik el céljukat, ha az általa kiadott könyvek és szervezett programok elérik a mai gyülekezeti tagokat. Bárcsak ma is olyan lelkülettel tudnánk egymást vigasztalni, tanúskodva Krisztus keresztyéről, ahogy azt egykor Luther tette.

1914

Egy másik kerek évforduló: száz éve tört ki az első világháború. Érdemes megnézni, miként reagált erre az eseményre a korabeli magyar evangélikusság. Kézenfekvőnek tűnik annak a Kapi Béla püspöknek a megszólaltatása, aki némileg ugyan barokkos stílusban, de hitelesen ábrázolta a körülötte levő eseményeket:

„A háború beleakaszkodott az idő kerekébe, de olyan nyers erővel, hogy állandó anyagi és lelki táplálást kívánó életek és intézmények recsegve–ropogva összedőltek, és a tűzlángba temetkezett romok között emberek, családok ezrei jajongtak pusztulásuk miatt. (...) A történelmi Magyar Nemzet fekszik a koporsóban, s a mai magyar nemzet áll a koporsó mellett. (...) Jönnek egymás után a háborús események, és vittek minket rettenetes viharként. Néha lassú rengetéssel, csendes történésekkel, néha zivataros rázkódásokkal, néha felhőnyíláson átvilámló derült mosolygással, néha fákat szaggató orkánpusztítással.”

Kapi püspök önéletírásának ez a fejezete azt is megmutatja, milyen lelkipásztori odafigyelésre volt szükség abban a helyzetben, amikor gyülekezeti tagjait sorra vitték a frontra. Mindebből azt a tanulságot is levonhatjuk, hogy az egyháznak jelen kell lennie a hívek legkülönbözőbb élethelyzetében, és mindig meg kell találni a meg-

felelő szót vagy gesztust. A száz évvel ezelőtti történetnek van azonban teológiai relevanciája is. 1915-ben „az északi győzelmek mámorító öröme” kifejezések szerepelnek a naplóban, ezzel összefüggésben pedig a 124. zsolnárt idézi Kapi püspök: „Ha nem az Úr az, aki velünk volt, mikor ránk támadtak az emberek: elevenen nyeltek volna el minket, amint felgerjedt haragjuk ellenünk”. A háborús sikerek és a bibliai ige ilyen összekapcsolása azt mutatja, hogy az egyház emberei bizonyosak voltak benne, hogy csapataink a harcmezőkön csakis Isten oltalma alatt álltak. Más szóval Krisztus ügyét azonosították a nemzet ügyével. Ezt a meggyőződést valamennyi szembenálló fél egyháza osztotta. Leslie Newbiggin ezt úgy jellemzi, hogy az első világháború idején az egyházi vezetők minden oldalon „nemzetük házikáplánjának szerepét játszották”. A XX. század kiemelkedő missziói teológusa aztán úgy folytatja, hogy utóbb e tévedés felismerése eredményezte a Szentíráshoz való tudatosabb odafordulást, majd a nemzetek fölötti ökumenikus mozgalom megerősödését.

E második évfordulónak is komoly teológiai, vagy ha úgy tetszik, hermeneutikai tanulságai vannak tehát. A komoly károkat okozó tévhités felismerésével el kell jutnunk a Biblia helyes értelmezésére. Az egyház a maga őrállói, benne evangéliumhirdető és vigasztaló szolgálatával jelen kell, hogy legyen a társadalom, sőt a nemzet életében, ezt nem teheti azonban másokat – más nemzetet vagy más egyházat – kirekesztő módon. Ezért is tanulságosak azok a nemzetközi és ökumenikus kapcsolatok, amelyeket ápolunk, egyebek mellett a norvégiai evangélikus egyház mőrei egyházkerületével, az amerikai észak-kelet-iowai egyházkerülettel, vagy a finnekkel, bajorokkal, vagy akár a szlovákokkal, lengyelekkel és szlovénokkal.

1944

Idén emlékezünk meg a tragikus 1944-es év 70. évfordulójáról. Előjáróban le kell szögezmem: igen sajnálatosnak tartom, hogy a szembenálló politikai pártok nyers érdekütközése miatt szinte mindenütt csak torzult emlékkultúrával találkozunk. Evangélikus egyházunk ebben az esetben sem lehet egyik fél szekértolója sem, hanem következetesen kell, hogy járja a maga Szentíráson tájékozódó útját. A teljesség igénye nélkül emelem ki ebben az összefüggésben azt a vándorkiállítást, amelyet az Asztali Beszélgetések Kulturális Alapítvánnyal közösen rendeztünk az elmúlt 15 hónapban a mártír zsidó festőre, Ámos Imrére emlékezve. A Szentendrét, Dunaszerdahelyt, Pécsét, Berlint és Budapestet megjáró kiállítás egyértelművé tette egyházunk álláspontját. Az alkalomhoz kapcsolódó, a Corvina és a Luther Kiadó által közösen megjelentett szép kiállítású kötetben is olvasható, amit a szentendrei megnyitón mondtam:

„Az egyháznak is, a maga sajátos nézőpontjából, emlékeznie kell. Emlékeznie kell mindarra, amit szóval, cselekedettel és mulasztással elkövetett, zsidó testvérei ellen is. Bűnvallást kell tennie. Akár úgy, ahogy Dietrich Bonhoeffer tette a náci Németországban: 'Az egyház megvallja, hogy igehirdetése [...] nem volt kellően nyílt és meggyőző. [...] Megvallja féltékenységét, a nehézségek előli kibúvásokat, veszedelmes engedményeit. Gyakran megtagadta őrállói és vigasztalói feladatát[...] néma maradt, amikor kiáltania kellett volna, mert az ártatlanok vére az égre kiáltott. Nem találta meg az igaz szót, megfelelő módon, a kellő időben'. A mai kiállítás előterében ez a mondat is olvasható: 'A Magyarországi Evangélikus Egyház felelősséget érez a múltban elkövetett mulasztásáért, és a jelen kiállítást a bocsánatkérés és a szeretet kifejezésének szolgálatába kívánja állítani.'”

A korabeli egyházi válaszok sorában ugyanakkor érdemes kiemelni Ordass Lajos püspök példáját, akit – bácskai sváb származású lévén – eredetileg Wolf Lajosnak hívtak és éppen az 1944. március 19-i német megszállás elleni tiltakozásul változtatta nevét Ordassra.

Látásom szerint ugyanennek a következetességnek a jegyében rendeztünk konferenciát 2013. november 18-án az Evangélikus Hittudományi Egyetemen. A „Norvég egyházi szolgálat Izraelért” és egyházunk közös rendezvényének címe ez volt: Az antiszemitizmus mint teológiai és társadalmi probléma. Továbbá e társadalmi jelenlét részének tekintem azt a munkát, amelyet cigány testvéreink körében végzünk, akár a görögországi misszióban vagy a nyíregyházi Evangélikus Roma Szakkollégiumban, akár egyéb területen.

Ebben az összefüggésbe személyesnek kell lennem. Az elmúlt hónapokban volt néhány olyan közéleti megnyilvánulásom és publicisztikám, amelyben társadalmi kérdéseket érintettem. Ezek hangsúlyjaiból kitűnik, hogy az egyháznak természetesen a hatalmon lévők intézkedéseivel kell többet foglalkoznia, hiszen ezeknek a társadalomra gyakorolt hatása erősebb. Elismerést és kritikát egyaránt kaptam értük. A kívülálló véleménye most nem foglalkoztat, az egyházkerületből érkezett vélemények annál inkább. Anélkül, hogy a magam álláspontját rá akarnám kényszeríteni másokra, bevallottan formálni szeretném a lelkészek és híveink véleményét. Úgy gondolom, ez a vezetői felelősség részét képezi. Ugyanakkor tisztában vagyok azzal is, hogy a püspök kötelessége az egyház békéjének és főleg egységének őrzése is. Nem szeretném tehát, ha a közélettel kapcsolatos jelenségek

és azok értékelése szembeállítana egymással evangélikust és evangélikust. Ebben az összefüggésben hadd idézzem Luther híres wittenbergi Invocavit-prédikációjának azokat a sorait, amelyekkel a hívek közötti feszültségre reflektál, hangsúlyozva, hogy egymással türelmet kell gyakorolni, hordozva a másik gyengeségét, mert – és ez a döntő mondat: „Nem egyedül vagyunk hivatottak a mennybe jutni, hanem azokat a testvéreinket is magunkkal kell vinnünk, akiket most nem tartunk barátainknak”.

Ez a Luther-idézet azért is fontos számomra, mert rámutat arra, hogy közéleti állásfoglalásainknak is teológiai összefüggései kell, hogy legyenek. A manapság örvendetesen újra homloktérbe került Dietrich Bonhoeffer 1936-ban ezt mondta: „Csak aki a zsidókért jajszót kiált, az énekelhet gregorián dalokat”.

1989

A végére hagytam az 1989-es változások 25. évfordulóját. Természetesen számos tanulsággal szolgál ez a jubileum is. Érdeemes például fellapozni a korabeli Evangélikus Életet, amelynek hangja szinte hétről hétre válik bátrabbá. Mindebben csak az a sajnálatos, hogy e változás szemmel láthatóan örök lépéshátrányban van az országban lezajló reformfolyamatokhoz, majd a szinte forradalmi hangulathoz képest. Az egyház tehát kevésbé formálta a közéletet, inkább alkalmazkodott hozzá. Ismét csak a teljesség igénye nélkül érdemes erre az évfordulóra gondolva felidézni azt a tényt, hogy milyen ereje volt akkor az egyházi mozgalmaknak. Gondolok a Mevisz, az Ordass Lajos Baráti Kör, a Luther Szövetség, a Magyar Protestáns Közművelődési Egyesület megalakulásának, de még inkább az akkor tömegeket megmozgató evangélizációs alkalmakra, ifjúsági találkozókra. Vagy hogy egy másik példát mondjak: abban az évben 35-en, a következőben 38-an kezdték meg lelkész szakon tanulmányaikat az akkori Teológiai Akadémián.

Nem utolsósorban ebben az emblemikus 1989-es évben indult újra közel négy évtizedes kényszerszünet után a Fasori Evangélikus Gimnázium. Valami egészen újat lehetett, újat kellett kezdenünk akkor. Ugyanígy akkor ismerkedtünk a gyülekezeti hittanoktatás adta új lehetőségekkel.

Ennek a jubileumnak is van a mára vonatkozó tanulsága. A jelen esztendő egyik legnagyobb kihívása az, hogy tudjuk-e rendezni sorainkat a hitoktatás terén. Örvendetes, hogy új, színvonalas hittankönyvcsalád készül. A tavalyi számok azt mutatják, hogy meglepően nagy igény van az iskolai hitoktatásra. Elsődleges feladat megfelelő képzettségű és egyházi beágyazottságú hittantanárok szolgálatba állítása. Vigyáznunk kell ugyanakkor arra, hogy ne jelentéktelenedjen el a gyülekezeti hittan, illetve hogy az evangélikus iskolák növekvő száma ne jelentse a gyülekezeti ifjúsági órák elsorvadását.

Igen Tisztelt Egyházkerületi Közgyűlés!

Két részből álló jelentésem végén megköszönöm a közgyűlés bizalmát. Elnöktársam, dr. Fábri György felügyelő mellett külön kell szólnom Krámer György püspökhelyettesről. Jó volt vele minden lényeges kérdést egyeztetni. „Higgadt radikalizmusa” nagyon fog hiányozni az egyházkerület élén, ugyanakkor biztos vagyok benne, hogy országos irodai szolgálata még nagyobb hatókört jelent számára, így tevékenysége aztán egyházunk egészére nézve lehet jótékony hatással. Hálás vagyok az esperesek és az egyházmegyei felügyelők (a Megyei Elnökségek Tanácsának) testvéri munkaközösségéért. Köszönöm a püspöki hivatal munkatársainak áldozatkész szolgálatát. Kérem jelentésem elfogadását.

Dr. Fábri György egyházkerületi felügyelő jelentése

Tavaszi egyházkerületi közgyűlés
Balassagyarmat, 2014. május 9.

Krisztus követése, igyekvésünk tanításának megtartásában – hitvalló evangélikusként csak ez lehet egyházi idetartozásunk alfája és ómegája. Ami ezen alfa és ómega között van, vagyis az egyházi szolgálat, ennek a jelentésnek a tárgya: arra törekedtem ebben az eltelt évben is, hogy szervezeti munkánk közelebb vigyen minket a keresztényi közösség mind mélyebb megéléséhez, s az igazi kezdet és a vég, Krisztus kegyelme eléréséhez. Ezen az úton a mai egyházi viszonyok között egyrészt sok, a magunk kicsinységéből és gyarlóságából összehordott akadályt kell lebontanunk, másrészt világos és nyíltan vállalt válaszokat kell keresnünk a mai kor s benne az egyház kérdéseire.

E folyamat nem más, mint az egész egyházat átjáró küszködés, útkeresés, amiben idén úgy esett, hogy az Északi Egyházkerület képviselőiként a kerületi arányoknál lényegesen nagyobb mértékben adatott meg részt vennünk. Ezért a felügyelői jelentés hangsúlyos része most az országos egyház ügyeivel foglalkozik, ez a témakör jutott rám akkor, amikor egyházkerületi elnökségünk egyeztetése alapján megosztottuk a jelentések témáit: a kerületi eseményekről Fabiny Tamás püspök, elnöktársam ad áttekintést, a kerületi pályázati források felhasználását Bak Péter felügyelő-helyettes értékeli.

Egyházkerületi-gyülekezeti szolgálat

Egyházkerületünk 2013. április 15-i közgyűlésén elfogadott jelentésében a most tárgyalt időszakra előretekintve a következő feladatokat láttam megvalósítandónak kerületi életünkben:

- a nagy TÁMOP-pályázatok értelmes felhasználása gyülekezeteink erősítése és társadalmi jelenlétünk színesítése érdekében;
- a gyülekezetek közötti szolidaritás szorgalmazása a Borsod–hevesi Egyházmegye érdekében;
- a gyülekezetek látogatásában a munkajelleg erősítése, kiegészítve egy üzenetértékűként is bemutatható kerékpáros–gyalogtúrás programmal;
- az egyházi stratégia elmélyítése, a gyülekezeti stratégiák segítése.

A fentebb jelzett hangsúlyeltolódás miatt ezen célkitűzések közül a munkajellegű gyülekezeti látogatások számának növelését nem tudtam megvalósítani abban a mértékben, amit terveztem. Ugyanakkor nagy örömmel vettem részt és szolgáltam beszélgetéseken, nem protokolláris gyülekezeti vagy intézményi alkalmakon Arnóton, Aszódon, Balassagyarmaton, Békásmegyeren, Debrecenben, Hatvanban, Kelenföldön, Miskolcon, Nyíregyházán, Budahegyvidéken, Budavárban, Nyírtelken, Vácott. Találkoztam gyülekezeti testvérekkel szárszói és révfülöpi rendezvényeken, a kazincbarcikai missziós napon, egyeztettem formális és informális keretek között további egyházközségek képviselőivel – mindezek révén nem nélkülöztem a közvetlen élményeket egyházkerületünk valóságáról.

A kerületi munkában a gyülekezetek közötti kapcsolatok erősödtek, törekvésünk a nehezebb helyzetben levő egyházközségek támogatására meghallgatásra talált. Az egyházmegyei felügyelő testvérek felelősségteljesen és elkötelezetten segítették az esperesek munkáját. Az országos felügyelői találkozón Révfülöpön sok gyülekezeti felügyelőnk vett részt, ahol mindannyian tanultunk az egyházzervezési, pályázati, kommunikációs előadásokból. A kerületi missziós nap mellett a tavaly júniusban Csömörön megtartott kerékpáros áhítatra is több gyülekezetből érkeztek testvérek, ami a kapcsolatok erősítésén túl tanúságtétel volt a fenntarthatóság mellett is.

A gyülekezeti munkát ösztönözte az a pályázat, amit az egyházi stratégiához kapcsolódva írtunk ki. Erre az egyházkerületből is értékes anyagokat kaptunk, és az egyházmegyei közgyűlések információi alapján a stratégiák

készítése másutt is elindult.

Őszintén szembe kell néznünk ugyanakkor azzal, hogy a gyülekezeti életben nem csökkennek azok a feszültségek, amelyek nem csupán saját nyomorúságainkból és hibáinkból erednek, hanem a hagyományos gyülekezeti modell ellentmondásait mutatják. A társadalmi és területi mobilitás, a vidék elszegényedése, a kulturális és információs szakadékok mélyülése nemzedékek és társadalmi csoportok között, az értékrendek pluralizmusának ténye teológiai, egyházi és gyülekezet-működtetési válaszokat követel, amelyeket csak együtt találhatunk meg. Szorgalmazom, hogy beszéljünk nyíltan minderről, mert az elkerülhetetlen feszültségek ellenére is csak így erősödhetünk meg egyházi egységünkben!

Országos egyházi szolgálat

A 2012-es tisztújítások után a Zsinat és az országos egyházvezetés is komoly elszánással indult neki a munkának. Az elmúlt egy évben több, igen jelentős területen kezdtük el a szükségesnek tartott változásokat. Mivel itt a gyülekezetek életét közvetlenül érintő fejleményekről van szó, jelentésemben részletesen ismertetem mindezeket.

Több éves előkészítő munka eredményeképp a Zsinat 2013. novemberi ülészaka elfogadta egyházunk stratégiáját, „Láthatóan evangélikus” címmel. A stratégia szövege (aminek véglegesítését kerületi testvérek, Fabiny Tamás püspök, Pröhle Gergely országos felügyelő, Joób Máté lelkész és Pap Kinga Marjatta püspöki tanácsos valamint jómagam végeztük) az egyház megújulásának középpontjába a missziót helyezi, és öt területet határoz meg prioritásként: az önkéntességet, a lelkészek munkájának segítségét, a hálózatosságot, a fenntarthatóságot és a protestáns hivatásszerűséget. Ezek jegyében végeztük a további egyházkormányzati munkánkat s a zsinati jóváhagyás alapján (ellenszavazat nélkül, döntő többséggel támogatták a tagok a dokumentumot) az a feladatunk, hogy érvényt szerezzünk ennek mindennapi egyházi munkánkban.

2014 tavaszától elindítottuk az Országos Iroda átszervezését. Az addigi igazgatót, Kákay Istvánt a szervezeti átvilágítás idejére, tavaly nyártól Végh Szabolcs testvérünk, balatonszárszói oktatási központunk igazgatója váltotta ideiglenes megbízással. Az átvilágítást, amit professzionális szakemberre (evangélikus testvérünkre, Sággy Andrásra) bízunk, feltárta az országos irodai működés korszerűsítési lehetőségeit. Ebben az Országos Presbitérium és Elnökség az egyházi stratégiának megfelelően a missziós munka és a gyülekezetek ügyeivel való foglalkozás nevesítését, a szolgáltató jelleg erősítését, a szabályozások betartatását, a hatékony országos menedzsmentet és az átláthatóságot tartotta elsődlegesen érvényesítendő szempontnak. Ennek jegyében az osztályvezetők nagyobb döntési s egyben felelősségi jogkört kaptak, valamint eldöntöttük egy önálló missziós és gyülekezetépítési osztály kialakítását is. Az OI struktúrájában a pályázati ügyek önálló osztályként jelennek meg, valamint a gazdasági és vagyongazdálkodási ügyek stratégiai vezetésére igazgatóhelyettesi posztot és hozzá kapcsolódva nagyobb mozgásteret jelentő gazdálkodási egységet hozunk létre.

Mindezen átalakítások elszánásunk és elvárásunk szerint közvetlenül éreztetik hatásukat a gyülekezeti munkában is. Misszióban, gyülekezetépítésben, az ügyek szakszerű előkészítésében számíthatnak a gyülekezetek és intézmények az Országos Iroda támogatására – ugyanakkor a döntés-előkészítésben és a végrehajtásban/beszámolókban a határidők, egyeztetési követelmények és pénzügyi–szervezeti szabályozók betartása normává kell váljon. Hogy ez ne pusztá bürokrácia, hanem a közösség együttműködésének protestáns hagyományú éthosza legyen, megerősíti az Országos Iroda vezetőjének személye is: Krámer György esperes, püspökhelyettes testvérünk indul szolgálatra, ami egyházkerületünknek büszkeség s egyben veszteség is. Isten áldását kérjük munkájára, imádságunkkal és fegyelmezett ügyintézésünkkel támogassuk őt!

Az Országos Iroda működésében csakúgy, mint valamennyi egyházi szervezeti egységünknel a pályázatok szerepe egyre nagyobb jelentőségű mind a finanszírozásban, mind a programok tervezésében. Ezért nem csupán az Országos Irodában fejlesztjük ennek szervezeti hátterét, hanem a lehető legtöbb alkalommal és formában szerveztünk tájékoztatókat, egyeztetéseket e témában. Sajnos az ilyen aktivitás területén nagyon egyenetlen a helyzetkép kerületünkben: vannak igen aktívan pályázó gyülekezetek, azonban például a most kezdődő európai uniós támogatási időszakra viszonylag kevés pályázat érkezett be evangélikus kezdeményezésre.

Intézményeink pályázati finanszírozásában több sikert értünk el, jelentős beruházások illetve fejlesztések indultak. Megnövekedett kiterjedésű iskolarendszerünk intézményvezetői szembenéztek a strukturális és demográfiai körülményekkel, amelyek a komoly finanszírozási kérdések mellett iskoláink evangélikus jellegére nézvést is vetnek fel kérdéseket. Erről kerületünk meghatározó középiskolái körében többször volt módunk egyeztetni, ezzel sikerült a problémákat feltérképezni, ami reményt ad a megoldások megtalálására is. Ez halaszthatatlan feladat a következő időszakban. A hit- és erkölcsoktatás új rendszere most indul, a tapasztalatok még nagyon

frissek, értékelésük elengedhetetlen. Országos szinten a kormányzati egyeztetéseken többször jeleztük, hogy rossznak tartjuk magát a rendszert, de természetesen igyekszünk az adott keretek között megtalálni az egyházi mozgásterét. Igen komoly és maga színvonalú szakmai munka zajlik a Nevelési és Oktatási Osztály égisze alatt illetve a Katechetikai Munkacsoport keretében, aminek eredményeképp kiváló tankönyvek és igen hasznos továbbképzési háttér áll hitoktatóink segítségére. Megoldandó feszültségnek tartjuk a hittanoktatási és gyülekezeti munkával való leterheltség egyensúlyba hozását lelkészeinknél, aminek megoldására a Zsinat szabályozta a vállalható hittanórák mennyiségét.

Lelkészeink, hittanoktatóink és gyülekezeti munkatársaink képzése ezen túl is kulcsfontosságú fejlesztési területe egyházunknak. Ennek érdekében az Evangélikus Hittudományi Egyetem rektorának zsinati beszámolójához kapcsolódóan zajlott egyeztetés nyomán az Országos Presbitérium (miközben fenntartóként támogatta Szabó Lajos professzor rektori megbízatását a következő ciklusra is) feladatul szabta az EHE jövőjének stratégiai szintű átgondolását. Az ehhez szükséges egyeztetések és bizottsági munka vezetésével engem bízott meg az OP. Az eddigi áttekintések alapján a teológushallgatók rekrutációjában a minőségi elvárások jelentős emelését, az EHE szervezetében az új kihívások megjelenítését (valláspedagógia, társadalombölcselet, kommunikáció, menedzsment-ismeretek), valamint a nemzetközi beágyazódás és tudományos elismertség erősítését látom meghatározó tényezőnek. Mindebben kifejezetten szükségesnek tartom gyülekezeteink és intézményeink visszajelzését megkapni az EHE „kibocsátásáról” – üdvös volna, ha egyházunk valamennyi tagja mindinkább magáénak érezné az evangélikus felsőoktatás egyetlen bázisának ügyét.

Még közvetlenebb az egyházi média széleskörű hatása. Ezen a területen sok kritika fogalmazódott meg az elmúlt időszakban, miközben az egyház külső médiajelenlétének és belső médiafelületeinek fontossága egyre inkább belátott tényező, a missziós munkától kezdve az intézmények megismertetésén át a belső kohézió erősítéséig. Ezért a nyomtatott és internetes felületek integrációját, az erőforrások jobb szervezését, a gyülekezeti/intézményi hírek naprakész becsatornázását és a pályázati stb. projektek kommunikációját érdemben támogatni képes szolgáltatások kiépítését döntötte el az Országos Presbitérium. Természetesen egy ilyen léptékű átalakítás, ami a meglehetősen esetlegesen és sok személyes motivációval alakult rendszerben a racionális és szervezetszerű működés és számonkérés elveit valósítja meg, ellenérzéseket is gerjesztett. Emiatt maga a szervezeti átalakítás némi késedelmet szenvedett, hiszen egy furcsa zsinati vita után ennek kereteit a zsinat nem támogatta a törvénymódosításhoz szükséges kétharmados mértékben. Azóta sikerült a szükséges egyeztetéseket végigvinni, így reményesség szerint a májusi zsinat meghozza a kellő döntéseket.

Újabb munkaév előtt

A magyarországi evangélikusok egyházában szolgálatot vállalni, annak erőnk szerint megfelelni a mostani időkben nemes és erőt adó hagyományok továbbvitelét, egy kisebbségi, egyre inkább szórványban élő vallási közösség megtartását, a krisztusi üzenet mai valóságunkban érvényes hirdetését jelenti. A saját magunk alkotta szervezeti keretekkel való konfrontáció és a körülöttünk levő társadalmi közeg zavaros, értékkereső, egyre feszültebb viszonyainak tudomásul vétele sok energiát emészt fel, figyelmet von el a krisztusi közösségben való hitmegéléstől. Felügyelői munkám legnagyobb nehézségének és keresztjének éppen ezt tartom s kérem a testvérek imádságos támogatását abban, hogy egyházi szolgálatunk inkább erőforrás legyen mindebben, mintsem a hit és a testvéri közösség örömét kiszárító problémahalmaz!

Események időrendi sorrendben

A Borsod–Hevesi Egyházmegye lelkeszi munkaközössége	10
A Budai Egyházmegye lelkeszi munkaközössége	15
A Dél-Pest Megyei Egyházmegye lelkeszi munkaközössége	24
Az Észak-Pest Megyei Egyházmegye lelkeszi munkaközössége	30
A Hajdú–Szabolcsi Egyházmegye lelkeszi munkaközössége	34
A Nógrádi Egyházmegye lelkeszi munkaközössége	41
Az Északi Püspöki Hivatal munkatársai 2013-ban	8
Az Északi Püspöki Hivatal hazai és nemzetközi látogatói	60
Az Északi Püspöki Hivatal országos és egyházkerületi ülései	61
Imádság árvíz idején	18
Január 6–13. Nyíregyháza – Aliansz imahét	34
Január 7. Budavár – BESZ Tomcsányi Pállal	16
Január 15. ÉPH – Készülés a médiás istentiszteletekre	57
Január 23. Eger – Ökumenikus imaóra	10
Január 27. Arnót – Ökumenikus imahét zárása	10
Február Nyírtelek – Szociális földprogram	35
Február 2. Nyírtelek–Görögszállás – Fajátékkészítő és kosárfonó képzés	35
Február 3. Arnót – Egyházmegyei elnökség iktatása	11
Február 3. Arnót – Együtt az egyházkerület esperesi kara	5
Február 4. Budavár – BESZ Patai Mihállyal	16
Február 7. ÉPH – Videokonferencián tartott megbeszélést az északi esperesi kar	57
Február 8. és augusztus 13. ÉPH – Felvidéki megbeszélés	46
Február 10. Péteri – Püspöki szolgálat	24
Február 15. ÉPH – Cigánymissziós stratégiai megbeszélés	57
Február 17. Budahegyvidék – Keczkó Szilvia lelkésziktatása	16
Február 17. Nyírtelek–Görögszállás – Elkészült az alternatív centrum	35
Február 21. Arnót – Házassági évfordulók	11
Február 21. és November 26. ÉPH – Öt plusz kettő sikeres parókusi vizsgálat	57
Február 23. Gyón – Pénztárosok találkozója	24
Február 26. Nyíregyháza – Az Egyesült Államok budapesti nagykövetének látogatása	52
Február 28.–március 1. Genf – LVSZ Special Committee ülés	46

Március 4. Budavár – BESZ Nyíri Kristóffal	16
Március 4–11. Nyíregyháza – ProChrist	35
Március 8-10. Kárpátalja – Testvérek között	46
Március 12. ÉPH – Az EHE első évfolyamának látogatása	58
Március 14. Aszód – Petőfi-nap	52
Március 22–23. Nyíregyháza – Az Úr (huszadik) érkezése	52
Március 31. Nyíregyháza – Húsvét hajnali istentisztelet	36
Április 2. Fűrészmező, Erdély – A Brassói Egyházmegye LMK-ján	47
Április 7. Gödöllő – Diakónia és kultúra	30
Április 8. Budavár – BESZ Ferenczi Ilonával	17
Április 12. Nyíregyháza és környéke – Látogatás amerikai vendéggel	36
Április 13. Balassagyarmat – Az evangélikus egyház jövőjéről	41
Április 13. Budahegyvidék – Egyházkerületi ifjúsági nap	5
Április 14. Gödöllő – Rendhagyó konfirmáció	31
Április 19. Eger – Egyházkerületi közgyűlés	5
Április 21. Pesthidegkút – A Sarepta új épületének alapkövetétele	17
Április 22. Balassagyarmat – Születésnaposok köszöntése	42
Április 22. ÉPH – Luther Műhely ülés	58
Április 27. Nyíregyháza – Ételosztás	36
Április 27. Nyíregyháza–Mandabokor – Közösségi ház szentelése	36
Május 6. Budavár – BESZ Andrásfalvy Bertalannal	17
Május 11. Ósagárd – Nosztalgikus találkozó	42
Május 12. Kazincbarcika – Missziói nap	5
Május 16–19. Nyíregyháza–Mandabokor – Ittész István evangelizációs sorozata	37
Május 17. Nyíregyháza – Családi nap az anyaóvóban	37
Május 17. Nyírtelek és Nyíregyháza–Kertváros – Iowai vendégek a roma misszióknál	37
Május 18. Nyíregyháza – 260 éves a Nyíregyházi Evangélikus Egyházközség	38
Május 19. ÉPH – Iowai vendégek látogatása	47
Május 19. Maglód – Pünkösdi zöldágazás	25
Május 19. Mende – Pünkösdi templomdíszítés	25
Május 19. Vanyarc – Hagyomány és élő víz	42
Május 20. Acsa – Amerikai vendégek	31
Május 20. Nyíregyháza–Vargabokor – Pünkösdhétfői csendesnap	38
Május 20. Vanyarc – Nógrádi énekkarok találkozója	42
Május 22. Nyíregyháza – Csendesnap és fórum a Kossuthban	52
Május 22. Nyíregyháza – Szentlélek a börtönben	38
Május 27. Alsószelei–Budaörs – Felvidéki missziói nap	47
Május 27. Salgótarján – Megállapodás aláírása	43
Május 30. ÉPH – A norvég testvéregyházkerület lelkészeinek látogatása	47
Június 1. Kurityán – Megszépült az evangélikus templom	11
Június 2. Tokaj – Vasárnapi körút Tokaj és környékén	11
Június 8. Dunaharaszti – Könyvbemutató	25
Június 8. Fancsal – Iktatás és szentelés	12
Június 8. Szentendre – Árvízhelyzet Szentendrén	18
Június 9. Budavár – Tanévzáró fesztivál	19
Június 13. Genf – LVSZ tanácsülés	47
Június 20. ÉPH – Ordinációs előkészítő	6
Június 23. Pesthidegkút – Dobó Dániel lelkészavatása	19
Június 24–28. Budapest–Kelenföld – Rendhagyó hittantábor	19
Június 29. Budavár – Liszka Viktor lelkészavatása	19
Június 29. Csömör – Bringás találkozó és istentisztelet	31
Június 30. Dunakeszi – Chikán Katalin iktatása	31
Június 30. Vácegres – Püspöki látogatás	32

Július 1–7. Bánk – Egyházkerületi konfirmandus- és ifjúsági tábor	6
Július 2. Pesthidegkút – Keresztény kultúrkör	20
Július 4–8. Miskolc – Brassóiak voltak a miskolci evangélikus gyülekezet vendégei	12
Július 7. Rád – Hálaadó örömnep	32
Július 18. Csömör – Elhunyt Solymár Péter nyugalmazott lelkész	32
Július 21. Lucfalva – Malik Péter Károly iktatása	43
Július 22–25. Schwerte, Németország – 40 éves a leuenbergi konkordia	48
Július 22–28. Nyíregyháza – Ökumenikus szabadegyetem	38
Július 26. Nagytarcsa – Kizúr néni 95 éves	32
Augusztus 4. Sámsonháza – 19. szlovák nemzetiségi letelepedési emlékűnnepség	43
Augusztus 4–10. Szolnok – Zenei tábor	26
Augusztus 5–10. Lucfalva – Gyermek- és ifjúsági tábor	46
Augusztus 11–19. Ócsa – Evangélikus szolgálattal zárult a Cserkészsövetség nagytábora	59
Augusztus 19. ÉPH – Norvég püspöki kar látogatása	48
Augusztus 25. Budapest–Kelenföld – Gáncs Tamás iktatása	20
Augusztus 27–29. Mátraháza – Munkaévkézdő lelkész találkozó	7
Augusztus 31. Budavár – Bencéné Szabó Márta iktatása	20
Augusztus 31. Tállya – Egyházmegyéek csendesnapja	12
Szeptember 1. Pilis – Szlovák települések találkozója	26
Szeptember 6–13. São Paulo – Partnerkapcsolati találkozó	48
Szeptember 7. Káva – Kerékpáros ifjúsági találkozó	26
Szeptember 15. Alberti – 20 éve indult újra az Alberti Evangélikus Általános Iskola	53
Szeptember 15. Irsa – 300 éves az Irsai Evangélikus Egyházközség	26
Szeptember 15. Nagybörzsöny – Szabó Bertalan iktatása	20
Szeptember 17. Budavár – Disputa Szent Ágoston Vallomásairól	21
Szeptember 19. és 21. Nyíregyháza – EKLG-mozaik	53
Szeptember 19–22. Molde, Norvégia – 30 éves a norvégiai Møre Egyházkerület	48
Szeptember 20. Nyíregyháza – Tanévnnyitó az Evangélikus Roma Szakkollégiumban	53
Szeptember 20–22. Hosszúszó – Evangelizációs nap	49
Szeptember 23. Nyíregyháza – Svéd vendégek a Roma Szakkollégiumban	53
Szeptember 25. Budahegyvidék – 70 éves lett Benczúr László	59
Szeptember 28. Ózd – Teremtésűnnep	13
Szeptember 29. Budagyöngye – Megújult a kápolna	21
Szeptember 29. Hatvan – Évforduló	33
Szeptember 30.–október 2. Helsinki – LVSZ európai találkozó	49
Október 3. Nyíregyháza – Vesztfáliai vendégek a Roma Szakkollégiumban	54
Október 4–5. Aszód – Egyházkerületi sportnap	7
Október 5–6. Nyíregyháza–Emmaus – 20 éves az Emmaus	39
Október 6. Budavár – Harmincéves kapcsolat	21
Október 6. Nyíregyháza–Rozsrétszölő – Gyülekezeti ház szentelési évforduló	39
Október 7. Drezda – Emlékplakettet kapott Fabiny Tamás püspök	49
Október 11–13. Budapest–Kelenföld – 85 éves a templom	21
Október 12. Albertirsa – Koráléneklési verseny	54
Október 13. Galgagyörk – Megszépült a templom	33
Október 14. Budapest – Püspöki tárlatvezetés az Ámos-kiállításon	59
Október 14. Budavár – Elindult a BESZ második évada	22
Október 15. ÉPH – Bemutatkoztak az amerikai önkéntesek	49
Október 17–20. Miskolc – 20. Veczán Pál Egyházzenei Kórustalálkozó	13
Október 19. Budapest – Börtönben a lelkészi munkaközösség	27
Október 20. Budavár – Kudlik Júlia és Szvorák Katalin lemezbemutatója	22
Október 20. Fancsal – Gyülekezeti ház alapkövetétele	13
Október 20. Gyömrő – Megszépült hajlék	27
Október 20. Maglód – Felújított szószék és templom	27

Október 20. Pilis – Hálaadás	28
Október 21. Nyíregyháza – Hálaadás Túróczy Zoltánért	54
Október 25–26. Szolnok – Ifjúsági vezetőképző klub	28
Október 26. Nyíregyháza – Emlékezés három évfordulóról	39
Október 28. Putnok – Megújult a templom	13
Október 29. Miskolc – Tíz éves az Egyetemi Ökumenikus Lelkészség	55
November 4. Budavár – BESZ Jelenits Istvánna	22
November 10. Vecsés – 90 éves a gyülekezet	28
November 11. Budapest – Parlamenti imaóra evangélikus püspök szolgálatával	59
November 15. ÉPH – Egyházkerületi közgyűlés	8
November 16. Alberti – Diakóniai nap	29
November 20. Szentendre – Kibővült az Evangélikus Zenei Óvoda	55
November 23. Nyíregyháza – Missziói fórum	29
November 24. Tornalja – Nyolcvan éves a templom	50
December 1. Gyón – 230 éves az egyházközség	29
December 1. Muraszombat – Szlovén püspök iktatása	50
December 2. Budapest – Könyvbemutató: Kereszt fogantyú nélkül	60
December 2. Budavár – BESZ Csermely Péterrel	23
December 4. Nyíregyháza – Új épülettel bővül az Oltalom	39
December 14. Budapest – 25 éves a MEVISZ	60
December 17. Szügy – Teológusnap	44
December 22. Budaörs – Hálaadás egy évtizedért	23
December 22. Nyíregyháza – 60 éve szentelték fel a Kistemplomot	40

A Magyarországi Evangélikus Egyház Északi Egyházkerületének kiadványa
Felelős kiadó: Dr. Fabiny Tamás
Tervezés és szerkesztés: Horváth-Hegyi Áron
Szöveggondozás: Pap Kinga Marjatta
Munkatárs: Tóth Orsolya
Nyomdai előállítás: Prime-Rate Kft.
Felelős vezető: Dr. Tomcsányi Péter
Megjelent 400 példányban, Budapest, 2014

